

Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ
ΑΜΠΕΛΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΙ Η ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ
ΤΩΝ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ ΑΥΤΗΣ

ΥΠΟ
ΚΩΝΣΤ. ΜΙΧ. ΚΑΛΛΙΑ

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- § 1. Εισαγωγή — *Κεφάλαιον πρῶτον.* — § 2. Ἀμπελοργικοὶ καὶ Οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοί. — § 3. Ἡ περὶ συνεταιρισμῶν νομοθεσία. — § 4. Ἀναγκαστικοὶ ἀμπελοργικοὶ καὶ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοί. — § 5. Βασικαὶ προτιθέσεις διὰ τὴν ἴδρυσιν τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν καὶ τὴν συγκέντρωσιν τῶν πλεονασμάτων τῆς παραγωγῆς. — § 6. Ἄλλοι τρόποι. — § 7. Αἱ ἐπάρχονσαι ὀργανώσεις. — § 8. Ἐνόσεις καὶ ὁμοσπονδία τῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν.
- Κεφάλαιον δευτέρον.* — § 9. Ἐδικα παρατηρήσεις περὶ τῶν ἐλευθέρων καὶ τῶν ἀναγκαστικῶν ὀργανώσεων τῆς παραγωγῆς τῆς ἀμπέλου. — § 10. Προβλήματα τινὰ κοινὰ εἰς ἐλευθέραις καὶ ἀναγκαστικαῖς ὀργανώσεις. — 1. Προστασία τοῦ Κράτους. — 2. Ἐνεργεῖα μετὰ περισκέψεως. — 3. Ἡ καταλληλότης τῆς δικιζήσεως καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῆς. — 4. Λιθοθυτήρ. — 5. Ὁ ἀριθμὸς τῶν γρεφῶν. — 6. Ἡ τιμὴ κατὰ ποσότητος. — 7. Σταφύλαι ἢ γλέτζος. — 8. Ἡ τυποποίησις τῶν οἴνων. — 9. Τὰ πρόστιμα. — § 11. Τίνα περὶ τῶν ἀναγκαστικῶν ὀργανώσεων εἰδικῶς. — 1. Πρωταρμοιμένα ἰδιόκτηται. — Α. συνεταιριστοὶ κερδοεῖς. — Β. Το παραρζήτημα ὡς ρητινότης. — § 12. Συμπεράσματα. — Το προσχεδίον νομοσ.

§ 1. Εἰσαγωγή

Ἡ ἀνάγκη τῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου κατέστη πλέον ἐκδηλὸς καὶ ἐπεχούσα. Ὁ συνεταιρισμὸς (1) ἦτον καὶ ἂν δὲν μᾶς ἐμπνέη τόσον, ὅσον ἐπέπνευσε τοὺς ἀποστόλους του, οἱ ὅποιοι ἐπίστευσαν πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς Θεογονίαν, μᾶς ἔχει πάντως ἐξείσει τὴν βαθεῖαν πεποιθήσιν ὅτι εἶναι μία ἀνάγκη δια τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῶν παραγωγικῶν τάξεων, ἰδίως τῶν πτωχοτέρων. Αὐτὸ τοῦτο καὶ ὅσα ἐκδιεφέρθημεν δια τὴν παραγωγὴν τῆς ἀμπέλου δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ πρὸς αὐτὸν νὰ στραφώμεν. Ἀλλ' ἡ παραγωγὴ τῆς ἀμπέλου ἀντικειμένω τρεῖς ζητήματα λεπτομερῶς ἐκτιθέμενα κατωτέρω, δια τὰ ὅποια εἶναι ἀνεπαρκής ἡ ἐξουσία περὶ συνεταιρισμῶν νομοθεσία. Αὐτὸ τοῦτο ἐξοδή ἀναγκαστὴ ἢ εἰσαγωγῆς γινεῖ ἐιδικῶ νομοθετήματα, προσχεδίον τοῦ ὅποιο παρατίθεται ἐν τῇ τῆς παρούσης ἐργασίᾳ καὶ τὸ ὅποιον ἐπεβλήθη εἰς τὴν Γενικὴν συνέλευσιν τοῦ Ἑθνικοῦ Συνδέσμου Ἀμπελοκτηματίων τῆς 17ης Ἀπριλίου 1933 καὶ πα-

1) Περὶ συνεταιρισμῶν γενικῶς βλ. Ἀ. Καλλιτσονοῦ Περὶ συνεταιρισμῶν Θεωροῦ καὶ πράξει, Ἀθήναι 1924, καὶ τὸ αὐτὸ ἄρθρον «συνεταιρισμοὶ ἐκ μεγάλῃ Ἑλλάδι», Ἐργασιαὶ παιδείας, τόμ. 22 σελ. 57: ἔκτ., Ernest Gränfeldt, οἱ συνεταιρισμοὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως, μετ. Τ. Ν. Χασαποπούλου, Πάρισι 1932, Θ. Τζωρτζάκη οἱ συνεταιρισμοὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, Πάρισι 1932 καὶ ἐργασίαι τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν πωλήσεως, ἐν Συνεταιριστῇ του. Η', 1932, σελ. 63 ἔκτ., Charles Gide, la Cooperation, Paris 1922 καὶ Les Associations Cooperatives Agricoles, Paris, Π. Γ. Ζηση, Αἱ σύγχρονοι οἰκονομικαὶ ὀργανώσεις § 11 ἐν Ἀρχαίῳ Καλλιτσονοῦ τὸμ. Ε', σελ. 329: καὶ Ἀναστ. Ν. Σπυργίτου, Γενικὴ Ἰδιωτικὴ οἰκονομική, Ἀθήναι 1932, § 274: καὶ σ. 355 ἔκτ. Τόμ. Κ: Οἱ συνεταιρισμοὶ 1933

Ἐργασίαι Ἀ. Καλλιτσονοῦ Τόμ. 14, (1934) Β'

ρεπέμφθη ὑπ' αὐτῆς εἰς ἐπιτροπὴν μετ' ἄλλων σχεδίων· τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἐξελέγην μέλος ἀλλὰ δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὰς ἐργασίας της. Εἰς τὸ προσχέδιον τοῦτο ἀποφεύγονται ἐπιμελῶς αἱ λεπτομέρειαι διότι πρέπει νὰ ὑπάρχη ἀρκετὴ ἐλευθερία, ἐντὸς τοῦ πλαισίου βιβαίως τῶν γενικῶν βασικῶν διατάξεων, ὥστε νὰ ὑψιμίζωνται ἐπιμελῶς διὰ τῶν καταστατικῶν ὅλα τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα προκύπτουν κατὰ περιφερείας. Μετὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ σχεδίου εἰς τὴν Γενικὴν συνέλευσιν τοῦ Ε.Σ.Α. ἐπέφερα εἰς αὐτὸ μικρὰς μεταβολὰς ἢ συμπληρώσεις.

Γραίφων τὴν παροῦσαν δὲν εἶχα καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ προβληθῶσι τελειότερα θεωρητικῶς σχέδια ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου. Ἄλλ' ἐγὼ δὲν ἀπέβλεψα εἰς τὴν διατύπωσιν ὠραίων ἀνεφικρόστων σκέψεων· ἀπέβλεψα μόνον εἰς τὴν ἐπὶ ὑγειῶν βάσεων στηριζομένην ἐξυπηρέτησιν τῆς παραγωγῆς αὐτῆς. Ἐλαβον ἰδιοιτέρως ὑπ' ὄψει ὅτι αἱ ὀργανώσεις τῆς παραγωγῆς τῆς ἀμπέλου πρόκειται νὰ κινήθωιν ἐντὸς δεδομένου οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ καθεστῶτος καὶ ἐντὸς περιβάλλοντος, τὸ ὁποῖον οὔτε τὴς ἔξεις μακροῦ παρελθόντος εἶναι δυνατόν ν' ἀποβάλλῃ ἀπὸ τῆς μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην, οὔτε ἀπὸ τῆς σειρήνας τῆς προόδου σαγηνεύεται εὐκόλως.

Ἐπεξητήθη ἀκόμη ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου νὰ μὴ δύναται νὰ ματαιωθῇ ἀπὸ τὴν ἄρνησιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν νὰ χρηρηγήσῃ χρῆματα εἰς ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προῖτολογισμοῦ εἶναι λίαν εὐπαθὲς· αἱ δὲ ἐκείστοι ὑπουργοὶ τῶν οἰκονομικῶν περιστάσεων τὸν κέρβερον τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, ἴσως περισσότερον ἐκεῖ ὅπου δὲν θὰ ἔπρεπε.

Παρελείφθη τέλος πᾶσα φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις ἄλλων εἰδῶν πλὴν τοῦ προῖοντος τῆς ἀμπέλου, τὸ ὁποῖον καὶ τοῦτο ἐπιβαρύνεται κατὰ τρόπον ἀσφαλίζοντα τὴν ἐπίπτωσιν τῆς ἐπιβαρύνσεως ἐπὶ τοῦ παραγωγοῦ. Τοῦτο οὐχὶ διότι δὲν θὰ ἦτο δικαία μικρὰ ἐπιβάρυνσις τῶν ἀνταγωνιζομένων τὸν οἶνον προῖοντων χάριν αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι ἐνόμισα ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ γίνῃ τὸ πρῶτον καὶ μεγαλύτερον βῆμα ἐπιεικόντος καὶ ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποφευχθῇ κάθε τυχὸν βουδύτης ἐξ ἀντιδράσεως ἐνδιαφερομένων. Πιστεύω ὅμως ὅτι ἐν προσηχτῇ μέλλοντι πρέπει νὰ ἐξετασθῇ μετὰ προσοχῆς καὶ ἐν πνεύματι δικαιοσύνης μὲν ἀλλὰ καὶ εὐνοίας πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀμπέλου ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ ταμείου προστασίας αὐτῆς. Ὅλα αὐτὰ, ὅλοι αὐτοὶ οἱ συμβιβασμοί, τοὺς ὁποῖους δυσμενῶς ἴσως θ' ἀντικρύσουν οἱ ὀρθόδοξοι ὑποστηρικταὶ τῶν συμφερόντων τῆς παραγωγῆς, γίνονται, διότι πιστεύω ὅτι συχνὰ ἡ ἐπιτυχία δὲν συντροφεύει τὴν ἀκαμψίαν καὶ τὴν ἀδιαλλαξίαν, ἀλλὰ προσφέρεται ὡς γέρας τῆς προσαρμογῆς εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ παρόντος. Καὶ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν αὐτὴν ὄχι μόνον πᾶσα ἐπίκρισις θὰ εἶναι ἀδικος, ἀλλὰ καὶ θ' ἀποδεικνύῃ ἔλλειψιν τῆς ἀπειτουμένης ἰκανότητος πρὸς διάκρισιν τοῦ τί δύναται νὰ γίνῃ ἀπὸ τοῦ θὰ ἰδύνατο νὰ γίνῃ, ἐὰν δὲν

ὑπῆρχε μία δεδομένη πραγματικότης πλήρης οἰκονομικῶν καὶ ψυχολογικῶν ἐμποδιῶν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκουμένου σκοποῦ.

Ἡ παρούσα ἐργασία ἀπεσπίασθη ἐκ γενικωτέρας μελέτης περὶ τῶν προβλημάτων τῆς ἀμπέλου καὶ περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου καὶ εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν πλεονασμάτων αὐτῆς. Δημοσιεύεται δὲ κεχωρισμένως διότι, ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ ἐτονίσθη, ἡ ἀνάγκη τῆς ὀργανώσεως εἶναι λίαν ἐπείγουσα, (πολλὰ περιφέρεται ἤρχισαν ἤδη νὰ ζητοῦν εἰδικὰ δι' ἑαυτὰς νομοθετήματα, τινὲς δὲ καὶ ἐπέτυχαν τοιαῦτα), ἀλλὰ καὶ χρονικῶς ἔρχεται πρῶτον ἐκ τῶν ληπτέων μέτρων. Τὸ ζήτημα τῆς συγκεντρώσεως τῶν πλεονασμάτων συμπεριελήφθη, διότι εἶναι ἀπολύτως συναφές μὲ τὸ ζήτημα τῆς ὀργανώσεως. Τὸ τῆς διαθέσεως αὐτῶν θ' ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μελέτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

§ 2. Ἀμπελουργικοὶ καὶ Οἰνοποιητικοὶ Συνεταιρισμοί.

Μεταξὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν συνεταιρισμῶν, περὶ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ λόγος ἐνταῦθα οὔτε διὰ βραχέων, καὶ δὴ τῶν ἐξ αὐτῶν γεωργικῶν, καταλέγονται καὶ οἱ ἀμπελουργικοὶ καὶ οἰνοποιητικοὶ (1) συνεταιρισμοί. Οἱ συνεταιρισμοὶ οὔτοι δὲν εὐδοκίμοῦν τόσον εὐχερῶς ὅσον οἱ ἀπλοὶ γεωργικοὶ πιστωτικοὶ συνεταιρισμοί. Ἡ δρᾶσις των εἶναι σύνθετος περικλείουσα καὶ κινδύνους οὐκ ὀλίγους καὶ ἡ ἐπιτυχία των δὲν εἶναι εὐκόλος. Ἡ σημασία των ὅμως εἶναι κολοσσιαία καὶ διὰ τὴν τύχην τῶν προϊόντων τῆς ἀμπέλου καὶ διὰ τὴν Ἑθνικὴν Οἰκονομίαν ἐν γένει. Οἱ σκοποί, οἱ ὁποῖοι ἐπιτυγχάνονται ἢ δύνανται νὰ ἐπιτευχθοῦν δι' αὐτῶν εἶναι πολλαπλοὶ (2). Ἐνταῦθα δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀπαρίθμησις ὅλων τῶν σκοπῶν αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι ἄλλως τε ποικίλλουν κατὰ τόπους καὶ ἐποχὰς καὶ καθορίζονται ἐκάστοτε εἰδικώτερον εἰς τὰ καταστατικά τῶν ὀργανώσεων. Θὰ σημειωθῶν μόνον ἐνδεικτικῶς μερικοὶ ἐκ τῶν σκοπῶν καὶ δὴ ἐκ τῶν σπουδαιότερων.

1) Ἡ ἀνέγερσις ἐγκαταστάσεων πρὸς ἀποθήκευσιν τῆς παραγωγῆς καὶ ἡ ἴδρυσις συνεταιρικῶν συγχρονισμένων οἰνοποιεῶν. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη εἶναι μία ἐκ τῶν σπουδαιότερων, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ νοηθῇ παραγωγή χωρὶς τὴν δυνατότητα τῆς ἀποθηκεύσεως αὐτῆς. Ὁ παραγωγὸς ὁ μὴ ἔχων τὴν δυνατότητα ταύτην εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς κερδοσκοπίας ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν στοιχείων τῆς φύσεως. Ἡ ὑπαρ-

1) Περὶ τούτων βλ. Charles Cide, les Associations Cooperatives Agricoles, σελ. 128 ἑπ., Hubert Clique les caves cooperatives de vinification en Bourgogne ainsi que dans les autres regions de la France et treize pays etrangers, Paris 1931, Misaël Gervais, la cooperative en viticulture, Paris 1913.

2) Ὡς πρὸς τοὺς σκοποὺς τῶν συνεταιρισμῶν τῶν εὐγενῶν οἴνων Βουργουνδίας βλ. Clique loc. cit. σελ. 49 ἑπ., τῶν δὲ Ρουμανικῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν αὐτόθι σελ. 261.

ξίς τῶν ἐγκαιτασιάζσεων διευκολύνει καὶ τὴν συγκομιδὴν τοῦ προϊόντος εἰς τὴν κατ'ἀλλήλον ἐποχὴν καὶ ἐξασφαλίζει κανονικὸν τρυγητὸν καὶ παραδόσιν τοῦ προϊόντος εἰς τὰς ἀποθήκας μετ' εὐκολιῶν. Διὰ τὰ κατανοηθῆ καλῶς ἡ σημασία τῆς ἀποθηκείσεως πρέπει νὰ μὴ λησμονηθῆ ἡ φύσις τοῦ καρποῦ τῆς ἀμπέλου, ὃ ὁποῖος πρέπει νὰ συλλεγῆ ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου, ἐντὸς ἡμερῶν, εἰς ὠρισμένας δὲ περιφερείας ἢ ὠρίανσεις τῶν σταφυλῶν συμπίπτει συνήθως μετὰ τὴν ἐποχὴν τῶν φθινοποριῶν βροχῶν. Διὰ τὰ κατανοηθῆ δὲ ἀκόμη καλλίτερον ἢ παρ' ἡμῖν σημασία τῆς ἀποθηκείσεως τῆς παραγωγῆς πρέπει νὰ μὴ παροραθῆ καὶ τὸ ὅτι εἰς τὰς περισσοτέρας περιφερείας τὸ προϊόν πωλεῖται οὐχὶ ὡς οἶνος ἀλλ' ὡς γλεῦκος καὶ ὅτι τὰ ἄτομα ὄχι μόνον ἔχουν μετὰ αὐτὴν τὴν πρόβλεψιν διαμορφώσει καὶ διακανονίσει τὴν ἰδιωτικὴν τῶν οἰκονομίαν, ἀλλὰ στεροῦνται καὶ δοχείων πρὸς ἀποθήκευσιν, καὶ προσοριῆν ἔστω, τῆς παραγωγῆς.

2) Ἐξασφαλίζεται ἡ διαπραγματεύσις τῆς πωλήσεως τοῦ προϊόντος ἐπὶ καλλιτέροις ὄροις. Οἱ μεμονωμένοι παραγωγοὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐπιτύχουν τὰ ἴδια ἀποτελέσματα ὄχι μόνον διότι στεροῦνται ἐπαρκῶς δυνάμεως καὶ εἶναι ὑποχέριτοι τῶν ἐκμεταλλευτῶν, ἀλλὰ καὶ διότι στεροῦνται τῆς απαιτουμένης γνώσεως τῶν ὄρων, οἵτινες συντελοῦν ἐκάστοτε εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς τιμῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

3) Διὰ τῆς ἐξελέξεως τῶν καὶ τῆς ἐνώσεως τῶν εἰς ὄργανισμοὺς σοβαροῦς δημιουργοῦν δυνάμεις ἀντιρρόπους τῶν μεγάλων κεφαλαιοκρατικῶν ἐπιχειρήσεων (1), εἰς τὰς ὁποίας πάντοτε ὑπάρχει διάθεσις ἐκμεταλλείσεως ὅσων καὶ ἂν κρύπτεται ἐνίοτε ἐπὶ τὴν σκόπιμον διοίκησιν ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι ἢ εἶναι ὀλιγώτερον ἄλλων κερδοθῆραι ἢ λόγω εὐρείας ἀντιλήψεως προσπαθοῦν διὰ τινῶν περιορισμῶν ν' ἀποφεύγουν ἢ ν' ἀναβαλλοῦν τὴν ἐξέγερσιν τῶν παρεγῶγων.

4) Διὰ τῶν συνεταιρισμῶν εὐχερέστερον κατορθοῦται ἡ τυποποίησις τῶν οἴνων ἐπὶ τινῶν δὲ προϋποθέσεις καὶ ἡ ἐξασφάλισις τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

5) Εὐχερέστερον ἀντιμετωπιζοῦνται αἱ κρίσεις τῶν ὁποῖας δημιουργεῖ ἢ ὑπερπαραγωγή καὶ ἡ ὑποκατανάλωσις. Εἰς τὰς περιόδους τῶν κρίσεων πρὸς τινῶν ἀναγκῶν ὄχι μόνον ἢ ἀπὸ κοινοῦ ἐνέργεια τῶν παραγωγῶν ἀλλὰ καὶ ἢ ἐπὶ τῆς πολιτείας λήψις προστατευτικῶν μέτρων, τῶν ὁποίων ἢ ἐπιτροπὴ εἶναι εὐχερέστερα ὅταν εἶναι ὀργανωμένη ἢ παραγωγή καὶ εἶναι δυνατὴ ἢ συγκέντρωσις ἰκανῶν ποσοτήτων. Ἴσως διὰ τοῦτο καὶ παρ' ἡμῖν καὶ ἄλλοιχοῦ ἢ ζωηροτέρα ζήλωσις διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς τῆς ἀμπέλου εἰς συνεταιρισμοὺς παρετηρήθη πάντοτε εἰς περιόδους κρίσεων (2). Μολονότι θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῆ ὅτι τοῦτο πιθανῶς νὰ διεξίεται εἰς

1) Βλ. Douarthe ἐν Claque op. cit. σελ. 1.

2) Βλ. Claque op. cit. σελ. 148, 253, 184, 185, Leon Douarthe, la crise viticole mondiale, Paris Bibliot. Vermorel No 205 σελ. 23, 29, 31, Cervais op. cit. σελ. 17 καὶ 171.

τὴν ἀπὸ ληψίαν τῶν ἀμπελοφυττῶν ζητούντων κάποιαν διέξοδον χωρὶς νὰ ἔχουν συγκεκριμέναις ἐλπίδαις ἐκ τῆς ὄργανώσεως.

6) Συντελεῖ εἰς σχετικὴν σταθεροποίησιν τῶν τιμῶν ἢ τοῦλάχιστον εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν μεγάλων διακυμάνσεων.

7) Ἐπιτυγχάνονται προμηθευτικαὶ καὶ πιστωτικαὶ εὐκολίαι.

Τέλος ὑποστηρίζεται σοβαρῶς ὅτι οἱ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ ἀποβαίνουν ἐποφελεῖς ὄχι μόνον εἰς τοὺς παραγωγοὺς ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον εὐρίσκει γνήσια χρυσὰ καλῆς ποιότητος καὶ εὐκολίας πληρωμῆς καὶ εἰς τοὺς καταναλωτὰς καὶ εἰς τὴν ἀμπελοφυττῶν ἐν γένει καὶ εἰς τὸ σύνολον τῆς κοινωνίας (*).

Ἡ ἴδρυσις ὁμοῦ καὶ ἡ λειτουργία τῶν συνεταιρικῶν οἰνοποιεῖων παρουσιάζει μεγάλας δυσχερεῖς (**). Ὁ παραγωγὸς εἶναι δύσπιστος εἰς τὴν πρόσοδον, εἰς τὴν ραδιοφυγίαν, εἶναι ἀφιλόποτος διότι δὲν κατορθώνει νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸν μηχανισμόν τῆς λειτουργίας τοῦ οἰνοποιεῖου, οὔτε νὰ ἀντιληφθῇ, ἐκτὸς ἑξαίρεσεων, τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ γίνωνται αἱ διαπραγματεύσεις καὶ νὰ πραγματοποιοῦνται αἱ πωλήσεις ἐποφελῶς διὰ τὴν παραγωγὴν. Εἶναι ἐπίσης ἀτομικιστής. Ὑπάρχει ἀκόμη μία ἀντιζηλία μεταξὺ μικρῶν καὶ μεγάλων παραγωγῶν, ἡ ὁποία δὲν θάλλει τὸ πνεῦμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι. Αἱ δυσχερεῖαι αὗται, ἂν δὲν ἠμποδίσαν, ἐπεβράδυναν τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συνεταιρικῆς ὄργανώσεως τῆς παραγωγῆς. Παρὰ ταῦτα ὁμοῦ ἔχουν γίνει μέχρι σήμερον ἀρκετὰ βήματα πρόοδου. Ἔχει ἰδρυθῆ ἢ εἶναι ὑπὸ ἴδρυσιν εἰς πολλὰς χώρας ἱκανὸς ἀριθμὸς συνεταιρικῶν οἰνοποιεῖων ἢ ἐταιρικῶν τοιούτων τῶν ὁποίων οἱ ἑταῖροι εἶναι μόνον παραγωγοὶ. Τοιοῦτοτρόπως ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀλγερίᾳ ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν ἀνήρχετο ἐν ἔτει 1929 εἰς 512 (ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πλείστοι ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ), ἐν Γερμανίᾳ 338, ἐν Βουλγαρίᾳ 45, ἐν Ἰταλίᾳ περὶ τοὺς 100 μὲν ἐν ἔτει 1929, 115 δὲ τὴν 31ην Μαρτίου 1931, ἐν Ἑλβετίᾳ 2, ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ 65 (*). Διὰ τὴν Ἑλλάδα ὁ μὲν Hubert Claque (**), ὁ ὁποῖος ζητήσας πληροφορίας ἔλαβε τουτέτας ἐκ τῶν ἀψύχων ὑπηρεσιακῶν ἀριθμῶν, ἀνοβιβάζει τὸν ἀριθμὸν εἰς 93. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὁμοῦ δὲν ὑπάρχει τόσον μεγάλος ἀριθμὸς. Ὁ ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Claque σημειούμενος ὀφείλεται εἰς κάποιαν ἐπιπολαιάν προσπάθειαν νὰ παρουσιασθῇ μεγάλος ἀριθμὸς συνεταιρισμῶν ὡς ὑπηρεσιακὴ ἐπιτυχία κατὰ τὸν πρῶτον καιρὸν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 602, ὅποτε ἰδρυθῆσαν δηθὲν συνεταιρισμοὶ κατὰ κυριολεξίαν θνησιγενεῖς. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὑπάρχοντες ἐλάχιστοι ζῶντες οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ καὶ τινα ἐταιρικὰ οἰνοποιεῖα, τῶν ὁποίων ἑταῖροι (***) εἶναι μόνον παραγωγοὶ. Ἄν λάβῃ δὲ κανεὶς ὑπ'

1) Βλ. Claque ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 138 ἐπ.

2) Βλ. Claque op. cit. σελ. 40, 34, 269.

3) Βλ. Claque op. cit. σελ. 18, 185, 198, 208, 209, 218, 251, 283, 255, 264, 284.

4) Βλ. Claque αὐτόθι σελ. 226.

5) Βλ. Θ. Σκαλαῖον, Γνώμαι περὶ τῆς ἰδρύσεως συνεταιρικῶν οἰνοποιεῖων

ὑφεί τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἀμπελος διὰ τὴν καθόλου ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν, πρέπει ἀδιστακτικῶς νὰ διαπιστώσῃ ὅτι ἡ Ἑλλάς εἶναι πολὺ καθυστερημένη ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς συνεταιρικῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς γονίμου δράσεως τῶν περισσότερων ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ὀργανώσεων, στερουμένων καὶ αὐτῶν τῶν μέσων ἀποθηκεύσεως.

Οὐχ' ἦττον ἔχει ὀριμᾶσει παρ' ἡμῖν ἡ ἀνάγκη τῆς ἰδρύσεως συνεταιρικῶν οἰνοποιεῖων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τῆς ἀμπέλου. Ἦδη ἡ ἀμφισβήτησις κατέληξε νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὸ ἂν ἀρκοῦν διὰ τὴν παρ' ἡμῖν ἐξυπηρέτησιν τῆς παραγωγῆς μόνον ἐλεύθεροι ἢ εἶναι ἀναγκαῖα ἢ ἴθρσις καὶ ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν ὡς καὶ περὶ τοῦ ἐνδεδειγμένου τύπου τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τοῦ κύκλου καὶ τοῦ τρόπου τῆς δράσεως αὐτῶν (1-2).

§ 3. Ἡ περὶ συνεταιρισμῶν νομοθεσία.

Αἱ οἰκονομικαὶ ὀργανώσεις τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου διέπονται μέχρι σήμερον παρ' ἡμῖν ὑπὸ τοῦ νόμου 602 περὶ συνεταιρισμῶν, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συμπληρώθη ὑπὸ μεταγενέστερων νόμων. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ τινες ἐξ αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι διέπονται ὑπὸ ἐιδικῶν νομοθετημάτων. Αἱ ὑπὸ τοιούτων νομοθετημάτων διεπόμεναι ὀργανώσεις εἶναι αἱ ἀκόλουθοι:

1) Τὸ Ταμεῖον Ἀμύνης (Ὀνοπαραγωγῆς Λευκάδος) (ΤΑΟΛ) (3). Τοῦτο

ἐν Συνεταιριστῇ Β' (1926) σελ. 171, Ἑθνικοῦ Συνδέσμου ἀμπελοκτημόνων (Ε.Σ.Α.), ἐκθεσιν ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς ἐρεῦνης (Δ. Μαργέτη, Ἰωάν. Παπαχριστοπούλου, Μ. Γιαννουλη), Ἀθῆναι 1933 σελ. 36 ἐπ., Ἰωάν. Παπαχριστοπούλου, Συστηματοποιήσωμεν τὰς ἐργασίας τῶν οἰνοποιητικῶν ὀργανώσεων τῆς χώρας, ἐν ἑλληνικῇ ἀμπελοφυγῇ καὶ οἰνολογίᾳ (Ε. Α. Ο.) Τόμ. Δ' (1932), σελ. 166 ἐπ.

1) Βλ. Θ. Σκαλαίου ἐνθ. ἄνωτ. σελ. 170 ἐπ., κ. Ν. Φιλιππίδου, ὁ ἀγροτισμὸς ὡς λύσις τοῦ οἰκονομικοῦ μας προβλήματος, Ἀθῆναι 1932, σελ. 49, 51 ἐπ. 79 ἐπ., Παχριστοπούλου, ἐνθ. ἄνωτ. σελ. 162 ἐπ., Φ. Φωτιάδου Οἰνολογία, Ἀθῆναι 1931, σελ. 266 ἐπ., Γ. Π. Ἀγγελοπούλου, Ἀνάγκη συνεταιρικῶν οἰνοποιεῖων. ἐν Συνεταιριστῇ Α' σελ. 260 ἐπ., 279 ἐπ., ψήφισμα Γ' Πανελληνίου Ἀμπελοφυγικοῦ Συνεδρίου, ἐν Ε.Α.Ο. Τόμ. Α' σελ. 77, Β. Γανώση, ἡ συνεταιριστικὴ κίνησις καὶ ἡ οἰνικὴ κρίσις ἐν Τριπόλει, ἐν Συνεταιριστῇ Θ', σελ. 159, Κ. Μ. Καλλία ἀρθρα, ἡ ἀνάγκη καὶ ὁ τρόπος τῆς ὀργανώσεως τῶν ἀμπελοφυγῶν «Πολιτεία» τῆς 3 Δεκεμβρίου 1928, Πῶς θ' ἀντιμετωπίσωμεν τὴν οἰνικὴν κρίσιν, «Πατρις» τῆς 5 Δεκεμβρ. 1930, Πρόγραμμα οἰνικῆς πολιτικῆς, «Πολιτεία» τῆς 1 Φεβρουαρίου 1932, «Εὐριπος» (Χαλκίδος) τῆς 23 Ἰανουαρίου, διὰ τὴν προστασίαν τῆς ἀμπελοφυγῆς, «Ἐργασία» τόμ. Δ' σελ. 653 ἐπ.

2) Τὴν ἀνάγκην τῆς συνεταιρικῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς εἶχεν ὑποδείξει καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς τοῦ 1909 διὰ τῆς ἐκθέσεώς της ἐπὶ τῆς κρίσεως τῶν οἴνων (Ἀθῆναι 1909 σελ. 56 i. f.). Ἡ ἐκθεσις τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτροπῆς τῆς ὁποίας πρόεδρος ἦτο ὁ Φ. Νέγγρη καὶ εἰσηγητῆς ὁ Ἐμμανουὴλ Ρέπουλης (διὰ τοῦτο ὀνομάζεται κατωτέρω ἐκθεσις Ρέπουλη) εἶναι ἡ μόνη πολλοῦ λόγου ἀξία ἐργασία τοῦ παρελθόντος διὰ τὴν κρίσιν τῶν οἴνων.

3) Περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν λόγῳ ταμεῖου βλ. Ν. Νικολαΐδου, ἐκθεσις πεπραγμένων Ταμεῖου Οἰνοπαραγωγῆς Λευκάδος 1925-1929, ἐν Συνεταιριστῇ τόμ. Ε' σελ. 99 ἐπ., ἐκθεσιν ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς ἐρεῦνης (Δ. Μαργέτη, Ι. Παπαχριστοπού-

ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Β. Δ. τῆς 3]8 Ἰουλίου 1910 «Περὶ ἐπιβολῆς προσθέτου φόρου ὑπὲρ τοῦ ταμείου ἀμύνης τῆς οἴνοπαραγωγῆς τῆς ἐπαρχίας Λευκάδος ἐπὶ τῶν ἐκ Λευκάδος καὶ τῶν νησίδων αὐτῆς ἔξαγομένων ἢ μεταφερομένων οἴνου ἢ γλεύκος ἢ νοπῶν σταφυλῶν» ἐκδοθέντος δυνάμει τοῦ νόμου ΓΦΛΙ' τῆς 14]14 Ἰανουαρίου 1910 «Περὶ καταργήσεως τῆς στρεμματικῆς φορολογίας τῶν ἀμπέλων καὶ συστάσεως ταμείων ἀμύνης τῆς οἴνοπαραγωγῆς». Καὶ ὁ ἀρχικὸς νόμος καὶ τὸ ἰδρυτικὸν διάταγμα ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεληρώθησαν ὑπὸ τῶν ἀκολουθῶν νόμων καὶ διαταγμάτων: α') τοῦ νόμου 319 τῆς 18]22 Ὀκτωβρίου 1914, «Περὶ καθορισμοῦ παγίου βοηθήματος εἰς τὰ ταμεία ἀμύνης οἴνοπαραγωγῆς Λευκάδος καὶ Θήρας», β') τοῦ νόμου 511 τῆς 20]24 Ἀπριλίου 1914 «Περὶ συμπληρώσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ ταμείων ἀμύνης οἴνοπαραγωγῆς τῆς ἐπαρχίας Λευκάδος καὶ τῶν νήσων Θήρας καὶ Θηρασίας», γ') τοῦ νόμου 3222 τῆς 27 Ἀπριλίου]5 Μαΐου 1925 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀφορώσης τὰ ταμεία οἴνοπαραγωγῆς νομοθεσίας», δ') τοῦ νόμου 4244 τῆς 26 Ἰουλίου]1 Ἀυγούστου 1929 «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου 3222», ε') τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ προεδρικοῦ διατάγματος τῆς 28 Ἀυγούστου]12 Σεπτεμβρίου 1930 «Περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ φορολογίας τοῦ οἴνου», στ') τοῦ Π.Δ. τῆς 6]13 Φεβρουαρίου 1926 «Περὶ ἐπιβολῆς προσθέτου φόρου ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. ὑπὲρ τοῦ ταμείου ἀμύνης οἴνοπαραγωγῆς Λευκάδος», ζ') τοῦ Π.Δ. τῆς 31 Μαρτίου]7 Ἀπριλίου 1926 «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 6 Φεβρουαρίου 1926) δ)ματος περὶ ἐπιβολῆς προσθέτου φόρου ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ὑπὲρ τοῦ ταμείου οἴνοπαραγωγῆς Λευκάδος», η') τοῦ Π.Δ. τῆς 12]26 Ἀυγούστου 1927 «Περὶ αὐξήσεως τοῦ ὑπὲρ τοῦ ταμείου ἀμύνης οἴνοπαραγωγῆς Λευκάδος προσθέτου φόρου», θ') τοῦ ἄρθρ. 31 ἐδ. 3—5 τοῦ νόμου 5208 τῆς 24]28 Ἰουλίου 1931 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ τῆς σταφίδος», ι') τοῦ Π. Δ. τῆς 14]18 Νομβρίου 1931 «Περὶ καθορισμοῦ τῶν ὑπὲρ τοῦ ταμείου ἀμύνης οἴνοπαραγωγῆς Λευκάδος προσθέτων φόρων (1)». Τὸ ἰσχύον καταστατικὸν τοῦ ταμείου ἀμύνης οἴνοπαραγωγῆς Λευκάδος ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Π.Δ. τῆς 23 Σεπτεμβρίου 23 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ ἐγκρίσεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἐνώσεως

λοῦ, Μ. Γιαννοῦλη) Ἀθῆναι 1933 σελ. 39 ἔπ. Περὶ αὐτοῦ βάσει τοῦ καταστατικοῦ τοῦ γράφει καὶ ὁ Cliquc ἐνθ' ἀνωτέρω σελ. 226 ἔπ. Βλ. ἐπίσης Θ. Τζωρτζάκη, ορ. cit. σελ. 263.

1) Περὶ τοῦ μέτρου τοῦ προσθέτου φόρου βλ. ἐκ τῶν ἐστενογραφημένων πρακτικῶν τοῦ Οἴνικοῦ συνεδρίου τῆς 8]5]1931 συζητήσεων μεταξὺ Ἐπαμ. Χαριλάου, Α. Ἀλβινίου, Γερασ. Σουλδάτου καὶ τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ Ἐλευθ. Βενιζέλου πρὸ τῆς μειώσεως αὐτοῦ, ἐν Ἑλλην. Ἀμπελοργίᾳ καὶ Οἴνολογίᾳ Τόμ. Δ' σελ. 83 ἔπ. ὡς καὶ τὴν ἀπ' 11 Ἰουλίου 1931 διαμαρτυρίαν τοῦ ΤΑΟΑ ἐν Ἑλλην. Ἀμπελοργίᾳ καὶ Οἴνολογίᾳ, Τόμ. Γ' σελ. 591 ἔπ.

τῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν Λευκάδος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ταμεῖον Ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς Λευκάδος» (1).

2) Τὸ Ταμεῖον Ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς Θήρας (ΤΑΟΘ) (2). Τοῦτο ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Β.Α. τῆς 6]8 Ἰουλίου 1911 «περὶ συστάσεως ταμεῖου ἀμύνης τῆς οἰνοπαραγωγῆς τῶν νήσων Θήρας καὶ Θηρασίας», ἐκδοθέντος δυνάμει τοῦ νόμου ΓΦΛΓ' τοῦ 1910. Ἡ σχετικὴ νομοθεσίᾳ συνεπληρώθη ἢ ἐτροποποιήθη ὡς ἀκολουθεῖ: α') ὑπὸ τοῦ νόμου 319]1914, β') ὑπὸ τοῦ νόμου 511]1914, γ') ὑπὸ τοῦ νόμου 3222]1925, δ') ὑπὸ τοῦ νόμου 4244]1929, ε') ὑπὸ τοῦ Π.Δ. τῆς 13]18 Φεβρουαρίου 1930 «περὶ τοῦ καθορισμοῦ προσθέτου φόρου ὑπὲρ τοῦ ταμεῖου ἀμύνης οἰνοπαραγωγῆς Θήρας καὶ Θηρασίας», ς') ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου 5217 τῆς 26]31 Ἰουλίου 1931 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4142 κλπ.», ζ') ὑπὸ τοῦ Π.Δ. τῆς 5]20 Αὐγούστου 1932 «περὶ διοικήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ ταμεῖου ἀμύνης οἰνοπαραγωγῆς τῶν νήσων Θήρας καὶ Θηρασίας». Τὸ τελευταῖον τοῦτο διάταγμα περιέχει ἐν λεπτομερείᾳ ὅλας τὰς διατάξεις περὶ σκοποῦ, φόρων, διοικήσεως, διαχειρίσεως καὶ ὀργάνων τοῦ ταμεῖου.

3) Ὁ συνεταιρισμὸς Μαρκοπούλου

Οὗτος στηρίζεται εἰς τὸ ἐδ. γ' τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ κώδικος τῆς περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων νομοθεσίας. Ἡ ἄνω διάταξις ἔχει τεθῆ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ νόμου 641, ἃν δὲν ἀπαιτῶμεν. Ὁ ἐν λόγῳ συνεταιρισμὸς συνεργάζεται στενῶς ἄπο πολλοῦ μετὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀνονύμου Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων.

4) Τὰ συνεταιρικά οἰνοποιεῖα Κρήτης (3).

Ταῦτα ἀρχικῶς διείποντο ὑπὸ τοῦ Π. Δ. τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1930 «περὶ λειτουργίας τῶν οἰνοποιεῖων Κρήτης» ἐκδοθέντος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄρθρ. 23 ἐδ. 2 καὶ 30 τοῦ νόμου 4142 τῆς 2 Μαΐου 1929 «περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας», ὅστις συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη βραδύτερον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου 5217 τῆς 26 Ἰουλίου 1931 ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τροποποιημένων καὶ τῶν συμπληρωματικῶν διατάξεων ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1931 Π.Δ. «περὶ διοικήσεως καὶ λειτουργίας οἰνοποιεῖων Κρήτης» καταργῆσαν τὸ ἀπὸ 23 Ὀκτωβρίου 1930 Π.Δ. Ἐπί-

1) Τὴν περὶ ΤΑΟΑ καὶ ΤΑΟΘ νομοθεσίαν βλ. εἰς «Κώδικα Θέμιδος 1821—1931», Τόμ. Η' σελ. 84 ἐπ.

2) Περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ ΤΑΟΘ βλ. Θ. Σκλαβίου, ἐκθεσις περὶ τῶν οἰνοποιητικῶν ἐργασιῶν τοῦ ταμεῖου οἰνοπαραγωγῆς Θήρας, ἐν Συνεταιριστῇ Γ' σελ. 307 ἐπ., καὶ Συνεταιριστῇ Τόμ. Ε' σελ. 113.

3) Περὶ τῶν συνεταιρικῶν οἰνοποιεῖων Κρήτης βλ. Ἰωάν. Παπαχριστοπούλου, ἐν Ἑλλήν. Ἀμπελ. καὶ Οἰνολ. Τόμ. Δ', σελ. 168 ἐπ., ἐκθεσίαν ἐπιτροπῆς ΕΣΑ. σελ. 37 ἐπ. Τὰ ὑπὲρ αὐτῶν γραφόμενα εἰρίσκω τοῦλάχιστον ὑπερβολικά. Βλ. ἐπίσης Θ. Τζωρτζιάκη *op. cit.* σελ. 263.

σης ἐξεδόθη σχετικῶς ὁ νόμος 5568 καὶ τὸ Π.Α. τῆς 16 Νοεμβρίου 1932.

5) Ὁ μὴ λειτουργήσας εἰσέτι ἀναγκαστικὸς συνεταιρισμὸς τῶν ἀμπελοφυτειῶν τῶν κειμένων εἰς τὰς κοινότητας Μύτικα, Βασιλικοῦ, Ἁγίου Νικολάου, Φύλλον καὶ Ἀφροίτιον καὶ ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δήμου Χαλκιδέων, περὶ τοῦ ὁποῖου προβλέπει ὁ νόμος 5220 τῆς 26/31 Ἰουλίου 1931 (*). Ὁ νόμος οὗτος εἶναι ὑπὸ τροποποιήσιν, διότι ἀπ' ἐνὸς μὲν εἶχεν ἀτελείας τινὰς ἀπ' ἑτέρου δὲ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιρριμοσθῇ λόγῳ τοῦ ὅτι μετεξὺ τῆς ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων καταρτίσεώς του ἐν ἔτει 1929 καὶ τῆς ψηφίσεώς του ἐν ἔτει 1931 ἐπισημιάθησαν οἰκονομικὴ ἀνατροπὴ καὶ δὲν ἦτο πλέον δυνατὴ ἡ πληρωμὴ τῆς προβλεπομένης βαρεῖας σχετικῶς ἐτησίως εἰσφορᾶς. Αὕτη ἀπέβη ἐταχθεστέρι λόγῳ τῆς ἀλοσηροῦς καταστροφῆς τοῦ ἀναστασιτοῦ εἰσοδήματος τῆς περιφερείας τοῦ συνεταιρισμοῦ ὑπὸ τοῦ παγετοῦ τοῦ ἔτους 1931. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ τοῦ 1915 λειτουργεῖ ὁ ἐκούσιος οἰνοποιητικὸς συνεταιρισμὸς ἀμπελοκτημόνων Χαλκίδος ἔχων τὴν αὐτὴν περιφέρειαν καὶ προσφέρων ἰκανὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν παραγωγὴν (**).

6) Οἱ ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοὶ Ἀττικοβοιωτίας. — Οὗτοι ἰδρύθησαν ὑπὸ τοῦ ἐσπευσμένου καταρτισθέντος καὶ ψηφισθέντος νόμου 5845 τῆς 11/13 Ὀκτωβρίου 1933 «Περὶ ὀργανώσεως ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν Ἀττικοβοιωτίας καὶ ὀργανισμοῦ προστασίας ἀμπελοφυτῶν Ἀττικοβοιωτίας». Περὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν διατάξεων αὐτοῦ ἔχω σοβαρὰς ἐπιφυλάξεις μολοντί πρόκειται περὶ νεωτάτου νομοθετήματος. Τοιαύτας ἔχω καὶ διὰ τὰς πλείστας ἐκ τῶν μνημονευθεισῶν ἀνωτέρω ὀργανώσεων, ἀλλ' ἐκεῖναι τοῦλάχιστον στηρίζονται ἐπὶ παλαιότερων νόμων.

7) Οἱ ἀναγκαστικοὶ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ Σάμου, αἱ ὁποῖαι δὲν ἰδρύθησαν ἀκόμη ἀλλὰ περὶ τῶν ὁποίων ὑπεβλήθη πρότασις νόμου εἰς τὴν Βουλὴν «Περὶ ὀργανώσεως τῆς οἰνοπαραγωγῆς Σάμου» ὑπὸ τῶν βουλευτῶν Σ. Χατζηδόκη καὶ Ν. Βλαβίου τὴν 6 Σεπτεμβρίου 1933.

Ἐκτὸς τῶν ἀνω συνεταιρικῶν ὀργανώσεων (τινὲς τῶν ὁποίων εἶναι ἀναγκαστικαὶ) τῶν διεπομένων ὑπὸ ἐιδικῶν νόμων ὑπάρχουσι καὶ τινεὶ ὀργανώσεις τῆς ἀμπέλου, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἰδρυθῆ ὑπὸ τύπον ἐταιρίας εἰς τὴν ὁποίαν συμμετέχουν μόνον ἀμπελοκτήμονες (Μεσόγεια Ἀττικῆς) καὶ ἐπομένως δὲν διέπονται οὔτε ὑπὸ τοῦ νόμου 602 οὔτε ὑπὸ ἐιδικοῦ τινος νόμου ἀλλὰ ὑπὸ τῆς γενικῆς περὶ ἐταιριῶν νομοθεσίας.

Σημειωτέον ὅτι εἰς ἄλλας χώρας, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχει ζωηροτέρα συνεταιρικὴ κίνησις, ὡς ἐν Γαλλίᾳ, δὲν ὑπάρχει ἰδιαιτέρα περὶ συνεταιρι-

1) Βλ. Μ. Γιαννούλη, Ἀναγκαστικοὶ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοί, ἐν Ἑλλην. Ἀμπελ. καὶ Οἰνολ. Τόμ. Β' σελ. 65 ἐπ., ἐνθα ὁμως καὶ ἀνακριβέαι.

2) Περὶ τῆς δράσεως αὐτοῦ βλ. ἔκθεσιν Ἐπιτροπῆς ἐρεῖνης, Ε.Σ.Α. σελ. 38 ἐπ., Ἰωάν. Παπαχριστοπούλου ἐν Ἑλλην. Ἀμπελ. καὶ Οἰνολ. Τόμ. Α' σελ. 166 ἐπ. Ἄς σημειωθῇ οὖν εἰς τὸ πρόσκαιρον παρελθὸν διοικηθεὶς ὑπὸ φανατικῶν ἰδεολόγων προσέφερε μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τοὺς παραγωγοὺς τῆς περιφερείας.

σμῶν νομοθεσία, ὡς παρ' ἡμῖν. ἀλλ' οἱ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ διέπονται ὑπὸ τοῦ ἀστικοῦ ἢ τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος (1).

§ 4. Ἀναγκαστικοὶ ἀμπελουργικοὶ καὶ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ

1. Ἐὰν ἡ Ἑλληνικὴ παραγωγὴ τῆς ἀμπέλου ἠδύνατο νὰ καταναλωθῇ ὀλόκληρος, εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὡς οἶνος ἢ ὡς σταφυλαί, τότε ἀναμφισβητήτως θὰ ἐκρίνετο ὡς λίαν ἐπαρκὴς ἢ προστασία τῶν συμφερόντων τοῦ παραγωγοῦ διὰ τῆς ἰδρύσεως ἐλευθέρων συνεταιρισμῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἰσχυροῦσης γενικῆς περὶ συνεταιρισμῶν νομοθεσίας. Δυστυχῶς, ὅμως δὲν συμβαίνει τοῦτο· ἡ ἐσωτερικὴ ἀγορὰ δὲν δύναιται ν' ἀπορροφήσῃ ὅλην τὴν παραγομένην ποσότητα· ὑπάρχουν πλεονάσματα. Τὰ πλεονάσματα δὲ αὐτὰ θὰ γίνοντο μεγαλύτερα εἰθὺς ὡς ἔλθουν εἰς εἰσὸδήματα αἱ νέαι ἀμπελοὶ, οἱ ὁποῖαι ἀλογίστως καὶ ἄνευ περιορισμοῦ, τινὲς δὲ καὶ ἐκ Κρατικῆς πρωτοβουλίας ἐφυτεύθησαν, ἐπίσης δὲ ὅταν γενικευθῇ ἡ χρῆσις τῶν λιπασμάτων καὶ ἀντικατασταθοῦν οἱ κατιστρεφέντες ἐκ φυλλοξήρας ἀμπελῶνες διὰ νέων τοιούτων ἔξ ἀμερικανικῶν ὑποκειμένων. Τὰ πλεονάσματα αὐτὰ δύο δύνανται νὰ ἔχουν ἐπὶ τοῦ παρόντος διεξόδους (ἄνευ διεξόδου προκαλοῦν ἐξευτελισμὸν τῶν τιμῶν), τὴν ἐξαγωγήν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ τὴν ἀπόσταξιν.

Εἰς ἀμφοτέρας ὅμως τὰς περιπτώσεις ἡ ἐπιτυγχανομένη τιμὴ εἶναι χαμηλὴ καὶ ἀσύμφορος διὰ τὸν παραγωγόν. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην τοῦτο ὀφείλεται πρὸ παντὸς εἰς τοὺς μεγάλους εἰσαγωγικοὺς δισμούς, τοὺς ὁποίους ἔχουν θεσπίσει αἱ εἰσάγουσαι χώραι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς μέχρις αὐτῶν, εἰς δὲ τὴν δευτέραν εἰς τὸ ὅτι ἐκ τοῦ οἰνοπνεύματος τὸ Κράτος ἀποκομίζει σεβαστὸν ἔσοδον, ὑπὸ ταμειυτικὴν δ' ἔποψιν εἶναι συμφερωτέρα ἡ παραγωγὴ οἰνοπνεύματος ἔξ ἰλῶν εὐθινοτέρων τῆς τῶν εὐγενῶν προιόντων τῆς ἀμπέλου. Τὰ πλεονάσματα λοιπὸν τῆς παραγωγῆς, τὰ ὁποῖα κατ' ἀνάγκην διατίθενται εἰς χαμηλότερας τιμὰς πρέπει νὰ ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὴν ἀγοράν. Ἡ ἀφαίρεσις αὕτη δὲν δύναιται νὰ γίνῃ ἄλλως παρὰ διὰ παρακρατήσεως. Χάριν τῆς παρακρατήσεως αὐτῆς ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ ἰδρυσις ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν, ἀναγκαστικῶν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς γενικῆς ὑποχρεωτικῆς συμμετοχῆς ὑπὸ ὠρισμένας προϋποθέσεις ὥστε νὰ μὴ ἐπωφελοῦνται οἱ ἔξω τῶν συνεταιρισμῶν σκοπίμως παραμένοντες ἀμπελουργοὶ τῶν θυσιῶν, τὰς ὁποίας ὑφίστανται οἱ συνεταιρισμένοι, καὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς παραγωγήν εἰς τὸν συνεταιρισμὸν μέρους τῆς παραγωγῆς ὑπὸ τὸν τύπον παρακρατήματος. Ὁ τρόπος τῆς διὰ τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν συγκεντρώσεως τῶν πλεονασμάτων εἶναι ὁ εὐκολώτερος, διότι λείπουν διαδικασίαι πολλαὶ καὶ ὁ περισσότερον ἀρμόζων πρὸς τὴν φύσιν τοῦ προϊόντος τῆς κοινῆς ἀμπέλου καὶ διότι ποικίλλει κατὰ ποιότητα καὶ διότι εἶναι κατεσπαρμένον εἰς πολλὰς περιφερείας ἀπεχούσας ἀλλήλων καὶ διότι οἱ πλείστοι

1) Ὡς πρὸς τὴν περὶ οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν νομοθεσίαν ἐν Γαλλίᾳ, Ἀλγερίᾳ, Πορτογαλίᾳ, Ρομανίᾳ καὶ Σεξβίᾳ βλ. Clique op. cit. σελ. 44, 200, 258, 261, 287.

τῶν παραγωγῶν ἔχουν τὴν συνήθειαν νὰ πωλοῦν τὴν παραγωγὴν εὐθὺς μετὰ τὴν συγκομιδὴν.

Εἶναι λοιπὸν ἀναμφισβητήτως οἱ ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοὶ μέτρον ἀνάγκης, μέτρον ὅμως ἀπαρτίτητον τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει τρόπος ν' ἀποφύγωμεν ἐὰν θέλωμεν ἀποτελεσματικῶς ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὴν κρίσιν, τὴν ὁποῖαν προκαλεῖ ἡ περίσσεια προσφερομένων ποσοτήτων γλεύκους καὶ οἴνου, ποσοτήτων, αἱ ὁποῖαι ὑπερβαίνουν τὴν ἀπορροφητικὴν ἰκανότητα τῆς ἀγορᾶς.

Ὡς μέτρον ὅμως ἀνάγκης οἱ ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοὶ πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶν εἰς περιορισμένην ἔκτασιν, δηλ. ἐκεῖ ὅπου εἶναι τοῦτο ἀναπόφευκτον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ. Πρέπει ἀκόμη νὰ ἰδρῶσιν κατόπιν συγκαταθέσεως τῶν ἐνδιαφερομένων περιφερειῶν καὶ ἀφοῦ κατανοηθῶν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ἐξ αὐτῶν θὰ προκύβουν διὰ τὴν ἀποφευχθῆ ἢ ἐνεργητικῆ ἢ ἢ παθητικῆ τῶν ἀντίστασις, ἢ ὁποῖα δύνανται νὰ ματαιώσῃ τὴν ἐπιτυχίαν.

Δὲν ἔχουν λοιπὸν δίκαιον οἱ ὀρθόδοξοι συνεταιρισταὶ ν' ἀντιδρῶν κατὰ τοῦ προτεινομένου σχεδίου, ἀφοῦ ἡ ἀναγκαστικότης δὲν ἔχει ἄλλον σκοπὸν παρὰ νὰ καταμερίσῃ τὸ βᾶρος τοῦ παρακρατήματος εἰς ὅλους τοὺς παραγωγούς. Δὲν ἔχουν ὅμως δίκαιον οἷτε ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἴπαξ προσχωρήσαντες εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἀναγκαστικότητος ἐγιναν βασιλικώτεροι τοῦ βασιλέως καὶ θέλουν τὴν εὐρείαν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τῶν ἀναγκαστικῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν. Οἱ τελευταῖοι παραγινωρίζουν ὅτι ἄνευ σχετικῆς προσεργασίας καὶ ἄνευ τῆς ἐπὶ τῶν ἐνδιαφερομένων συνειδήσεως τῆς ἀνάγκης ἐνὸς ὀχληροῦ ἐκ πρώτης ὄψεως τρόπου ὀργανώσεως καλοπιάτων καὶ δυνατοῦντων παραγωγῶν ὁμοῦ, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχῃ καὶ σταδιοδρομήσῃ ἡ ὀργάνωσις αὐτῶν. Οἱ πρῶτοι ἐπαναλαύονται ἐπὶ τῆς ἐλπίδος ὅτι ἄρκοῦν αἱ ἐλεύθερα οἰκονομικαὶ ὀργανώσεις τῆς ἀμπελοπαραγωγῆς, αἱ ὁποῖαι ὡς λέγουν, εἶναι καὶ αἱ μόναι βιώσιμοι. Δὲν θέλουν νὰ ἴδουν ὅτι ἐὰν ὅσον ἔχομεν ἀνάγκην νὰ παρακρατήσωμεν μέρος τῆς παραγωγῆς, δὲν ἠμποροῦμεν ν' ἀποφύγωμεν ἐντελῶς τὴν ἀναγκαστικότητα. Ἀντιτάσσουσιν καὶ ὅτι διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος τοῦ οἴνου λύεται αὐτομάτως τὸ πρόβλημα τῶν περισσευμάτων διότι θὰ αὐξήσῃ καὶ ἡ κατανάλωσις τοῦ οἴνου, ἢ ὁποῖα εἶναι ὄντως ἐλαχίστη ἐν συγκρίσει μὲ τὴν κατανάλωσιν ἄλλων χωρῶν. Διαδιαφεύγει τὴν προσοχὴν τῶν ὅτι τοῦτο εἶναι ζήτημα μέλλοντος καὶ τότε δὲ εἰκταῖον μὲν ἀλλὰ λίαν ἀμφίβολον καὶ ὅτι καὶ ἐὰν ἀκόμη ἐπρόκειτο νὰ εἶναι ἐλλεῖς βεβαίαι θὰ ἐχρειάζετο πῖντως δι' ἄρκετὰ ἔτη ἓνα modus vivendi λησμονοῦν ὅτι λόγῳ τῆς γενικωτέρας οἰκονομικῆς κρίσεως ἀντιμετωπιζόμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐλάττωσιν καὶ ὄχι αὐξήσιν τῆς κατανάλωσεως. Ἄλλοι προβάλλουν τὸ παράδειγμα τῆς εὐδοκίμησεως τῶν συνεταιρικῶν οἰνοποιεῶν Κρήτης, ὅπου καὶ ἄνευ τῆς ἀναγκαστικῆς ὀργανώσεως ἐπετεύχθησαν ἰκανοποιητικαὶ τιμαὶ διὰ τοῦς χρησιμοποιήσαντας τὴν ὀργάνωσιν. Δὲν ἐξέλεξαν ὅμως καλὸν παράδειγμα. Ἡ πείρα τῶν συνεταιρικῶν οἰνοποιεῶν Κρήτης δὲν τοῦς ὠφελεῖ, ὅχι μόνον διότι ταῦτα εἶχαν χρηματικὴν ἄνεσιν ὄλως ξηαι-

ρητικήν, ἀλλὰ καὶ διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἔτων κατὰ τὰ ὅποια ἐλειτούργησαν, τὸ μὲν πρῶτον ἔτος (1930) οἰνοποίησαν τὴν ἀσήμαντον ποσότητα τῶν 181.000 ὀκάδων, τὸ δεύτερον ἔτος (1931) τὴν ἐπίσης μικρὰν σχετικῶς ποσότητα τῶν 400.000 ὀκάδων. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπῆρχον εἰρησικαὶ συνθηκαὶ πωλήσεως καὶ εἰς ἄλλας περιφερεῖας διότι μέγα μέρος τῆς παραγωγῆς εἶχε καταστραφῆ ἐκ τῆς πρωτοφανοῦς θεομηνίας (παγετών) τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ Μαρτίου. Κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη (1932 καὶ 1933) ἡ οἰνοποιηθεῖσα ποσότης δὲν εἶναι ἀσήμαντος· ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία καλῶν τιμῶν κατὰ τὸ ἔτος 1932 (διὰ τὸ 1933 δὲν ὑπάρχον, ἢ τουλάχιστον δὲν γνωρίζω ἐγώ, ἀμόμη ἀποτελέσματα) ὀφείλεται εἰς τὴν ὑπερῆν ὄλως ἐξαιρετικῶν συνθηκῶν τ. ἔ. τῆς μεγάλῃς καταστροφῆς τῆς ποιότητος καὶ τῆς ποσότητος τῆς Γαλλικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς πτώσεως τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς ἐναντι τῶν ξένων νομισμάτων διατηρηθέντος ὅμως τοῦ τιμαρίθμου εἰς τὸ πρὸ τῆς νομισματικῆς ἐπομιῆσεως ἐλπίδα· θὰ ἦτο λοιπὸν ἄτοπον νὰ στηριξομεν ἐπὶ τοιούτων δεδομένων τὸ συμπέρασμα ὅτι δύναται ἡ Ἑλληνικὴ παραγωγή νὰ ὀργανωθῆ ἰκανοποιητικῶς κατὰ τὸ ἰπόδειγμα τῶν συνεταιρικῶν οἰνοποιεῖων Κρήτης.

Ὅστε ἡ σκοπιμότης τῆς ἰδρύσεως εἰς περιορισμένην ἔκτασιν ἀναγκαστικῶν ἀμπελοφυγικῶν καὶ οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν εἶναι ἀναμφισβήτητος (1).

2. Τῶν ἀναγκαστικῶν γεωφυγικῶν συνεταιρισμῶν ἠμφισβητήθη παρ' ἡμῖν ὄχι μόνον ἡ σκοπιμότης ἀλλὰ καὶ ἡ συνταγματικότης. Ἀμφιβολίας περὶ τῆς συνταγματικότητος αὐτῶν ἐξέφρασεν ὁ ἀποβιώσας γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν συντάξεων Νικόλαος Μιχόπουλος (2) κατόπιν τῆς ἐπ' ἀριθ. 54 τοῦ 1929 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Λεβαδείας (3), τῆς ὁποίας προηγίθη ἡ ἐπ' ἀριθ. 90 τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1929 γνωμοδότησις τοῦ ἀντιπροέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Ρωμάνου (4). Κατὰ τὴν γνωμοδότησιν ταύτην, τὴν ὁποίαν πιστῶς ἠκολούθησεν ἡ προμνησθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Λεβαδείας, ἐκ τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ νομοθ. 11 τοῦ 1923 δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς προσκρούοντες εἰς τὸ ἄρθρ. 19 τοῦ συντάγματος· οἱ ἀναγκ-

1) Βλ. Ε.Σ.Α. ἐκθεσὶν Ἐπιτροπῆς Ἐρευνῆς σελ. 44 ἐπ., Douarache, op. cit. σελ. 32, Σπουργίτου op. cit. σ. 291 σελ. 371, Κ. Β. Σταυροπούλου, ἡ παραγωγή ἐκθετος ἀκατεύθυντος ἐν Ε.Α.Ο. Τόμ. Α' σελ. 145 ἐπ., Ν. Μιχοπούλου ἄρθρον μνημονευόμενον κατωτέρω ἐν σημ. 2, ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τῆς Γεωργίας κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ ἐνώσεως κτροπαγωγῶν Κρήτης» ἐν Συνεταιριστῇ Τόμ. Ζ' (1931) σελ. 13 καὶ τὴν αὐτόθι σημειωσιν τῆς συντάξεως τοῦ Συνεταιριστοῦ, Κ. Μ. Καλλία προμνημονευθέντα ἄρθρα καὶ ἐπιστολὴν πρὸς τὴν «Ἐστία» τῆς 8 Μαΐου 1931 «Περὶ τὸ Οἰνικὸν Συνέδριον».

2) Βλ. ἄρθρον τῶν «Ὅχι Ἀναγκαστικῶν Συνεταιρισμῶν» δημοσιευθὲν ἐν Συνεταιριστῇ Τόμ. ς' σελ. 151 ἐπ. καὶ ἐν τῇ Νέῃ Ἀγροτικῇ Ζωῇ τῆς 14 Διβρ 1930.

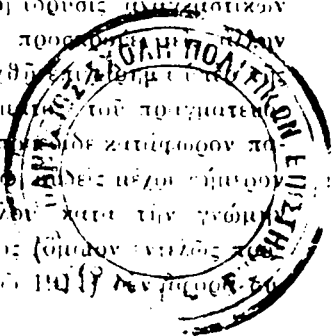
3) Θέμιδος ΜΑ' σελ. 951.

4) Θέμιδος ΜΑ' σελ. 109.

χαστικοὶ συνεταιρισμοὶ διαχειρίσῃ κοινῆς χορτονομίᾳ, ὅν τὸ σύνολον τῶν εἰσοδημάτων διατίθεται ὑποχρεωτικῶς εἰς ἔργα κοινῆς ὠφελείας, οὐδεμία δὲ ἀντίρρησης περὶ τῆς συνταγματικότητος τῶν λοιπῶν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν δύναται νὰ προβληθῇ. Ἀλλ' ἡ διατυπωθεῖσα ἀμφιβολία στερεῖται βάσιμότητος καὶ ἐὰν ἠθέλωμεν λάβει ὡς κριτήριον τὴν σκέψιν τῆς ἀνωτέρω σημειουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ εἰσαγγελλέως τοῦ Ἀρείου Πάγου διότι διὰ τῶν ἀναγκαστικῶν ἀμπελοφυγικῶν συνεταιρισμῶν δὲν ἐπιδιώκεται ἡ διείθεσις τοῦ ὄλου τῶν καρπῶν ἐπὲρ τοῦ συνόλου καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν ἀπογύμνωσις τοῦ ἰδιοκτητῆ αὐτῶν, προσβαλλομένου τοιαυτοτρόπως τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας. Ἀλλῶς ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρεωτικὴ ὑπὸ ὀρισμένης προϋποθέσεως ὄργάνωσις τῶν ἀμπελοφυγῶν εἰς συνεταιρισμοὺς. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐξετάσωμεν τοὺς ἀναγκαστικοὺς συνεταιρισμοὺς ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν δημογραφίαν παραγερτήματος ποσοστοῦ τῆς παραγωγῆς καὶ πάλιν δὲν δυνάμεθα ν' ἀνεύρωμεν ἀντίθεσιν τινα πρὸς τὴν προστατευτικὴν τῆς ἰδιοκτησίας δυνάμιν τοῦ συντάγματος (1)

Πρόκειται προφανῶς περὶ γενικοῦ νομίμου περιορισμοῦ τῆς κυριότητος ἐξ ἐκείνων, οἵτινες αὐδέποτε ἐθεωρήθησαν ὡς ἀντιβαίνοντες εἰς τὴν περὶ ἀπαρβαίαν τῆς ἰδιοκτησίας συνταγματικὴν δυνάμιν (2). Οὐδέποτε ἄλλως τε ἐσκέφθη κανεὶς ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν συνταγματικότητα τῶν νόμων περὶ παραγερτήματος τῆς σταφίδος ἀπὸ δεκαετηρίδων ἐφαρμοζομένην.

Οὔτε βεβίως δύναται νὰ ἐπιστηριχθῇ ὅτι ἡ ἴδρισις ἀναγκαστικῶν ἀμπελοφυγικῶν καὶ οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν προσβάλλει τὴν συνταγματικὴν δυνάμιν τῶν ἐπιτάξεων νὰ συνασθῶνται οἱ ἀμπελοφυγῆται ἐν ἀντισυνταγματικότητι ἐκ τοῦ ἀρθ. 14 τοῦ συντάγματος τοῦ πραγματικῶς ὄντος ἐλευθερίας τοῦ συνεταιρίζεσθαι πρὸς τὴν ἀντιθέσειν πρὸς τὴν ὀριζήσασθαι αὐτοῦ ἐφ' ὅσον δ' ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου γνωμοδοτικῆς ἀντιθέσεως πρὸς τὴν ἐπιτάξιν αὐτήν. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἐρηνηστικῶν τῶ ἀρθ. 14 τοῦ ἐν ἰσχύϊ συντάγματος (ὅμοιον ἐπιπέδου πρὸς τὸ ἀρθ. 11 τοῦ συντάγματος τοῦ ἀναθεωρηθέντος τὸ 1911) δὲν φαίνεται

1) Συνταγματικῶς ἀποφαίνεται τὸς ἀναγκαστικοὺς δημοτικοὺς συνεταιρισμοὺς ἡ ἐκ' ἀρθ. 131 (1932) ἀποφ. Ὁλομειλίας Συμβουλ. Ἐπιτροπίας. Τόμ. Α' ἀποφάσεων τῶ 1932 σελ. 593. Ἐαὐτοὶ φαίνεται δεχθῆναι τὴν συνταγματικότητα τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν τοῦ Ν. Α. τῆς 11ης Ἰουλίου 1924 ἡ ὀλομειλία Συμβ. Ἐπιτροπ. 361 (1932). ἐν ἀποφ. Σ. Ε. Τόμ. Β' σελ. 1064 ἐλ. Ὁ Η. Bartlelemy, Traité élémentaire de droit administratif (1924) 10η ἐκδ. σελ. 663 ἐλ. δὲν ἀγει τὸ ζήτημα τῆς συνταγματικότητος τῶν περὶ ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν νόμων. Ὁμοίως ἡ Ἐκθέσις τῆς ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ ἑνοποίησης Κιτρώφυτων Κρήτης (Συνταγματικῆς ἐκμ. Ζ' σελ. 13 ἐκτ.) πρὸς τὴν σφύρασιν τῆς πολιτικῆς κατὰ τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν.

2) Περὶ τῆς συνταγματικότητος τῶν γενικῶν νομίμων περιορισμῶν τῆς κυριότητος βλ. Ν. Ν. Σιγελόπου. Σχόλια Ἑλλην. Συνταγ. δικαίου Τόμ. Γ' (1923) : § 8 ἀρ. 61 σελ. 239—246.

νεταρισμοὺς ἐπιδιώκοντος κερδοσκοπίαν ὑπὸ οἰανδήποτε μορφὴν διανομῆς κερδῶν μεταξύ τῶν συνεταίρων κλπ. (1).

Ἐπομένως ὁ νομοθέτης δύναται νὰ θέσῃ κανόνας δικαίου περὶ ἀναγκαστικῶν ἀμπελοργικῶν καὶ οἰνοποιητικῶν συνεταρισμῶν μὴ προσκρούοντος εἰς συνταγματικὴν τινα διατάξιν.

3. Οἱ εἰδικῶς ἀσχολούμενοι μὲ τὰ ζητήματα τῆς ἀμπέλου ἐπὶ ἔτη ἐπολέμουν τὴν ἰδέαν τῆς ἀναγκαστικῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς. Κατὰ Μάϊον τοῦ ἔτους 1931 ὅτε συνήλθεν ἐν Ἀθήναις τὰ Ἀ' Οἰνικὸν Συνέδριον μόνος ὑπεστήριξε τὴν ἀνάγκην τῶν ὑποχρεωτικῶν συνεταρισμῶν, (ἀφοῦ εἶχα προηγουμένως ἀγωνισθῆ διὰ δημοσιεύσεων εἰς ἔφημερίδας) ἀντικρουόμενος παρ' ὄλων τῶν συνέδρων, τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ κ. Ἐλευθερίου Βενιζέλου παρακολουθοῦντος μετὰ προσοχῆς τὴν συζήτησιν καὶ προβάλλοντος τὰς ἀντιρροήσεις του οὐχὶ διότι ἦτο ἀποφασισμένος ν' ἀντιταχῆ ὀριστικῶς κατὰ τοῦ τρόπου οὗτου ὀργανώσεως τῆς ἀμπελοπαραγωγῆς, ἀλλὰ διότι, ὡς ἐδήλωσεν, ἐπεδίωκε διὰ τῆς συζητήσεως νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀποκρυστάλλωσιν ὀριστικῶν συμπερασμάτων (2). Ἦδη οἱ πλείστοι τῶν ἀντιλεγόντων ἀνεγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταρισμῶν. Ὁ ἔθνικὸς σύνδεσμος ἀμπελοκτημόνων κατήρτισε πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία ὄχι μόνον ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῶν ἀναγκαστικῶν ἀμπελοργικῶν συνεταρισμῶν ἀλλὰ καὶ προχωρήσασα ὑπὲρ τὸ δέον φαίνεται προτείνουσα τὴν εἰς εἰρύτεραν κλίμακα χρησιμοποίησιν τοῦ νέου θεσμοῦ. Ἡ μικρὰ αὐτὴ ἱστορία γράφεται ὄχι διότι διεκδικῶ τὰς τιμὰς τῆς προτεραιότητος ἀλλὰ διότι πρέπει νὰ ἀκουσθοῦν μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς αἱ ἀντιρροήσεις μου κατὰ τοῦ σχεδίου τοῦ Ε.Σ.Α. ἀφοῦ αὐταὶ δὲν προέρχονται ἀπὸ ἐχθρὸν τῆς ἰδέας ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ἀρχικὸν εἰσηγητὴν αὐτῆς.

4. Ὁ Ἐθνικὸς Σύνδεσμος Ἀμπελοκτημόνων ἔχει ἐν σχέσει μὲ τὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς τῆς ἀμπέλου καὶ τὴν συγκέντρωσιν τῶν πλεονασμάτων αὐτῆς κατηρτίσει μέχρι σήμερον τρία ἐν ὄλῳ σχέδια. Τὸ ἀρχικὸν εἶχε κατηρτισθῆ ὑπὸ τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐρεῦνης, τὸ δευτέρον κατηρτίσθη ὑπὸ ἐπιτροπῆς ὀρισθείσης ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ἡ ὁποία ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς συζητήσεις τοῦ συμβουλίου τοῦ Ε. Σ. Α., μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ πολλὰ ἰδικαί μου, τὸ τελευταῖον κατηρτίσθη ὑπὸ ἐπιτροπῆς τὴν ὁποίαν ὥρισεν ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Ε. Σ. Α., ἡ ὁποία προσέθεσεν εἰς τὸ σχέδιον καὶ διατάξεις τινὰς προερχομένας ἐκ τοῦ ἰδικοῦ μου σχεδίου. Παρ' ὄλην τὴν εἰς τρία στάδια ἐπιξεργασίαν τοῦ σχεδίου καὶ παρ' ὄλην τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν τῶν συντακτῶν αὐτοῦ δὲν νομίζω ὅτι τοῦτο δύναται ν' ἀποβῆ ἐπωφελὲς διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀμπελοπαραγωγῆς. Διὰ τῶν κατω-

1) Βλ. Ν. Ν. Σαρπλόου *op. cit.* § 7 ἀρ. 53 σελ. 195 ἔπ. καὶ τὰς αὐτόθι παραπομπάς, Α. Ι. Σβώλου, Τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταριζέσθαι καὶ τὸ δίκαιον τῶν σωματείων, Ἀθήναι 1915, § 11 ἰδίως ἀρ. 5 σελ. 55 ἔπ.

2) Βλ. τὴν προμνησθεῖσαν ἐπιστολὴν μου εἰς τὴν «Ἐστίαν».

τέρω δὲν πρόκειται νὰ ἀποκρούσω λεπτομερῶς τὰς διατάξεις τοῦ σχεδίου· θὰ διατιπῶ μόνον βασικάς τινὰς ἀντιρρήσεις, τὴν δὲ γνώμην μου ἐπὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα προκύπτουν, θὰ ἐκθέσω κατωτέρω ἀναπτύσσων τὰς γενικάς γραμμὰς τοῦ ἰδικοῦ μου σχεδίου (ἄξιοῦντος καὶ ὑπονομοτεχνικῆν ἐποψίν σχετικῆν ἀριτιότητα) καὶ οὐχὶ ἐν ἀντικρούσει τοῦ σχεδίου τοῦ Ε.Σ.Α.

Ἡ. Αἱ βασικαὶ ἀντιρρήσεις μου κατὰ τοῦ σχεδίου τοῦ Ε.Σ.Α. εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

α) Τὸ σχέδιον φαίνεται εὐνοοῦν τὴν εἰς εὐρείαν σχετικῶς ἔκτασιν ἰδρυσιν ἀναγκαστικῶν ἀμπελοουργικῶν συνεταιρισμῶν. Τοῦτο προκώπτει ἐκ τοῦ ὅτι καὶ αὐτὸ ἀρκεῖ διὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς συγκαταθέσεως τῆς ἐνδιεφερομένης περιφερείας ἢ δῆλωσις τῆς πρὸς τοῦτο ἐπιθυμίας τῶν κυρίων τῆς ἡμισείας ἑκτάσεως τῆς διὰ ἀμπέλου καλλιεργουμένης καὶ τὸ ὅτι δὲν ἐξασφαλίζεται ὀητῶς καὶ σαφῶς ἢ ἐπίπτωσις τῆς ἐκ τῆς παρακρατήσεως ζημίας ἐφ' ὅλης τῆς παραγωγῆς.

β) Ὅμιλεῖ περὶ ἐξαγορᾶς τῶν πλεονασμάτων τῆς παραγωγῆς ὑπὸ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προτεινομένου Πανελληνίου Ὁργανισμοῦ Προστασίας Ἀμπελοουργικῆς παραγωγῆς. Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι εἴν ἡ Πολιτεία ἐπρόκειτο δι' ἐπαρκῶν πόρων τὸν ὀργανισμὸν ὥστε νὰ δύναται πάντοτε νὰ προβαίη εἰς ἐξαγορὰν τῶν πλεονασμάτων τῆς παραγωγῆς εἰς σχετικῶς ἰκανοποιητικὴν τιμὴν ἢ ἐξαγορὰ τῶν πλεονασμάτων θ' ἀπετέλει ἄκρως ἀποτελεσματικὴν ἐξασφάλισιν τοῦ παραγωγοῦ· ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν ἔχει ἀντιμετωπιθῆ τὸ ζήτημα ἐν ὄψει τῶν οικονομικῶν καὶ πίσεως ἄλλης φύσεως δυσχερειῶν καὶ ὅτι κατὰ συνέλειαν προτείνεται θεσμὸς τοῦ ὁποίου δὲν ἔχει ἐξασφαλισθῆ ἢ ἐπιτυχία.

γ) Ἀρχίζει τὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς ἐκ τῶν ἄνω. Δὲν τὴν στηρίζει εἰς ἰσχυρὰ θεμέλια, τοιαῦτα δὲ εἶναι μόνον αἱ οικονομικαὶ ὀργανώσεις πρῶτον βαθμοῦ. Βεβαίως ὁ παραγωγὸς δὲν πρέπει νὰ μὲν ἀβοήθητος καὶ ἀκαθοδήγητος· ἔχει ἀνάγκην καὶ τῆς ἐκ τῶν ἄνω ὑποδείξεως καὶ κατευθύνσεως καὶ τῆς στοργικῆς βοήθειας καὶ τῆς συνεχοῦς παρακολουθήσεως τοῦ Κράτους. Πέραν ὅμως τούτων δὲν νομίζω ὅτι δύναται ἀποτελεσματικῶς νὰ ἐκινήται ἢ πρωτοβουλία τοῦ Κράτους διὰ τῆς δημιουργίας θεσμῶν ἀνεπαρκῶς θεμελιωμένων. Αἱ κεντρικαὶ ὀργανώσεις εἶναι ἀπαραίτητοι, ἀλλ' ἀφοῦ προηγουμένως ἰδρυθῶν καὶ λειτουργήσων αἱ πρωτοβάθμιοι περιφερειακαί.

δ) Ἐπιβάλλει τὴν συγκέντρωσιν τῶν πλεονασμάτων καὶ εἰς περιφερείας εἰς τὰς ὁποίας δὲν θὰ ὑπάρχουν ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοί, δὲν θὰ ὑπάρχουν οὔτε κἂν ἐλεύθεροι συνεταιρισμοὶ καὶ ἐμπιστεύεται τὴν διαχείρισιν αὐτῶν εἰς ἀπλὴν ἐπιτροπὴν. Νομίζω ὅτι ὅσοι ἐσκέφθησαν κατὰ τοιοῦτον τρόπον παρεγνώρισαν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ψυχολογίαν τοῦ παραγωγοῦ μετὰ κόπου καὶ δυσκολίας ἀποφασίζοντες νὰ ἐμπιστευθῆ τὴν τύχην τοῦ

προϊόντος του και εις τὸν συνεταϊρισμὸν του ἀκόμη, ὃ ὁποῖος πάλιν δὲν ἰδρῶθη τυχαίως ἀλλὰ μετὰ ἱκανὴν διαφωτιστικὴν προεργασίαν.

ε') Λέν ἐξασφαλίζει σχετικῶς ἱκανοποιητικὴν τιμὴν τῶν πλεονασμάτων. Περί τινων ἄλλων σφαλμάτων τοῦ σχεδίου θὰ γίνῃ λόγος κατωτέρω εἰς τὸ Κεφάλαιον Β'. Σημειῶ μόνον ὅτι θὰ ἰδέναιτο νὰ διατηρώσῃ τις καὶ ἄλλας βιολογικὰς ἀντιρρήσεις ἀλλ' αἱ διατάξεις, τὰς ὁποίας θὰ ἀφῶρων αἱ ἀντιρρήσεις, εἶναι συνέπειαι ἄλλων διατάξεων, κατὰ τῶν ὁποίων προβάλλονται ἀντιρρήσεις ἀμέσως ἀνωτέρω.

§ 5. Βασικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν ἴδρυσιν τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταϊρισμῶν καὶ τὴν συγκέντρωσιν τῶν πλεονασμάτων τῆς παραγωγῆς.

Αἱ κεντρικαὶ γραμμαὶ ἐπιτυχοῦς ἀναγκαστικῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου εἶναι αἱ ἀκόλουθοι.

1. Οἱ ἀναγκαστικοὶ συνεταϊρισμοὶ θὰ ἰδρῶνται διὰ διατίγμιτος εἰς τὰς περιφερείας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν μεγάλην παραγωγὴν, κατὰ προτίμησιν δὲ εἰς ἐξένας αἱ ὁποῖαι συνήθως ἔχουν καὶ τοπικὰ πλεονάσματα (1). Λιὰ τὴν ἴδρυσιν τῶν δένων νὰ εἶναι σύμφωνος ὄχι μόνον μία ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας ἡ σύνθεσις ὀρίζεται εἰς τὸ ἄρθρον Β' τοῦ ἐν τῷ τῆς παρόντος παρατιθεμένου προσχεδίου νόμου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνδιαφερομένη περιφέρεια. Λιὰ νὰ λογισθῇ ὅμοις αὕτη σύμφωνος δὲν ἀπαιτεῖται νὰ συμφωνήσῃ ἡ ὁλόκληρος τῶν καλλιεργητῶν τῆς ἀμπέλου. Εἶναι ἀρκετὸν νὰ συμφωνήσῃ ἡ πλειονότης τῶν ἐνδιαφερομένων κατὰ μίαν ἀναλογίαν, ἡ ὁποία παρέχει ἀδιάσειστον βεβαιότητα ὅτι ἡ ἀντίδρασις δὲν θὰ εἶναι ἰσχυροτέρα τῆς προσδετικῆς προσπαθείας. Καὶ ἡ ἀναλογία αὕτη, καθ' ἡμᾶς, εἶναι τὸ 3/5 τῶν ἰδιοκτητῶν, ἐπιχειρητῶν ἢ ἐμμετετετῶν τῶν καλλιεργούντων ὑπὸ τὰς ἰδιότητας αὐτῶν τοῦλάχιστον τὸ 2/3 τῆς ὅλης ἐκτάσεως τῶν ἀμπέλων τῆς περιφερείας.

2. Τὰ πλεονάσματα τῆς παραγωγῆς θὰ συγκεντρώνονται μόνον ὑπὸ τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταϊρισμῶν. Τοῦτο δίδει νόον εἰς τοὺς συνεταϊρισμοὺς αὐτοὺς θὰ συμμετέχουν ὅλοι οἱ παραγωγοί, τὸ δὲ πλεονέκτημα θὰ εἶναι κοινόν. Τοιοῦτοτρόπως ἕκαστος, παρὰ τὸν ὅσον ἐπιτακτικῶς θὰ τὸ περιόδη εἰς τὸν συνεταϊρισμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον μετέχει καὶ τοιοῦτοτρόπος θὰ παρακολουθῇ τὴν τέχνην του ἐπαρκῶς. Λέν θὰ ἔχη τὴν ἀντίληψιν ὅτι τὸ ἐπῆσαν ἐν ποσοστῶν τῆς παραγωγῆς του καὶ κύριος οἶδε πῶς θὰ τὸ διαχειρισθῶν ἐκείνοι, ποὺ τοῦ τὸ ἀφῆσαν, ἀντίληψιν ἡ ὁποία ἐνισχύεται ἀπὸ τὴν φήμιποψίαν καὶ ἡ ὁποία τραγοδοτεῖ τὴν ἀντίδρασιν.

3. Οἱ ἀναγκαστικοὶ συνεταϊρισμοὶ πρέπει νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν

1: Καὶ προκειμένου ἀκόμη περὶ ἐλευθέρων ἰνδοποιητικῶν συνεταϊρισμῶν εἰς τὴν ἀξιολογητάτην μελέτην τῆς διεθνήσεως ἀμπελοφυγίας τοῦ Αὐστριακοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας προτείνεται νὰ ἰδρῶνται εἰς τὰς περιφερείας, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἀμπελοφυγία ἀποτελεῖ τὴν ἀπασχόλησιν τῆς πλειοψηφίας τῶν κατοίκων (βλ. Claque op. cit. σελ. 115).

ὀλιγώτεροι ἀλλὰ καὶ νὰ συγκεντρώνουν τὸ ὅλον τῶν πλεονασμάτων. Τὸ πρῶτον εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

α') Διότι δὲν εἶναι εὐκόλον πολλὰ περιφέρειαι νὰ ἀποκτήσουν ταχέως τὴν συνειδησιν τῆς ἀνάγκης τῆς ὑποχρεωτικῆς εἰς συνεταιρισμοὺς ὀργανώσεως.

β') Διότι δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ διοικούνται ἐπιτυχῶς καὶ νὰ παρακολουθοῦνται ἐπαρκῶς, τεχνικῶς καὶ οἰκονομικῶς, πολλοὶ τοιοῦτοι οἰνοποιητικοὶ ὀργανισμοὶ ἑλλείπει μεγάλου ἀριθμοῦ καταλλήλων προσώπων.

γ') Διότι ὅταν εἶναι συγκεντρωμένοι αἱ ποσότητες τοῦ παρακρατήματος εἶναι εὐχερεστέρα ἢ λήψις μέτρων πρὸς διάθεσιν αὐτοῦ.

δ') Διότι τὸ συγκεντρωμένον παρακράτημα θὰ ἀπαιτῆ ὀλιγώτερας δαπάνας ἀποθηκείσεως καὶ οἰνοποιήσεως.

ε') Διότι ἂν πρόκηται νὰ διατίθεται τοῦτο πρὸς ἔξαγωγὴν ὀλίγαι περιφέρειαι θὰ παρουσιάζουν καταληλθότητα τῆς ποιότητος πρὸς ἔξαγωγὴν ἐν συνδυασμῷ πρὸς συγκοινωνιακὰς εὐκολίας ἔξασφαλιζούσας τὴν εἰλιχίστην δυνατὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ προϊόντος.

Τὸ δεύτερον εἶναι ἀναγκαῖον διότι τότε μόνον εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχη τὸ μέτρον τῆς παρακρατήσεως τῶν πλεονασμάτων ὅταν τὸ ὅλον αὐτῶν συγκεντρώνεται· ἄλλως ναιαγεῖ ὁ σχολὸς καὶ αἱ θυσίαι ἀποβρίνουν σχεδὸν εἰς μάτην.

4. Οἱ ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοὶ πρέπει ν' ἀποκτήσουν πρὸ παντὸς τὰ μέσα τῆς ἀποθηκείσεως διὰ ν' ἀποκτήσουν ὅμως τὰ μέσα αὐτὰ πρέπει νὰ καταβάλουν ὅλοι οἱ συνεταιῖροι τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα. Ἡ ἔξασφάλισις τῶν ἀπαραιτήτων χρημάτων πρέπει νὰ γίνῃ διὰ τῆς ἐπιβολῆς εἰδικῆς ὑποχρεωτικῆς χρηματικῆς εἰσφορᾶς (1) καὶ διὸ νὰ ὑπάρχη βεβαιότης τῆς εἰσπράξεως καὶ διὰ νὰ διευκολύνεται ἢ ἐπὶ τῇ ἑξ' αὐτῆς ἀσφαλεῖς συνυπολόγησις δανείου πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ οἰνοποιείου. Τῆς εἰσφορᾶς τὸ ἀνώτατον ὄριον πρέπει νὰ ὀρισθῇ ὑπὸ τοῦ νόμου (2), ὁ καθορισμὸς δὲ αὐτῆς ἐντὸς

1) Ἀναμφισβήτητον εἶναι ὅτι ἡ ὑποχρεωτικὴ αὕτη εἰσφορὰ τῶν ἀμπελοκτημόνων εἶναι ἕνας φόρος, φόρος ὅμως ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῆς παραγωγῆς χάριν αὐτῆς τῆς παραγωγῆς καὶ ὁ ὁποῖος θὰ ἔχη ὡς ἀντάλλαγμα ὠφελείας πολλαπλασιαστικῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἄλλως τε γίνεται καὶ διὰ τὴν ἀπόκτησιν ὀρεινῶν ἀποθηκείσεως, τὰ ὅποια ὅταν δὲν ἔχη κανεὶς προμηθεύεται (καὶ ὅταν εἶναι τοῦτο κατορθωτόν) ἐπὶ μισθώματι. Εἰς τὸ προσχέδιον δὲν μεταχειρίζομαι τὴν λέξιν φόρος διὰ λόγους ψυχολογικοῦς, ἀφοῦ ἄλλως τε ἵα ὑπάρξουν καὶ περιπτώσεις ἐντελῶς ἀνωδύνου εἰσπράξεως τῆς εἰσφορᾶς.

2) Ὁ καθορισμὸς τοῦ ἀνωτάτου ὀρίου ὑπὸ τοῦ νόμου κρίνεται δι' ἐμοῦ ἀπαραίτητος κυρίως διότι δὲν εἶναι ἀναμφισβήτητον τὸ ζήτημα ἂν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ φόρος διὰ διατάγματος κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν λόγῳ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθ. 51 τοῦ ἐν ἰσχύϊ συντάγματος (ἀρθ. 59 τοῦ συντάγματος τοῦ ἀναθεωρηθέντος τῷ 1911). Καταφατικῶς ἀπεφάνθη τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐν τῇ ἐλεγεργασίᾳ κινουσιτικῶν διαταγμάτων (βλ. Στ. Παπαφράγκου, Πορίσματα ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (1929—1930, Ἀθῆναι 1931, σ 13 σελ. 20). Σύμφωνας πρὸς τὴν γνώμην ταύτην ὁ Ν. Ν. Σαρκοπούλος, Ἑλλην. Συνταγ-

τοῦ ἀνωτάτου ὅριον νὰ γίνεται ἐκάστοτε διὰ τοῦ διατάγματος τοῦ ἰδρυτικοῦ τοῦ ἀναγκαστικοῦ συνεταιρισμοῦ. Κατὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ διατάγματος τούτου θὰ καθορίζεται ὄχι μόνον τὸ μέγεθος τοῦ φόρου, ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐπιβολῆς καὶ εἰσπράξεώς του. Ἡ εἰσφορὰ αὕτη πρέπει κατὰ κανόνα νὰ ἐπιβάλλεται κατὰ στρέμμα καὶ διότι εἶναι ἀπλουστέρα ἢ βεβαίωσις καὶ εἰσπραεῖς μὴ ἀπαιτουμένης ἐνοικιάσεως τοῦ φόρου καὶ ἀποφευγόμενων συνεπιῶς τῶν μετὰ τῶν ἐνοικιαστῶν προστριβῶν, καὶ διότι ἐξασφαλίζεται ἡ γενικότης τῆς ἐπιβαρύνσεως ἐκ τῆς εἰσφορᾶς. Κατ' ἐξαιρέσιν ὅμως, ὅταν δὲν βλάπτεται ἡ ἀπόδοσις τῆς φορολογίας καὶ διὰ λόγους ψυχολογικοῦς ἢ ἄλλους εἶναι ὀλιγώτερον ἐπαχθῆς ἢ εἰσπραεῖς τῆς εἰσφορᾶς κατ' ἀναλογία πρὸς τὴν παραγομένην ποσότητα, κατὰ τὴν μεταφορὰν ἢ ἐξαγωγήν τοῦ οἴνου ἢ γλεῦκου, δύναται νὰ προτιμᾶται ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἐπιβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῆς εἰσφορᾶς. Ἄλλ' ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ εἶναι δυνατὸν νὰ προτιμᾶται ὁ τρόπος αὐτὸς διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν ἀθέμιτον διαφυγὴν ὑποχρέων. Νοεῖται ὀρθοθεν ὅτι ὁσάκις εἶναι δυνατὴ ἡ καταβολὴ τῆς ὑποχρεωτικῆς εἰσφορᾶς διὰ παρακρατήσεως ἐκ τοῦ τιμήματος τοῦ προσκομιζομένου προϊόντος θὰ προτιμᾶται ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς εἰσπράξεως, ὁ ὁποῖος εἶναι ὀλιγώτερον ἀντιπαθῆς καὶ ἀντιδημοτικός.

5. Ἡ συγκέντρωσις τῶν πλεονασμάτων θὰ γίνεται μὲν εἰς ὠρισμένας περιφερείας ἀλλὰ θὰ ὠφελῇ τὴν ὁλότητα τῆς παραγωγῆς. Καὶ ἡ ὠφέλεια αὕτη δὲν θὰ γίνεται χωρὶς οὐδεὶς νὰ ὑφίσταται θυσίας. Αἱ περιφέρειαι, αἱ ὁποῖαι θὰ ἔχουν τοὺς ἀναγκαστικοὺς συνεταιρισμοὺς, θὰ ὑφίστανται διπλὴν θυσίαν, ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν εἰς χρῆμα ἐτησίαν ὑποχρεωτικὴν εἰσφορὴν μέχρις ἀποπληρωμῆς ὅλων τῶν ἀπαραιτήτων ἐγκαταστάσεων, ἀφ' ἑτέρου τὴν ζημίαν ἐκ τῆς χαμηλοτέρας τιμῆς, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ διατίθεται τὸ παρακράτημα. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι δίκαιον, δημιουργεῖ μίαν ἐξώφθαλμον ἀνισότητα, ἀνισότητα τοιαύτην ὥστε νὰ τορπιλλίξεται ἕξ αὐτῆς ὅλη ἡ ἐπιχειρουμένη προσπάθεια, διότι εἶναι προφανές ὅτι οὐδεὶς θὰ ἐδέχεται νὰ ὑφίσταται θυσίας συνεχεῖς χάριν ἄλλων ἢ ἕστω θυσίας, τῶν ὁποίων νὰ ἐπωφελοῦνται καὶ ἄλλοι καὶ ἐν ἀκόμῃ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι οἱ ὑφιστάμενοι τὸ παρακράτημα δὲν χειροτερεύουν πίντως τὴν πρὸ τῆς ὀργανώσεως θέσιν των. Καὶ ἂν τὸ ἐπιχείρημα τῆς ἀνισότητος καὶ τῆς ἀδικίας εἶναι ἄξιον προσοχῆς διὰ πᾶσαν περίπτωσιν πόσον περισσότερον θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ προσέξωμεν προκειμένου περὶ παραγωγῶν, οἱ ὁποῖοι συνερίζονται ὁ εἰς τὸν ἄλλον χωρὶς ὑπερβολὴν ὅπως τὰ μικρὰ παιδιά, καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἐδέχοντο ποτὲ νὰ γίνουν γέφυρα, κατὰ τὴν χαρακτηριστικὴν των ἐκφρασιν, διὰ νὰ περῶσιν ἄλλοι τὴν παραγωγὴν των :

Διὰ τοῦτο πρέπει τὰ ληφθῆ μέριμνα ὥστε ἡ ἐπίπτωσις τῆς ἐκ τῆς παρακρατήσεως θυσίας νὰ γίνεται ἐφ' ὅλης τῆς ὠφελουμένης παραγωγῆς. Ὁ τρόπος εἶναι ὁ ἀκόλουθος. Εἰς τὰς περιφερείας, εἰς τὰς ὁποίας δὲν θὰ
 ματικὸν δίκαιον, τόμ. Β' (1914) § 38 σελ. 163 ἐπ. καὶ σελ. 165 σημ. 2. contra πλὴν ἄλλων καὶ H. Barthelemy, op. cit. σελ. 109 καὶ 110 καὶ σημ. 1—3.

ὑπάρχουν ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοί, πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ ὑποχρεωτικὴ εἰς χοῆμα εἰσφορὰ μικροτέρα βεβαίως ἐκείνης, τὴν ὁποίαν θὰ πληρώνουν οἱ ἀναγκαστικῶς συνεταιρισμένοι, πάντως ὅμως ἱκανὴ διὰ νὰ τροφοδοτηθῶσι δι' αὐτῆς ταμεῖον προστασίας τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου ὥστε νὰ δύταται τοῦτο νὰ παρέχῃ συμπληρωματικὸν τίμημα εἰς τὸ παρακράτημα ('). Τὸ ποσοστὸν τῆς εἰσφορᾶς αὐτῆς, τοῦ ὁποίου μόνον τὸ ἀνώτατον ὄριον δέον νὰ ὀρίζεται ἐν τῷ νόμῳ, πρέπει νὰ καθορίζεται κατ' ἔτος διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ ἐπιδιώκεται ἡ δημιουργία ὑπερβολικοῦ παρακρατήματος, τὸ μὲν διὰ νὰ ὑψοῦνται ὑπερβολικὰ αἱ τιμαὶ τοῦ ἀπομένοντος μέρους τῆς παραγωγῆς, τὸ δὲ διὰ νὰ ἐπιτυγχάνεται ἀσφαλὲς ἐλάχιστον τίμημα, πρέπει νὰ καθορισθῇ ὅτι τὸ ἄθροισμα τῆς τιμῆς τοῦ παρακρατήματος καὶ τοῦ προσθέτου τιμήματος ἐκ τοῦ ταμεῖου προστασίας κοινῆς ἀμπέλου δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀνώτερον τῶν ὀκτῶ δεκάτων τῆς μέσης ἀγοραίας τιμῆς τῆς περιφέρειας ἐκτὸς εἶναι τὸ ἱκανοποιητικώτερον ἄθροισμα δύναται νὰ κατορθωθῇ δι' ἐπιβαρύνσεως οὐχὶ ἀνωτέρας τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου. Καὶ ἡ ὑποχρεωτικὴ αὕτη εἰσφορὰ κατὰ κανόνα πρέπει νὰ ἐπιβάλλεται κατὰ στρέμμα δι' οἷς λόγους ἐξεθέσαμεν ἄνωτέρω γράφοντες περὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς εἰσφορᾶς τῶν ἀναγκαστικῶς συνεταιρισμένων. Κατ' ἐξαιρέσειν ὅμως ὅταν τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ εἰσπραττέτο διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς κατὰ στρέμμα εἰσφορᾶς δύναται νὰ εἰσπραχθῇ δι' ἐπιβολῆς τῆς εἰσφορᾶς κατὰ μονάδα παραγομένου, μεταφερομένου ἢ καταναλισκομένου γλεύκους καὶ οἴνου ἀναλόγως τῶν τοπικῶν συνθηκῶν δύναται νὰ προτιμηθῇ ὁ τελευταῖος τρόπος ἐπιβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῆς εἰσφορᾶς διὰ νὰ μὴ προκαλῆ ἀντίδρασειν τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἡ εἰσπράξις τοῦ φόρου κατὰ τὴν μεταφορὰν ἢ τὴν ἐξαγωγήν θὰ ἡδύνατο νὰ προτιμηθῇ μόνον ἐφ' ὅσον θὰ ἐξησφαλιζέτο ἡ γενικότης λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ προϊόντος ὀρισμένων περιφερειῶν. Δὲν νομίζω ὅτι ἡ φορολογία θὰ ἔπρεπε νὰ γίνεται μόνον κατὰ τὴν εἰσαγωγήν εἰς ἄλλας περιφέρειας, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχει φορολογία ὑπὲρ τῆς παραγωγῆς, ὡς εἶχεν ὑποστηρικθῆ παρὰ τινῶν, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

α') διότι τοῦτο θ' ἀπειτέλει ὑψοῖσιν τελωνειακῶν τειχῶν ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας, πράγμα ὕπερ ἀποκρούω ἀπολύτως καὶ

β') διότι ταμειρικῶς θὰ ἦτο ἀνάξιον λόγῳ τὸ προϊόν τοιοῦτου φόρου, ἀφοῦ εἰς τὰς ἐπιχρῆσας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν μεγάλην παραγωγήν μόνον κατ' ἐξαιρέσειν θὰ ἐγίνετο εἰσπαγωγή ἐξ ἄλλων περιφερειῶν καὶ τότε δὲ ἐλάχιστων ποσοτήτων.

Ἡ εἰσφορὰ αὕτη ἀποτελεῖ προφανῶς εἶδος φορολογίας τῆς παραγωγῆς χάριν αὐτῆς ὅμως καὶ μόνον. Λιὰ τῆς μικρᾶς αὐτῆς θυσίας ἐπετυγχάνον-

1) Ἡ σκέψις περὶ συμμετοχῆς εἰς τὰς θυσίας τῶν εἰσφερόντων ἐφηρμόσθη εἰς περιορισμένην ἔκτασιν καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν στενωπύτου σχολοῦ εἰς τὰ μέλη τοῦ οἰνοποιητικοῦ συνεταιρισμοῦ Marsillatgues τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας βλ. Clieq. op. cit. (σελ. 187).

ται πλούσια ανταλλάγματα, πολλαπλάσια τῆς μικρᾶς ἐπιβαρύνσεως.

Ἐπῆρξαν ὁμως τινές εἰς τὸ παρελθὸν καὶ θὰ ὑπάρξουν ἴσως καὶ περισσότεροι εἰς τὸ μέλλον, οἱ ὅποιοι εὐρίσκουν βαρεῖαν τὴν θυσίαν μιᾶς περιφερείας, ἢ ὅποια πληρώνει φαινομενικῶς χάριν ἄλλης. Τὸ ἐπιχείρημα δὲν εἶναι ἄξιον λόγου. Ἀνατρέπεται ἐκ τῶν ἐξῆς :

α') διότι αἱ συνεταιρισμένοι ὑποχρεωτικῶς περιφέρεται θὰ πληρώνουν εἰσφορὰν, διὰ ν' ἀποκτήσουν δεξαμενὸς καὶ δι' ἄλλας ἀνάγκας τῶν, μεγαλυτέραν τῆς εἰσφορᾶς τὴν ὁποίαν θὰ πληρώνουν αἱ μὴ συνεταιρισμένοι ἀναγκαστικῶς περιφέρεται.

β') διότι αἱ περιφέρεται, εἰς τὰς ὁποίας θὰ γίνεται τὸ παρακράτημα, θὰ ὑφίστανται χρηματικὴν θυσίαν καὶ ἀπὸ τὴν χαμηλὴν σχετικῶς τιμὴν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ πληρώνεται τὸ παρακράτημα (ὄχι μεγαλυτέραν τῶν 8)1(1) τῆς μέσης ἀγοραίας τιμῆς, ἐφ' ὅσον πρόκειται νὰ λάβουν καὶ συμπληρωματικὸν τίμημα).

γ') διότι διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ παρακρατήματος θὰ ὑפוῦται γενικῶς τὸ ἐπίπεδον τῶν τιμῶν εἰς ὅλην τὴν χώραν καὶ θὰ ὑποφελῶνται σημαντικῶς οἱ ἀμπελοκτιήμενες.

Δι' ἐλευθέρων τέλος συνεταιρισμῶν θὰ ἠμποροῦσαν καὶ αἱ περιφέρεται, αἱ ὁποῖαι δὲν συνεταιρίζονται ἀναγκαστικῶς, νὰ ἐπιτύχουν τὴν κατασκευὴν δοχείων ἀποθηκέσεως καὶ νὰ ἐπιτύχουν καὶ ἄλλα ἐκ τῶν ἀγαθῶν τῆς ὀργανώσεως. Τὸ τιμῆον τοῦτο σκόπιμον θὰ ἦτο νὰ προικοδοτηθῇ διὰ ποσοστοῦ τῆς φορολογίας κατανωλώσεως τοῦ οἴνου καὶ τῆς φορολογίας τοῦ οἴνοπνεύματος ὡς καὶ δι' ἐπιβολῆς μικροῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ζύθου. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἐξυμενηθῇ ἢ ἰδρῶσις αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐπιβολῆς ἢ ἐκχωρήσεως τῶν ἄνω φορολογιῶν οὔτε ἀπαιμίτητον νὰ συγχρονισθῇ μετ' αὐτῶν.

δ). Τὸ ποσοστὸν τοῦ παρακρατήματος πρέπει νὰ εἶναι τὸ αὐτὸ δι' ὅλας τὰς περιφερείας, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχουν ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοὶ καὶ νὰ καθορίζεται καθ' ἕκαστον ἔτος διὰ Π. Διατάγματος ἐγκαιρῶς ἐκδιδομένου· τὸ ἀνώτατον ὁμως ὄριον αὐτοῦ πρέπει νὰ καθορισθῇ ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὰ 30 ἑκατοστὰ τῆς παραγωγῆς. Εἶναι ὁμως ἀνάγκη τὸ παρακράτημα νὰ προϋπολογίζεται μὲν κατὰ ποσοστὸν τῆς παραγωγῆς, νὰ καθορίζεται ὁμως παφῶς, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς μέσης κατὰ στρέμμα ἀποδόσεως ἐν τῇ περιφερείᾳ ἢ κατὰ στρέμμα ὑποχρέωσις τῶν συνεταιρῶν πρὸς εἰσφορὰν παρακρατήματος, διότι καὶ οἱ συνεταιρισμοὶ πρέπει ἐγκαιρῶς νὰ γνωρίζουν πόσῃν ποσότητι παρακρατήματος πρόκειται νὰ ἔχουν εἰς χεῖράς των πρὸς διάθεσιν καὶ οἱ παραγωγοὶ νὰ γνωρίζουν ἐκ τῶν προτέρων τὸ ἀκριβές ποσὸν τῆς ὑποχρεωτικῆς τῶν εἰσφορᾶς διὰ νὰ δύνανται ἐλευθέρως νὰ διαθέσουν τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὸ ἐμπόριον, δεδομένου ὅτι κατὰ κανόνα οἱ παραγωγοὶ πωλοῦν τὸ προϊὸν ἅμα τῇ συγκομιδῇ ὡς γλεύκος. Πρέπει ἐπίσης νὰ εἶναι δυνατὴ ἢ ἐπιβολὴ τοῦ παρακρατήματος εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ὅταν ὑπάρχῃ περίπτωση ἀποφασίσεως προπωλήσεως εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

7. Θὰ ἐπίρρῳον ὅμως περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας αἱ προβλέψεις τοῦ ταμείου προστασίας κοινῆς ἀμπέλου, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γνώμης τοῦ ὁποίου θὰ καθορίζεται τὸ ποσοστὸν τοῦ παρακρατήματος, δὲν θὰ εἶναι ἐπιτυχεῖς καὶ θὰ παρουσιάζεται πλεονασμα πιάζον τὴν ἀγοράν. Καὶ ἡ ρύθμισις τῆς περιπτώσεως ταύτης πρέπει νὰ προβλεφθῇ. Μέτρον γενικὸν δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν πάντοτε νὰ ληφθῇ διότι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ γίνῃ ἡ διαπίστωσις τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ καθορισθέντος παρακρατήματος εἰς ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ τρυγητὸς περιφερειῶν τινῶν θὰ ἔχη ἤδη τελειώσῃ ἢ εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν θὰ ἐπίρρῳον ἤδη ἀνειλημμένοι ὑποχρεώσεις ἐκ προπωλήσεως ἢ τέλος εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ διαφωνῇ ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην μεγαλυτέρου παρακρατήματος ἢ διοικήσεως τοῦ Τ. Π. Κ. Α. Δὲν μένει διὰ τὰς περιπτώσεις αὐτάς παρὰ νὰ ἐπιτρέπεται ἡ δημιουργία προσθέτου παρακρατήματος, τυπικοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ διαφέρει τοῦ προηγουμένου μνησθέντος γενικωτέρου παρακρατήματος κατὰ τὸ ὅτι θὰ δύναται νὰ οἰνοποιηθῇ καὶ εἰς ρητινίτην πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν καὶ κατὰ τὸ ὅτι θὰ τὸ διαχειρίζεται ἄνευ οὐδενὸς περιορισμοῦ ὁ οἰκείος συνεταιρισμός. Ὅσακις ὅμως δὲν θὰ οἰνοποιηθῇ εἰς ρητινίτην πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν θὰ ἀπολαμβάνῃ ὄλων τῶν πλεονεκτημάτων καὶ δικαιωμάτων τοῦ γενικωτέρου παρακρατήματος. Τὰ εὐεργετήματα τοῦ ἀναγκαστικοῦ παρακρατήματος πρέπει νὰ ὑπάρχουν καὶ διὰ τὰ πλεονάσματα, τὰ ὁποία ἔχουν συγκεντρωθῇ ἐκουσίως παρ' ἐλευθέρων οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν καὶ προορίζονται πρὸς ἐξαγωγήν ἢ ἀπόσταξιν. Τοιαύτη περίπτωσις θὰ ἠδύνατο νὰ παρουσιασθῇ οὐχὶ σπανίως ἐὰν οἱ ἀμπελοουργοὶ ὠρισμένων περιφερειῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἐνδείκνυται ἀναγκαστικὴ ὀργάνωσις, δὲν ἤθελον στέρξει εἰς αὐτήν.

Αὐταὶ εἶναι αἱ γενικαὶ σκέψεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων, νομίζω, πρέπει νὰ συνταχθῇ τὸ νομοθέτημα περὶ τῆς ἀναγκαστικῆς ὀργάνωσεως τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου καὶ περὶ τῆς συγκεντρώσεως τῶν πλεονασμάτων αὐτῆς. Νοεῖται δ' οἰκοθεν ὅτι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἐν τέλει τῆς παρούσης προσχεδίου αἱ ἄνω σκέψεις ἔλαβον μορφήν περισσότερον συγκεκριμένην καὶ ἔτυχον διατυπώσεως περισσότερον ἐπιμελοῦς καὶ ἀκριβοῦς.

§ 6. Ἄλλοι τρόποι

1. Ὁ προτιθέμενος νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον γεννᾷ ἡ ὑπαρξὶς πλεονασμάτων τῆς παραγωγῆς τῆς ἀμπέλου θὰ ἠδύνατο νὰ σκεφθῇ μήπως διὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἴδρισις εἰδικοῦ ταμείου προστασίας τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου, θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ στραφῇ πρὸς ἕτερον σύστημα, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καθίστατο περιττὴ καὶ ἡ ἀναγκαστικὴ ὀργάνωσις τῆς παραγωγῆς ἢ, καὶ ἂν ἡ τελευταία ἐκρίνετο ἀναγκαῖα, πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῆς ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἕτερον σύστημα δοκιμασθὲν ἀλλαχοῦ, ὡς ἐπὶ παραδείγματι πρὸς τὸ σύστημα τοῦ BLOCAGE. τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζει ἡ Γαλλία, ἢ τῶν Ἑθνικῶν οἰνοποιείων τῆς Αὐστρίας.

Τὸ σύστημα τοῦ blocage ἐφαρμόζεται ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1931, ὅτε

ἐθεσπίσθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ νόμου τῆς 4 Ἰουλίου 1931 (1) ἤδη διέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου τῆς 4 Ἰουλίου 1931 ἐπὶ τῆς ἀμπελοφυγίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν οἴνων, τροποποιηθέντος καὶ συμπληρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 8 Ἰουλίου 1933 (2) αἱ γενικαὶ γραμμαεὶ τοῦ θεσμοῦ εἶναι αἱ ἀκόλουθοι.

Μέχρι τῆς δηλώσεως τῆς παραγωγῆς καθ' ἕκαστον ἔτος, οἱ παραγωγοὶ ποσοτήτων μεγαλυτέρων τῶν (400) ἑκατολίτρων δὲν δύνανται νὰ ἐξάγουν ἀπὸ τὸ κτήμα τῶν ποσότητα μεγαλυτέραν τῶν δύο τρίτων τῆς παραγωγῆς τῶν, ἐφ' ὅσον αὕτη φθάνει μέχρι 5.000) ἑκατολίτρων, τοῦ ἡμίσεος δὲ ἐφ' ὅσον εἶναι ἀκόμη μεγαλυτέρα. Ὅταν ἐξακριβωθῇ ὅτι αἱ δηλωθεῖσαι ὡς παραχθεῖσαι ποσότητες Γαλλίας καὶ Ἀλγερίας ὑπερβαίνουν τὰ 70 ἑκατομ. ἑκατόλιτρα ἀποκλείεται τῆς ἐκ τοῦ κτήματος ἐξαγωγῆς πρὸς αὐτοουσίαν κατανάλωσιν (Blocage) ποσοστὸν τῆς παραγωγῆς. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο ὀρίζεται διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου μετὰ τὴν συγκομιδὴν καὶ πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου. Τὸ ὀριστικὸν τοῦτο blocage δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 330)ο τῆς παραγωγῆς ἐκάστου ἀμπελοφυγῶ ἐφ' ὅσον ἡ ὀλικὴ ἐσοδεῖα εἶναι κατωτέρα τῶν 84 ἐκ. ἑκατολίτρων. Ὑπὸ τοῦ νόμου ὀρίζονται ἀπαλλαγαὶ τινες ἀπὸ τοῦ blocage ἐν περιπτώσει μειώσεως τῆς κατὰ στρέμμα ἀποδόσεως, θεομηνίας, μερικῆς ἐκρίζωσεως κλπ. Τὸ blocage ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ποσοτήτων, αἴρεται δὲ καὶ τὸ ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τὸ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς ὅταν ἡ τιμὴ τοῦ οἴνου συνήθους ποιότητος 1) βαθμῶν ὑπερβῇ τὰ 126 Fr. κατὰ ἑκατόλιτρον, εἰς ὀρισμένας ἀγοράς.

Ὑπὸ τοῦ νόμου λαμβάνεται πρόνοια καὶ διὰ τὴν διάθεσιν τῶν ποσοτήτων αἱ ὁποῖαι συγκεντρῶνται διὰ τοῦ blocage ἀποκλειόμεναι τῆς αὐτοουσίας καταναλώσεως.

Τὸ ἄρθρον 10 ὀρίζει ὅτι ὅταν ἡ στατιστικὴ παρουσιάσῃ διαθεσίμους ποσότητας Γαλλίας καὶ Ἀλγερίας ἄνω τῶν 72 ἐκατ. ἑκατολίτρων ἀποστέλλεται ὑποχρεωτικῶς μέρος τῆς παραγωγῆς τῶν παραγόντων πλέον τῶν 400 ἐκατ. καὶ μὴ ἀποδεικνυόντων ἐλάττωσιν τῆς παραγωγῆς τῶν κατὰ 500)ο ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν μέσην ἐσοδεῖαν τῆς τελευταίας τριετίας. Τὸ ποσοστὸν τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀποστάξεως εἶναι προοδευτικὸν καὶ ὀρίζεται διὰ διατάγματος. Ὅμοιως ὀρίζεται καὶ ἡ προθεσμία ἐντὸς τῆς ὁποίας δεόν νὰ γίνῃ ἡ ἀπόσταξις. Τὸ οἰνόπνευμα παραδίδεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸ Κράτος ἐπὶ καθωρισμένῃ διὰ διατάγματος τιμῇ, τὸ βραδυτέρον μέχρι τῆς 30ης Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους, τὸ ὅποιον ἔπεται τοῦ τῆς ἀποσταθθεῖσης μερικῶς ἐσοδεῖας, ἐφ' ὅσον ὑπερβαίνει τὰ 5 ἑκατόλιτρα καθαρῶ οἰνοπνεύματος. Εἰς ἰδιαιτέρας παραγράφους ὀρίζονται ἀπαλλαγαὶ τινες ἀπὸ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀποστάξεως.

Τὸ σύστημα τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ παρ' ἡμῖν διὰ πολλοὺς λόγους μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ ἑξῆς :

1) Ἐν *Annuaire International du vin* ἔτους 1932, Paris 1933 σελ. 281 ἐπ.

2) Ἐν *Bulletin International du vin*, (Paris Ἰούλιος 1933) τεύχος 62 σελ. 38 ἐπ. καὶ 40 ἐπ., Κ. Μ. Καλλία ἄρθρον ἐν *E.A.O.* τόμ. Ε' σελ. 340 ἐπ.

α') Διότι ὁ ἐν Γαλλίᾳ θεσμὸς τοῦ blosage προϋποθέτει τὴν πώλησιν τῆς παραγωγῆς ὑπὸ μορφὴν οἴνου καὶ οὐχὶ ὑπὸ μορφὴν γλεύκους ἢ σταφυλῶν ὡς συμβαίνει κατὰ κανόνα παρ' ἡμῖν. Διὰ τοῦτο τὸ ὀριστικὸν blosage δὲν ὑπάρχει δυσχέρεια νὰ καθορισθῇ ἐν Γαλλίᾳ μῆνας ὀλοκλήρους μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ τρυγητοῦ.

β') Διότι ἀπὸ ἐτῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐφαρμόζεται τὸ σύστημα τῆς καταρτίσεως ἀκριβῶν σχετικῶς στατιστικῶν διὰ δηλώσεων τῆς παραγωγῆς. Αἱ στατιστικαὶ αὗται εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ. Ἄλλ' ἐνῶ ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχει μακρὰ σχετικῶς πείρα, συνήθεια καὶ παράδοσις, παρ' ἡμῖν θὰ ἀπετέλει οὐτοπίαν ἢ ἰδέει ὅτι δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ δηλώσεων τῆς παραγωγῆς οἰνοδήποτε σύστημα, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπεδιώκετο ἡ συγκέντρωσις τῶν πλεονασμάτων τῆς ἀμπελοπαραγωγῆς, κατὰ τρόπον ἐπωφελῆ δι' αὐτήν.

γ') Διότι ἐν Γαλλίᾳ ὑπάρχει ἐλευθέρη ἡ ὁδὸς τῆς ἀποστάξεως διὰ τοὺς οἴνους. Τὸ Κράτος ἐφρόντισε νὰ χρησιμοποιήσῃ ἐν ἀναμίξει ὡς καύσιμον ὑλὴν τὸ οἰνόπνευμα (εἶναι ζήτημα ἂν συμφέρη νὰ ἐφαρμοσθῇ τοῦτο καὶ παρ' ἡμῖν), καὶ δὲν ἐμποδίζει τὴν ἀπόσταξιν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Παρ' ἡμῖν ἀντιθέτως δὲν εἶναι ἐλευθέρη διὰ τοὺς οἴνους ἡ διέξοδος τῆς ἀποστάξεως· διότι ἐκ τοῦ οἰνοπνεύματος τὸ Κράτος ἀποκομίζει σημαντικὸν ἔσοδον κατ' ἔτος καὶ προτιμᾷ εὐθηνότερας ὕλας διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ ἀναγκαιοῦντος οἰνοπνεύματος (φωτιστικοῦ καὶ ποσίου). Καὶ εἶναι μὲν ἀναμφισβήτητον ὅτι πρέπει διὰ παντὸς τρόπου οἱ ἀμπελοκτῆμονες νὰ ἀποκτήσουν τὸ δικαίωμα τῆς ἀποστάξεως ὡς ἔσχατον καταφύγιον, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβήτητον ὅτι οὔτε ἐπαρκῶς ἱκανοποιητικῶς τιμὰς διαθέσεως εἶναι πιθανὸν καὶ εὐχερὲς νὰ ἐπιτύχουν οὔτε καὶ ἀπόλυτον ἐλευθερίαν ἀποστάξεως.

δ') Διότι τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι σχετικῶς πολύπλοκον, εἰς τὸν τόπον δὲ ὅπου ἐφαρμόζεται ἀφορᾷ κυρίως τοὺς μεγαλοκτηματίας. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀντιθέτως ὁ καταμερισμὸς τῆς ἰδιοκτησίας τῆς ἀμπέλου εἶναι μέγιστος ἐκτὸς ἐλαχίστων ἑξαιρέσεων.

Ὡστε τὸ ἐν Γαλλίᾳ ἐφαρμοζόμενον σύστημα τοῦ blosage δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀποτελεσματικῶς καὶ παρ' ἡμῖν.

Ἄλλ' οὔτε τὸ σύστημα τῶν Ἑθνικῶν οἰνοποιεῖων τῆς Αὐστρίας θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ χωρὶς ν' ἀποφασίσῃ τὸ Κράτος νὰ διαθέσῃ ἐφ' ἅπασιν σημαντικὸν χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰνοποιεῖων καὶ νὰ διατρέχῃ καθ' ἑκαστον ἔτος ἐμπορικὸς κινδύνους ζημιῶν, πολὺ δὲ ἀμφιβάλλω ἂν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν (δὲν ὀμιλῶ εἰδικῶς περὶ τοῦ κ. Λοβέρδου) θὰ ἐδέχετο τοιαύτην συζήτησιν. Ἐφ' ὅσον δὲ γνωρίζω καὶ ἐν Αὐστρίᾳ δὲν ἔχει ἐφαρμοσθῇ εἰς εὐρείαν κλίμακα. Ὁ Clique (1) ἀναφέρει δύο μόνον τοιαῦτα οἰνοποιεῖα τὸ ἐν εἰς τὴν Βιέννην καὶ τὸ ἕτερον εἰς τὸ Steiermark πλησίον τοῦ Cratz.

1) Op. cit. σελ. 215.

2. Ἐκ τῶν ἄνω καθίσταται φανερόν ὅτι τὸ μόνον ἐφαρμοσίμον ἀλλὰ καὶ ἀποτελεσματικὸν σύστημα εἶναι ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου τὰς γενικάς γραμμάς ἐξεθέσαμεν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ συναντήσῃ ἀντιδράσιν τῆς κοινῆς γνώμης, οὔτε δυσκολίας εἰς τὴν ἐφαρμογὴν.

Ἄλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀπίθανον περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ πλάνη τῶν παραγωγῶν, τὸ κήρυγμα δημαγωγῶν ἢ αἱ ἐπίμονοι καὶ ἵπουλοι προσπάθειαι ἐχθρῶν τῆς παραγωγῆς θὰ ἐδημιουργοῦν ἀνυπερβλητὰ ἐμπόδια θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ σύστημα συγγενὲς πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἐκτεθέν, ἀπλοῦστερον ὅμως ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὀλιγώτερον ἀποτελεσματικόν. Διὰ τοῦ ἐπικουρικοῦ τούτου συστήματος θὰ ἀπεφεύγοντο οἱ κυριώτεροι λόγοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἠδύνατο νὰ δώσουν ἀφορμὴν ἀντιδράσεως κατὰ τοῦ σχεδίου, οἵτινες εἶναι οἱ ἐξῆς δύο· πρῶτον ἡ σαφῆς φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τῶν περιφερειῶν, εἰς τὰς ὁποίας δὲν θὰ γίνεται παρακράτημα καὶ δεύτερον ἡ συμμετοχὴ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Τ. Π. Κ. Α. εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ παρακρατήματος καὶ εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ. Κατὰ τὸ ἀτελέστερον τοῦτο σχέδιον τὸ ταμεῖον προστασίας κοινῆς ἀμπέλου θὰ ἐτροφοδοτεῖτο, βεβαίως οὐχὶ ἐπαρκῶς, διὰ ποσοστοῦ τῆς φορολογίας ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνου, διὰ γενικῆς ἐλαχίστης φορολογίας ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνου εἰς περιφερείας μὴ φορολογουμένας ἐπὶ τῆς παρόντος διὰ τοιοῦτον φόρου (κοινότητες ἔχουσαι ὀλιγώτερους τῶν 4.000 κατοίκων) καὶ διὸ μικρᾶς φορολογίας ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ζύθου καὶ τοῦ οἴνοπνεύματος. Ἐκ τοῦ ταμείου τούτου θὰ ἐπληρώνοντο συμπληρωματικὸν τίμημα οἱ συνεταιρισμοὶ οἱ προβαίνοντες εἰς ἀκόσταξιν ποσοτήτων, ἔλλειπει ἄλλου ἱκανοποιητικοῦ τρόπου διαθέσεως καὶ οἱ ἐξάγοντες εἰς τὴν ἄλλοδαπὴν ποσότητας οἴνου ἢ γλεύκους, εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ὑπὸ τύπον ἀμοιβῆς ἐξαγωγῆς.

Τὸ παρακράτημα δὲν θὰ καθωρίζετο ὑπὸ τινος ἀρχῆς ἢ συμβουλίου ἀλλὰ θὰ συνεκεντροῦτο ὑπὸ τῶν κατὰ περιφερείας συνεταιρισμῶν ἐκουσίων ἢ ἀναγκαστικῶν, χωρὶς οὔτε γενικὸν οὔτε ἴσον νὰ εἶναι. Ἐπίσης οὐδεμία πιθανότης θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ ὅτι θὰ συνεκεντροῦτο ἡ πλεονάζουσα ποσότης. Εἶναι προφανές ὅτι τοῦ παρακρατήματος μᾶς περιφερείας θὰ ἐπιωφελοῦντο καὶ ἄλλαι καὶ ἰδίως αἱ γειτονικαὶ καὶ αἱ παράγουσαι τὸν αὐτὸν ἢ συγγενῆ τύπον. Καθ' ὅλας δὲ τὰς πιθανότητας τὸ Τ. Π. Κ. Α. μὴ τροφοδοτούμενον ἐπαρκῶς δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παράσχῃ ἐπαρκῆς συμπληρωματικὸν τίμημα. Βάσις βεβαίως καὶ τοῦ ἀτελοῦς τούτου συστήματος εἶναι ἡ δυνατότης ἀναγκαστικῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς (').

Διὰ τοῦ ἀτελοῦς τούτου τρόπου θὰ ἐπετυγχάνετο συγκέντρωσις μέρους τοῦλάχιστον τῶν πλεονασμάτων καὶ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὰ ὑφίστανται, ὡς καὶ ἡ ἴδρυσις οἴνοποιείων εἰς ὠρισμένας περιφερείας. Αἱ

1) βλ. σχετικῶς ἄρθρον μου, πῶς θ' ἀντιμετωπίσωμεν τὴν οἰνικὴν κρίσιν, δημοσιευθὲν εἰς τὴν «Πατρίδα» τῆς 22 Νοεμβρίου 1930.

δύο αἵται ἐπιτυχίαι ὅσον καὶ ἂν δὲν εἶναι πλήρως ἱκανοποιητικαὶ πάντως περιέχουν σημαντικὴν προστασίαν τοῦ ἀμπελοφυτοῦ. Καὶ περὶ τῆς σημασίας τῆς προστασίας αὐτῆς θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκφέρουν ὀρθὴν γνώμην μόνον ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐγνώρισαν τὴν ἀγωνίαν τοῦ ἀμπελοκτημόνου καὶ τοὺς ἀγῶνάς του τοὺς πλήρεις περιπετειῶν διὰ νὰ διαθέσῃ τὸ προϊόν τῶν μόχθων του καὶ τῆς γῆς του.

Θεωροῦμεν περὶ τὸν νὰ τονίσω, ὅτι ἐὰν δὲν θὰ εἶναι εὐκόλον νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ πλῆρες σύστημα, τὸ ὅποιον προτείνεται παρ' ἐμοῦ, διὰ μείζονα λόγον δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ σχέδιον τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ἑθνικοῦ συνδέσμου ἀμπελοκτημόνων.

§ 7. Αἱ ὑπάρχουσαι ὀργανώσεις

Ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω (§3) ὑπάρχουν ἤδη διάφοροι ὀργανώσεις τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου, ἀναγκαστικῆς κατὰ τὸ πλεῖστον μορφῆς, διεπόμεναι ὑπὸ ἐιδικῶν νόμων. Πολλὰ ἐκ τῶν ὀργανώσεων αὐτῶν ἔχουν ἤδη ἀνεπιληψίαν ὑποχρεώσεις ἢ ἔργα ἡμιτελῆ· ἄλλαι ἀνταποκρίνονται πρὸς τοπικὰς ἀνάγκας καὶ συντηθείας. Διὰ τοῦ νέου νόμου δὲν εἶναι ὀρθὸν ν' ἀνακοπώμεν ἢ νὰ καταστρέψωμεν ἕν ἔργον, τὸ ὅποιον ἔχει ἤδη ἀρχίσει. Ἐξ ἄλλου ὅμως ἡ ἐπιτυχία ἐνὸς σχεδίου προϋποθέτει γενικὴν ἐπιφορομὴν καὶ ὁμοιομορφίαν εἰς τὰ οὐσιώδη σημεῖα. Διὰ τοῦτο πρέπει ἐιδικὴ μέριμνα νὰ ληφθῇ διὰ τὰς ὑπάρχουσας ὀργανώσεις εἰς τὸν ὅσον νὰ ἐπιτυγχάνεται ὁ διπλοῦς σκοπός, ὁ ὅποιος διαφαίνεται ἐκ τῶν ἀμέσως ἀνωτέρω ἐκτιθεμένων. Ἡ ἐνδεδειγμένη ὁδὸς θὰ ἦτο ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας νὰ γίνῃ διὰ διατάγματος ἢ πρῶσαρμογῆς τῶν ἐιδικῶν νόμων πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ γενικοῦ τοιοῦτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ διατηρηθῶν αἱ οἰκονομικαὶ βάσεις τῶν λειτουργουσῶν ὀργανώσεων, ἐν ἐσχάτῃ δὲ ἀνάγκῃ καὶ τὴν διοικητικὴν ἰδιορρυθμίαν. Εἶναι ἐν τούτοις ἀπαραίτητον ἀλλὰ καὶ εὐχερῶς πραγματοποιήσιμον νὰ ἰσχύσουν γενικῶς, δηλ. καὶ ἐπὶ τῶν ὑπάρχουσῶν ὀργανώσεων, αἱ περὶ παρακρατήματος καὶ ὑποχρεωτικῆς χρηματικῆς εἰσφορᾶς πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Τ. Π. Κ. Α. διατάξεις ὡς καὶ ὅλαι αἱ περιέχουσαι διευκολύνσεις καὶ οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ παραγωγοῦ εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐνδύσεως τῆς ἰσχύος τοῦ νέου νόμου.

2. Ἐὰν περιφέρειά τις παράγῃ προϊόν, τὸ ὅποιον δύναται λόγῳ τῆς φύσεώς του νὰ καταναλωθῇ ὁλόκληρον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς του, θ' ἀπέκρουεν οἰανδήποτε ἐπιβάρυνσιν φορολογικὴν ἢ παρακρατήσιν μετὰ φανατισμοῦ. Οὐδεμίαν συνδρομῆς ἔχουσα ἀνάγκη ἢ περιφέρειαν αἴτη οὐδεμίαν θὰ ἠνείχετο θυσίαν. Ὄρθον θὰ εἶναι βεβαίως νὰ ἐξαιρεθῶν αἱ τοιαῦται περιφέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς ὄλων τῶν διατάξεων τοῦ νέου νόμου. Ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν καταστρατηγήσεων πρέπει νὰ ὀρισθῶν καὶ αὐστηραὶ κυρώσεις διὰ τὴν περίπτωσιν καταναλώσεως οἴνου ἐκ τῶν περιφερειῶν αὐτῶν εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ἐπιτρεπομένης μόνον κατ' ἐξαιρέσιν τῆς καὶ ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ἐμπορίῳ ἐλευθέρως πωλήσεως οἴνου ἐκ τῶν περιφερειῶν τούτων μὴ προφερομένου ἐξ ἀναμίξεως, ἐμφιαλωμένου διὰ νὰ

δύνανται καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν νὰ καταναλίσκωνται ἐκλεκταὶ ποιότητες, καὶ διότι ἡ τιμὴ τοῦ ἐμφιαλωμένου κρασιοῦ εἶναι τόσον ὑψηλὴ ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι τοῦτο δύναται κατὰ τινὰ τρόπον νὰ συναγωνισθῇ τὸν οἶνον συνήθους ποιότητος.

§ 8. Ἐνώσεις καὶ Ὁμοσπονδία τῶν Οἰνοποιητικῶν Συνεταιρισμῶν.

Ἐτονίσθη ἐπιρκῶς ἀνωτέρω ἡ σημασία τῶν οἰκονομικῶν ὀργανώσεων τῆς ἀμπελοπαραγωγῆς πρώτου βαθμοῦ, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν κυριολεκτικῶς τὰς βάσεις τοῦ οἰκοδομήματος τῆς ὀργανώσεως. Χωρὶς ὅμως νὰ θέλωμεν νὰ μειώσωμεν καὶ ἐπ' ἐλάχιστον τὴν σημασίαν τῶν ὀργανώσεων πρώτου βαθμοῦ, ὀφείλομεν ν' ἀναναωρίσωμεν ὅτι διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς ὀργανώσεως καὶ τὴν πλήρη ὀποτελεσματικότητά αὐτῆς χρειάζονται καὶ αἱ ὀργανώσεις δευτέρου βαθμοῦ, αἱ ἐνώσεις, καὶ ἡ κεντρικὴ ὀργάνωσις, ἡ ὀμοσπονδία (1).

Αἱ πρῶται θὰ περιλάβουν τοὺς συνεταιρισμοὺς τῶν γειτονικῶν περιφερειῶν καὶ συγγενῶν τύπων, ἡ δευτέρα ὅλας τὰς οἰκονομικὰς ὀργανώσεις τῆς ἀμπελοπαραγωγῆς τῆς χώρας. Καὶ διὰ μὲν τῶν ἐνώσεων θὰ ἐπιζητηθῆ ἡ ἀντιμετώπισις ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν ὀρισμένας, σχετικῶς εἴρεϊας, περιφερείας, ἢ ὀρισμένας ποιότητας, ἡ δὲ ὀμοσπονδία θ' ἀποσκοπῆ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν κατανάλωσιν τοῦ ὄλου τῆς ἐν Ἑλλάδι παραγωγῆς διὰ παντὸς τρόπου, ἀποδιδομένης τῆς προσηκούσης προσοχῆς καὶ εἰς τὴν σημασίαν τῆς προπαγάνδας καὶ τῆς τυποποιήσεως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς καταναλώσεως. Οἱ εἰδικώτεροι σκοποὶ οὔτε διηνεκῶς οὔτε ἀκόπιμον εἶναι νὰ διατυπωθῶν ἀπὸ τοῦδε πρὶν ἢ παραγωγή γινώριση, διὰ τῶν ὀργανώσεων πρώτου βαθμοῦ, σαφῶς καὶ συγκεκριμένως τὰς ἀνάγκας τῆς.

Σκόλιμον ὅμως κρίνω νὰ ὀρισθῇ ἀπὸ τοῦδε ὅτι διὰ τὴν ἴδρυσιν ἐνώσεως ἀρχοῦν τρεῖς οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοί, λαμβανόμενοι ἐπ' ὄψει ὅτι ἡ φύσις τῶν συνεταιρισμῶν τούτων εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ μὴ εἶναι εὐχερὲς νὰ ἴδρυσθῶν καὶ νὰ λειτουργήσων εἰς μεγάλον ἄριθμόν· ἐπίσης νὰ ὀρισθῇ ὑποχρεωτικὴ ἡ συμμετοχὴ ὄλων τῶν οἰκονομικῶν ὀργανώσεων τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀπέλου εἰς τὴν ὀμοσπονδίαν αὐτῶν, δηλ. εἰς τὴν κεντρικὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς. "(Ὁταν ἡ τελευταία λειτουργήσῃ συμφώνως πρὸς ὀρισμένας προϋποθέσεις ἐξασφαλίζούσας ἀνάλογον σοβιρότητα εἰς αὐτὴν τότε θὰ καταργηθῇ ἡ ἰδιαιτέρα διοίκησις τοῦ Γ. Π. Κ. Α. καὶ θὰ ὑπαχθῇ καὶ τοῦτο εἰς τὴν ὀμοσπονδίαν.

Ἡ ὀργάνωσις τῆς παραγωγῆς εἰς δεῦτερον καὶ τρίτον βαθμὸν παρατηρεῖται εἰς πλείστας χώρας. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρω τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γιουγκοσλαβίαν, τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν Αὐστρίαν (βλ. σχέδιον ἁρμοδία· ὑπηρεσίας τῆς) καὶ εἶναι ἰκνοποιητικὰ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς (2).

Εἰς τὴν Γαλλίαν μάλιστα ὑπὸ τῶν ὀργανώσεων δευτέρου βαθμοῦ ἐδημιουργήθησαν δύο ὀργανισμοὶ οἱ ὁποῖοι μεταξὺ ἄλλων προσφέρουν κρασιὰ

1) Clique op. cit. σελ. 294.

2) Βλ. σχετικῶς Clique op. cit. σελ. 120, 190, 216, 220, 250 καὶ 290.

τυποποιημένα προερχόμενα ἐκ συνεταιρικῶν οἰνοποιείων, εἰς τὴν κατανάλωσιν. Τοιοῦτοτρόπως ἀπὸ μὲ τὴν Federation meridionale des caves cooperatives de vinification ἰδρυθῆ τὸ Comptoir General des Cooperatives Vinicoles ἀπὸ δὲ τὴν Federation des Caves Cooperatives de la Cote d'or ἢ Cave Generale de Crands Vins de Bourgogne (1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

§ 9. Εἰδικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ ἐλευθέρων καὶ ἀναγκαστικῶν ὀργανώσεων τῆς παραγωγῆς τῆς ἀμπέλου.

Ἐξετέθησαν ἀνωτέρω εἰς τὸ κεφάλαιον Α' αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς τῆς ἀμπέλου. Εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰδικῶς καὶ εἰς ὠρισμένα σοβαρὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι συναφῆ πρὸς τὴν ἰδρυσιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν παραγωγικῶν οἰνοποιητικῶν ὀργανώσεων. Τὰ ζητήματα ταῦτα εἶναι πρωταρχικῆς σημασίας καὶ ἐκ τῆς ἐπιτυχῆς τῶν ὀργανώσεων ἐξαρτᾶται ἢ ἐπιτυχίᾳ τοῦ ἐπιδιωκουμένου διὰ τῆς ὀργανώσεως σκοποῦ. Καί τινα μὲν αὐτῶν ἀφορῶσιν ὅλας ἐν γένει τὰς οικονομικὰς ὀργανώσεις τῆς ἀμπελοπαραγωγῆς ἄλλα δὲ μόνον τὰς ἐξ αὐτῶν ἀναγκαστικὰς.

§ 10. Προβλήματα τινὰ κοινὰ εἰς ἐλευθέρους καὶ ἀναγκαστικὰς ὀργανώσεις.

Ἀπὸ τὴν εὐδοκίμησιν τῶν οἰνοποιητικῶν ὀργανώσεων τῆς παραγωγῆς εἶναι ἀπαραίτητοι αἱ ἑξῆς προϋποθέσεις :

1. Ἡ προστασία τοῦ Κράτους.—Χωρὶς τὴν κρατικὴν προστασίαν εἶναι δυσχερέστατον, ἂν μὴ ἀπολύτως ἀδύνατον, νὰ εὐδοκίμησουν οἱ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ (2). Ἡ προστασία τοῦ Κράτους δύναται νὰ ἐκδηλωθῇ ποικιλοτρόπως. Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων τρόπων εἶναι οἱ ἀκόλουθοι :

α') Ἐποπτεία τῶν συνεταιρισμῶν καὶ συστηματικὴ τῶν παρακολούθησις ὑπὸ ἐποπτῶν, οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦν τὴν οὐσιαστικὴν ἐξέλιξιν καὶ βοηθοῦν τὸν συνεταιρισμὸν, μὴ ἀρκοῦμενοι εἰς τυπικὸν λογιστικὸν ἔλεγχον· τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐποπτείας εἶναι ἀναγκαῖον πρὸ παντὸς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προσπαθείας, ὅποτε εἶναι ἀναγκαῖον καὶ ἡ διαφωτιστικὴ προπαγάνδα καὶ ἡ καθοδήγησις τῶν πρώτων βημάτων. Συναφῶς πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι οἱ παραγωγοὶ εὐρίσκονται εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἀπέναντι ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀντίθετα πρὸς αὐτοὺς συμφέροντα ὅχι μόνον διότι δὲν εἶναι ὀργανωμένοι καὶ ἐπομένως δὲν ἀποτελοῦν ἐνιαῖον ὅλον προικισμένον μὲ δύναμιν, ἀλλὰ καὶ διότι, ἤς τὸ ὁμολογήσωμεν, δὲν γνωρίζουν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καλῶς τὰ ζητήματά των. Αἱ ὑποδείξεις των καὶ αἱ ἀγῶνές των προδίδουν

1) Βλ. Clique op. cit. σελ. 62 ἐπ. καὶ 195 ἐπ.

2) Ὁ Clique (op. cit. σελ. 281) ἀποδίδει τὴν ἀποτυχίαν νῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν τῆς Δαλματίας ἐπὶ Αὐστριακῆς κυριαρχίας εἰς τὴν ἔλλειψιν τῆς Κρατικῆς προστασίας. Ὡς πρὸς τὸν ὅλον τοῦ Κράτους βλέπε καὶ ἐκθεσιν Ρεπουλῆ σ. 96

μὲν δικαίαν ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ δὲν ὑποστηρίζονται ἐπαρκῶς καὶ τοιουτοτρόπως δὲν κατορθώνουν νὰ κερδίσουν μὲ τὸ μέρος των οὔτε τοὺς τυχὸν ἀνεξαρτήτους. Τὸ Κράτος ἔχει καθήκον νὰ συντελέσῃ καὶ εἰς τὴν καθόλου προαγωγὴν τῶν ζητημάτων.

β') Ἐξασφάλις τῶν ἀπαιτουμένων δανείων, τὰ ὅποια εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ συνομολογήσουν οἱ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ διὰ τὴν ἀνάγερσιν τῶν οἰνοποιείων των. Ἡ ἐξέυρεσις τῶν ἀπαιτουμένων χρημάτων δύναται νὰ γίνῃ ἀπὸ ἡμικρατικοὺς πιστωτικοὺς ὀργανισμοὺς. Πρὸς μείζονα δὲ τῶν πιστωτικῶν ἐξασφάλισιν πρέπει νὰ χορηγῆται καὶ ἡ ἐγγυήσις τοῦ Κράτους. Αἱ πιστωτικαὶ εὐκολαὶ διὰ τὴν ἀνάγερσιν οἰνοποιείων καὶ ἀπαραίτητοι εἶναι καὶ δὲν ἀποτελοῦν καινοφανῆ τινα σύλληψιν δημαγωγικῆς διανοίας. Ἔχουν παρσχεθῆ εἰς εὐρείαν κλίμακα οὐχὶ μόνον ἐν Ρωσσίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Γαλλίᾳ, Ρουμανίᾳ, Γιουκoslαβία (1) καὶ ἄλλαχού, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ καὶ μὲ ἐλάχιστον τόκον.

γ') Ἡ χρηματικὴ ἐνίσχυσις διὰ χορηγήσεως μέρος τῶν κεφαλαίων, τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἀνάγερσιν οἰνοποιητικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἡ δωρεὰν σύνταξις τῶν σχεδίων τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἡ ἐπίβλεψις τῆς ἀνοικοδομήσεως αὐτῶν. Ἡ τοιαύτη ἐνίσχυσις ἀποτελεῖ ἰσχυρὰν ἐνθάρρουνσιν τῶν παραγωγῶν ἀλλὰ καὶ ἐνδεθειμένην βοήθειαν ἀνθρώπων ἀγωνιζομένων νὰ δημιουργήσουν ἐγκαταστάσεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς παραγωγῆς ἐκ τοῦ ὑστερήματος τοῦ ἄρτου τῶν οἰκογενειῶν των. Ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρυνθῆ ὑπερμέτρως ὁ Κρατικὸς προϋπολογισμὸς καὶ διὰ νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ εἰς εὐρείαν σχετικῶς κλίμακα χρησιμοποίησις τοῦ ἐνθαρρυντικοῦ μέτρου, θὰ ἠδύνατο νὰ μὴ ὑπερβαίῃ ἡ κρατικὴ ἐνίσχυσις τὸ 1)5 τῆς συνολικῆς διαπάνης, ἢ ὅποια ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀνάγερσιν τοῦ οἰνοποιείου. Τοιαῦτα ἐπιχορηγήσεις δίνονται ἀπὸ ἐτῶν ἐν Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ, Ρουμανίᾳ, Σερβίᾳ (2) καὶ Λουξεμβούργῳ (3).

Εἶναι φανερὸν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαρτηθῆ ἡ ἀνάγερσις τῶν οἰνοποιείων ἐκ τῆς καλῆς θελήσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ὅτι ὅπωςδήποτε πρέπει νὰ χωρήσωμεν εἰς τὸ ἔργον.

δ') Ἀτέλεια καὶ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαί. Ἡ χορήγησις τῶν ἀτελειῶν εἶναι ἀναγκαία διότι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ προσκρούσῃ ἡ ἀνάγερσις τῶν οἰνοποιείων εἰς προστατευτικοὺς δασμοὺς οὔτε νὰ βοηθήσῃ τὴν ταμειευτικὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους, ἢ τὰς κερδοσκοπικὰς τάσεις ἄλλων.—Αἱ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ ἀπὸ τῶν ἰσχυόντων φόρων καὶ δὲ τῶν τοῦ κύκλου ἐργασιῶν καὶ ἐπιτηδεύματος εἶναι ἀπαραίτητοι ὄχι μόνον διότι ἐπιβάλλεται γενικώτερον κάποια ἐνίσχυσις τοῦ πνεύματος τοῦ συνεργατισμοῦ, ἀλλὰ καὶ διότι διὰ τῶν φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν παρέχεται εὐχέρεια κινήσεως εἰς τὸν συνεταιρι-

1) Clique ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 51, 100, 216, 262, 278, 286, Gervais op. cit. σελ. 88 ἐπ.

2) Βλ. Clique op. cit. σελ. 52, 101, 209, 210, 262, 289.

3) Βλ. Douarthe op. cit. σελ. 14.

μόν, ἡ ὁποία τοῦ εἶναι ἀπαραίτητος. Ἄνευ αὐτῆς πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ φόρου θὰ ἀναγκασθοῦν οἱ συνεταιρισμοὶ ποτὲ νὰ μὴ παρουσιάζουν κέρδη ἀφοῦ θὰ εἶναι δυνατὸν τὸ ὄλον τῶν εἰσπραττομένων ποσῶν νὰ παρουσιάζεται ὡς τίμημα τῆς πωλουμένης παραγωγῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν θὰ εἶναι ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀντίθετον πρὸς τὴν πραγματικότητα. Ὁ τοιοῦτος ὁμως ἀναγκαστικὸς χειρισμὸς τοῦ ζητήματος δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποβῇ ὠφέλιμος εἰς τὴν παραγωγὴν.

Φορολογικαὶ διευκολύνσεις ἐδόθησαν εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς ἐν Γαλλίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ (1).

ε') Διευκόλυνσις τῆς ἐξαγωγῆς καὶ τῶν ἄλλων τρόπων διαθέσεως τῶν πλεονισμάτων. Ἡ διευκόλυνσις τῆς ἐξαγωγῆς ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς ἐμπορικῆς μας πολιτικῆς καὶ ἐκ τῆς προτιμῆσεως, ἣτις παρέχεται εἰς τὴν ἐξαγωγὴν ὀρισμένου εἴδους ἰδίως δταν διὰ τὸ εἶδος αὐτὸ ὑπάρχη εἰς τὰς εἰσαγούσας χώρας περιορισμένον ποσὸν εἰσαγωγῆς. Μεταξὺ τῶν ἄλλων τρόπων διαθέσεως, περὶ ὧν γίνεται ὑπαινιγμὸς ἀμέσως ἀνωτέρω, ἰδιαιτέραν θέσιν κατέχει ἡ διέξοδος τῆς ἀποσταξέως. Ὑπενθυμίζω σχετικῶς ὅτι ἡ Γαλλία τὴν ἐπιτρέπει ἐλευθέρως διὰ τὴν κατασκευὴν οἴνοπνεύματος, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται ὡς καύσιμος ἔλη (βλ. ἄρθρ. 10 τῆς κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου τῆς 4 Ἰουλίου 1931 ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ἐπὶ τοῦ νόμου τῆς 8 Ἰουλίου 1933). Ἀλλὰ περὶ πάντων τούτων εὐρύτερον ἄλλοτε.

2. Ἐν ἐργεῖα μετὰ περισκέψεως. Οἱ οἴνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ δὲν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι θὰ σταδιοδρομήσουν ἐπιτυχῶς· πρέπει ὁμως νὰ προχωρήσουν μετὰ προσοχῆς καὶ περισκέψεως. Τὰ πρῶτα βήματα θὰ εἶναι ἀσφαλῶς δύσκολα. Διὰ τοῦτο πρέπει κατ' ἀρχὰς ἡ δρᾶσις τῶν νὰ εἶναι περιορισμένη. Ἐν ἀνάγκῃ θὰ ἠδύνατο νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἀρχὴν εἰς τὴν ἴδρυσιν οἴνοποιείων, τὴν συγκέντρωσιν τοῦ προϊόντος καὶ τὴν ἀπὸ κοινοῦ πώλησιν αὐτοῦ ὡς γλεύκους καὶ εἰς ὀρισμένας ἄλλας προμηθευτικὰς καὶ πιστωτικὰς εὐκολίας πρὸς τοὺς συνεταιροὺς. Ἀλλ' ὁ κανὼν πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ οἴνοποίησις τοῦ γλεύκους ὑπὸ τῶν συνεταιρισμῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι λίαν ἐπικίνδυνον ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι ἡ διάθεσις τοῦ προϊόντος ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν καταναλώσιν καὶ ἰδίως λιανικῶς (2) καὶ δὲν πρέπει νὰ τὴν διακινδυνεύσουν οἱ συνεταιρισμοὶ πρὶν ἀποκτήσουν τοῦλάχιστον ἰσχυρὰ θεμέλια. (1) Τρόπος αὐτὸς τῆς ἐνεργείας θὰ εἶχε τὸ μέγα προσὸν ὅτι ἀπομακρύνει τοὺς ἐνδιαμέσους καὶ φέρει εἰς ἀπ' εὐθείας ἐπιφήν τὸν παραγωγὸν μετὰ τοῦ καταναλωτοῦ· αἱ ἐκ τούτου ὠφέλειαι εἶναι γνωσταὶ καὶ ἀναρίθμητοι· ἀλλ' ἴσως δὲν ἔχει ἀκόμη ἐπιστῆ ὁ χρόνος τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν ἐνδιαμέσων ἀκινδύνως. Ἰσως θὰ ἔπρεπε τοιαύτη προσπάθεια νὰ συγχρονισθῇ πρὸς γενικωτέραν ὀργανώσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς καταναλώσεως. (2) Ἐχουν σήμερον τὰ πράγματα νομίζω ὅτι οἱ

1) *Clique op. cit.* σελ. 129, 216, 251.

2) Βλ. Κ. Μ. Καλλία ἄρθρον εἰς τὴν «Πατριδα» τῆς 25ς Δεκεμβρίου 1930.

συνεταιρισμοί πρέπει να πωλοῦν τὸ κρυσὶ των εἰς τὸ χονδρικὸν ἐμπόριον διὰ νὰ ἀποφύγουν εἰς τὰ πρῶτὰ των δυσχερῆ βήματα καὶ τὸν ἀμείλικτον πόλεμον ἰσχυρῶν κεφαλαιοκρατικῶν ὀργανισμῶν καὶ τὸν κίνδυνον ἐμπορικῶν ζημιῶν εἴτε ἐκ λόγων ἀντιμεινικῶν εἴτε ἐξ ἑλλείψεως τῆς ἀποικουμένης πείρας (1). Τοιαύτης φύσεως ζημίαι ἐὰν ἐπῆρχοντο θὰ προεκάλλουν πλήρη ἀποκαρδίωσιν τοῦ ἀμπελουργοῦ καὶ θὰ παρείχον καὶ τὸ καλλίτερον ὄπλον εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν τῆς παραγωγῆς. Ἄλλαι ἴσως σκέψεις θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπικρατήσουν μετὰ τὴν δλοκλήρωσιν τῆς ὀργανώσεως διὰ τῆς ἰδρύσεως ἐνώσεων περιφερειακῶν καὶ τῆς κεντρικῆς ἐνώσεως ἢ ὁμοσπονδίας καὶ μετὰ τὴν πείραν ἐτῶν τιων. Τὴν συνετὴν αὐτὴν ὁδὸν ἀκολουθοῦν οἱ συνεταιρισμοὶ Ἑλγερίας καὶ τὸ Αὐστριακὸν σχέδιον (2). Νοεῖται οἰκοθεν ὅτι ἂν ἡ πρόκλησις προήρχετο ἐκ μέρους τοῦ μεγάλου ἐμπορίου καὶ ἐνεφάνιζετο εἴτε προσπάθεια ἐκμεταλλεύσεως τῶν συνεταιρισμῶν διὰ τῆς πολιτικῆς τῶν χαμηλῶν τιμῶν καὶ τῶν ὑψηλῶν ποικιλομόρφων κερδῶν εἴτε διὰ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ τοῦ πολέμου κατ' αὐτῶν, ὡς συνέβη ἐν Γερμανίᾳ (3), εἰς αὐτὴν τὴνπερίπτωσιν ἡ παραγωγή, ἐκοῦσα ἄκουσα, θὰ ἦτο ὑποχρεωμένη ν' ἀποδύθῃ εἰς τὸν σκληρὸν ἀγῶνα ὑπερασπιζοῦσα διὰ παντὸς μέσου τὰ δικάα της· τοῦτο ὅμως θὰ ἦτο μία κατάστασις ἀνάγκης.

Ἄλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν ποσότητα τῆς παραγωγῆς, τὴν ὁποίαν θὰ διαχειρίζεται ὁ συνεταιρισμὸς, εἶναι ἀναγκαῖος εἰς τὰς ἀρχὰς κάποιος περιορισμὸς. Βεβαίως εὐκταῖον θὰ ἦτο νὰ οἰνοποιῆται διὰ τῶν συνεταιρισμῶν τὸ ὅλον τῆς παραγωγῆς διὰ πολλοὺς λόγους, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ τυποποίησις, ἡ σχετικὴ σταθερότης τῶν τιμῶν καὶ ἡ ἀποφυγὴ τοῦ κινδύνου νὰ παραλαμβάνῃ τὸ συνεταιρικὸν οἰνοποιεῖον τὰ ὑπολείμματα τῆς παραγωγῆς ἐκἄστου ἀμπελουργοῦ, δηλ. εἶδος κακῆς ποιότητος. Τὸ σύστημα τῆς διὰ τῶν συνεταιρικῶν οἰνοποιεῖων οἰνοποιήσεως τοῦ ὅλου τῆς παραγωγῆς θὰ ἐνεῖχε καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πλεονεκτήματα τῆς ἐνιαίας διαχειρίσεως. Καὶ τοῦτο ὅμως δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῶν οἰνοποιεῖων ἀλλὰ ὀλίγον κατ' ὀλίγον διὰ τοὺς ἐξῆς ἰδίως λόγους :

α') διότι θὰ ἀπητοῖντο μεγάλα κεφάλαια διὰ τὴν ἀνέργειαν ἐγκαταστάσεων δυναμένων νὰ περιλάβουν τὸ ὅλον τῆς παραγωγῆς.

β') διότι οἱ ἀμπελοκτήμονες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶν ἀμέσως νὰ διαχειρίζεται ἄλλος τὸ ὅλον τῆς παραγωγῆς των καὶ ἐπομένως δὲν θὰ συγκατένευον εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ὅλου τῆς παραγωγῆς των εἰς τὸν συνεταιρισμὸν καὶ

γ') διότι θὰ προεκάλει τοιαύτη προσπάθεια τὴν ζωηρὰν ἀντίδρασιν τῶν οἰνεμπόρων (μέσων καὶ μικρῶν) εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ μεσολάβησις των μεταξὺ παραγωγῆς καὶ καταναλωτοῦ, ἐὰν ἀπεφεύγαιτο ἢ ἐκμε-

1) Βλ. Claque op. cit. σελ. 188.

2) Βλ. Claque op. cit. σελ. 201, 216.

3) Βλ. Claque op. cit. σελ. 212.

τάλλευσις, δὲν θὰ ἦτο ἀκόμη ἐντελῶς περικτῆ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς καταναλώσεως, ἢ καὶ τὴν διατήρησιν ἔστω αὐτῆς εἰς τὰ σημερινὰ ἐπίπεδα (1).

3. Ἡ καταλληλότης τῆς διοικήσεως καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῆς. Διὰ τὴν εὐδοκίμησιν τῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν χρειάζονται εἰς αὐτοὺς καὶ καλὰ διοικητικὰ συμβούλια παρ' ὅλον ὅτι τὰ συνεταιρικά οἰνοποιεῖα θὰ ἔχουν καὶ διευθυντὴν μεγάλη πρέπει νὰ καταβάλλεται προσοχὴ ὥστε νὰ ἀνατίθεται ἡ διεύθυνσις τῶν εἰς χεῖρας ἐντίμων, δραστηρίων καὶ σχετικῶς ἐμπείρων ἀνθρώπων. Καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ πρέπει νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι δυστυχῶς συχνὰ οἱ συνεταιρισμοὶ μας διοικοῦνται ἀπὸ τὰ μᾶλλον ἀνατάλληλα, ἂν μὴ καὶ ἰδιοτελεῖ πρόσωπα, ἴσως διότι αὐτὰ ἀνέχονται μὲ περισσοτέραν ὑπομονὴν νὰ ἀκούουν ὅτι ἡ συκοφαντικὴ ἰδιοσυγκρασία ὀλίγων μικρῶν ἀνθρώπων εἶναι ἕτοιμος νὰ καταμαρτυρήσῃ εἰς βάρος τῶν ἀνιδιοτελῶς ἀναμειγνυομένων μὲ τὰ κοινὰ καὶ διότι αὐτοὶ ἴσως ἐπιδιώκουν ἐπιμονώτερον τὴν διοίκησιν διὰ νὰ καρπωθοῦν προσωπικὰ ὠφέλη.

Εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου πρέπει νὰ ὑπάγεται καὶ ἡ πώλησις τοῦ οἴνου, τοῦ γλεύκους, ἢ τῶν σταφυλῶν, ὑπὸ ὠρισμένους βεβαίως περιορισμοὺς ὅσον ἀφορᾷ τὸ παρακράτημα. Ἄν ἐνδεῖκνται ἀνάμειξις γενικῆς συνελεύσεως εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἡ πώλησις τοῦ προϊόντος δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀναμείνη τὰς βραδέως λαμβανομένας ἀποφάσεις ἐνὸς δυσκινήτου ὀργάνου, ὡς εἶναι αἱ γενικαὶ συνελεύσεις. Οὔτε κατάλληλος εἶναι ἡ πολυμελὴς γενικὴ συνέλευσις διὰ νὰ κρίνῃ περὶ πωλήσεως.

Ἐν Γαλλίᾳ ἡ πώλησις γίνεται εἴτε ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου εἴτε ὑπὸ εἰδικῆς ἐπὶ τῶν πωλήσεων ἐπιτροπῆς εἴτε ὑφ' ἐκάστου συνεταιρίου χωριστά (2).

4. Ὁ Διευθυντής.—Τὰ συνεταιρικά οἰνοποιεῖα ἔχουν ἀνάγκην ἐνὸς καλοῦ διευθυντοῦ, ἔστω καὶ ἂν ἔλαχεν εἰς αὐτοὺς ἄριστον διοικητικὸν συμβούλιον. Τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ συνεταιρισμοῦ ἔλλειπει καὶ χρόνου ἐπαρκοῦς καὶ τῆς ἀπαιτουμένης εἰδικότητος. Ἐὰν οἱ συνεταῖροι ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ νὰ ἐξοικονομήσουν τὴν δαπάνην, ἣν συνεπάγεται εἰς διευθυντῆς, ἀπεφάσισον νὰ λειτουργήσῃ ὁ συνεταιρισμὸς τῶν ἀνευ τοιοῦτου ἀσφαλῶς θὰ ἐπλήρωναν τὴν φιλόργυρον ἀπόφασίν των πολὺ ἀκριβί.

Ἐν τῇ ἀναζητήσει τοῦ καταλλήλου διευθυντοῦ πρέπει νὰ ἐξετάζεται ἡ ὑπαρξὶς παρ' αὐτῷ προσόντων οὐσιαστικῶν καὶ οὐχὶ τυπικῶν. Λιὰ τοῦτο πρέπει νὰ ληφθῇ εἰδικὴ νομοθετικὴ μέριμνα ὥστε ν' ἀποκλεισθῇ ἐπὶ τῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 10 τοῦ νόμου 5289 τῆς 31 Αὐγούστου]17 Σεπτεμβρίου 1931. τῆς ἀφορώσης τὴν ἐκλογὴν τοῦ διευθυντοῦ καὶ τοῦ ἄλλου προσωπικοῦ τῶν συνεταιρισμῶν.

1) Περὶ τῶν ἀλλαγῶν σχετικῶς κρατούντων βλ. Clique op. cit. σελ. 53 ἐπ. 102, 165, 187, 201, 216 ἐπ.

2) Βλ. Clique op. cit. σελ. 61, 108, 187 ἐπ., Gervais op. cit. σελ. 95 ἐπ.

Καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ πρόσληψις διευθύντων ἐπὶ τῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν (1).

5. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ψήφων.—Προκειμένου περὶ ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς καὶ οἰχί τῶν παραγωγῶν εἰς συνεταιρισμοὺς οἰνοποιητικούς ἄρθρον εἶναι νὰ γίνῃ παρέκκλισις ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς μιᾶς μόνον ψήφου δι' ἕκαστον συνεταιρῶν (2). Τοῦτο ἐπιβάλλεται καὶ δι' ἄλλους λόγους ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ πιστεύουσιν εἰς τὴν ἀναγκαιότητα καὶ τὴν δικαιοσύνην τῆς ὀργανώσεως καὶ οἱ μεγαλύτεροι ἀμπελοκτῆμονες καὶ διὰ ν' ἀποκλεισθῇ ἡ ὀχλοκρατικὴ διοίκησις καὶ διὰ νὰ προληφθῇ ὁ κίνδυνος τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἀντιπάλων τῆς παραγωγῆς εἰς τὴν διοίκησιν τῶν συνεταιρισμῶν μέσῳ συνεταιρῶν οἱ ὅποιοι διαθέτουν ἐλαχίστην ἔκτασιν ἀμπελου. Ταῦτα κατιδὼν ὁ ὁ νομοθέτης ὥρισε διὰ τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 28 Νοεμβρίου 12 Δεκεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 602 περὶ συνεταιρισμῶν» (ἤλεπε τροποποιημένον ἄρθ. 43 τοῦ νόμου 602) δι' εἰς τοὺς οἰνοποιητικούς συνεταιρισμοὺς δύναται διὰ τοῦ καταστατικοῦ νὰ ὀρισθῇ ὅτι οἱ ψῆφοι τοῦ συνεταιρῶν δύναται νὰ φθάσουν τοὺς 5.—Ἴσως θὰ ἠμποροῦσε νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἄλλη ἰδιαιτέρα νομοθετικὴ πρόνοια δὲν θὰ ἦτο ἀναγκαία οὔτε προκειμένου περὶ ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν ἐν τούτοις δι' ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις θὰ ἐνεδεικνύετο νὰ ὀρισθῇ ὡς ἀνώτατον ὄριον ὁ ἀριθμὸς τῶν 10 ψήφων. Πάντως πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου θὰ ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ δυσφημισθῇ ὡς καθαρῶς κεφαλαιοκρατικὴ ἡ ὀργάνωσις καὶ θὰ ἐδημιούργει ζυμῶν ἀντίδρασιν τῆς πλειονότητος τῶν ἀμπελοκτῆμόνων. Καὶ ἰσχυρίζεται μὲν ἡ περιοδεύσασα ἐπιτροπὴ τοῦ Ε.Σ.Α. ὅτι οὐδαμοῦ ἤκουσεν ἀντίρροσιν τινα κατὰ τῆς πολλαπλῆς ψήφου, μολοντί ἐξήτησε τὴν γνώμην τῶν παραγωγῶν, ἀλλ' ἡ βεβαίωσις αὕτη τῆς ἐπιτροπῆς δὲν δύναται νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς ἄλλας σκέψεις διαφύρους τῶν προεκτεθεισῶν, διότι οἱ παραγωγοὶ ἄλλως ἀντιμετωπίζουν τὰ πράγματα εἰς ἐφορτασίμους συγκεντρώσεις, εἰς τὰς ὁποίας προσέρχονται προδιατεθειμένοι συνήθως ν' ἀκούσουν ὑποσχέσεις καὶ προχείρους λύσεις κοὶ ἄλλως ὅταν πρόκηται πράγματι ν' ἀρχίσῃ ἐφορρογὴ ὠρισμένων μέτρων. Εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν ἀμπέλων τῆς Χαλκίδος ὅπου τὰ προβλήματα τῆς ἀναγκαστικῆς ὀργανώσεως τῆς ἀμπελοπαραγωγῆς ἀπὸ ἐτῶν ἀντιμετωπίζονται καὶ δύο εἰδικὰ ὡς πρὸς αὐτὴν ἐψηφίσθησαν νομοθετήματα κατ' ἀπαιτήσιν τῶν ἀμπελοκτῆμόνων δὲν κατορθώθη νὰ συγκατατεθῇ ἡ πλειονότης τὰ δεχθῇ ἀριθμὸν ψήφων μεγαλύτερον τῶν τεσσαρῶν.

Δὲν εἶναι δὲ ἄρθρον νὰ ἀποδίδωμν τὴν ἀποτυχίαν τῶν οἰνοποιητικῶν

1) Βλ. Cliquē op. cit. σελ. 56.

2) Βλ. Ν. Α. Μιχαλοπούλου, ἡ ψῆφος τῶν συνεταιρῶν εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς ἐν Συνεταιριστῇ τόμ. Ζ' σελ. 80 ἐπ., ἐκθεσιν ἐπιτροπῆς Ε.Σ.Α. σελ. 54 ἐπ. Ὁ Cliquē ἀναφέρει ὅτι εἰς τοὺς οἰνοποιητικούς συνεταιρισμοὺς ἐκλεκτῶν οἴνων Βουργουνδίας ὑπάρχει μία μόνον ψῆφος διὰ τοὺς συνεταιριστοὺς (op. cit. σελ. 57). Τοῦ αὐτοῦ δὲ συμβαίνει καὶ διὰ τοὺς ἄλλους συνεταιρισμοὺς.

συνεταιρισμῶν μέχρι σήμερον εἰς τὸν περιορισμένον ἀριθμὸν τῶν ψήφων, ὅταν ὑπάρχουν τόσοι λόγοι πολὺ μεγαλυτέρας σημασίας τοῦ τῆς ἐνιαυτίας ψήφου.

Ὁ ἰσοθιμὸς τῶν ψήφων πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὰς συνεταιριστικὰς μερίδας, περὶ αὐτῶν δὲ κατωτέρω.

ii. **Ἡ τιμὴ κατὰ ποιότητα.**—Λόγοι δικαιοσύνης ἀφ' ἑνός, σκοπιμότητος ἀφ' ἑτέρου, τεινύουσιν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος τῶν οἴνων, μᾶς ἐπιβάλλουν ἢ πληρωμὴ τῶν συνεταιρῶν νὰ γίνεται ἀναλόγως τοῦ οἰνοπνευματικοῦ τίτλου τῆς παραγωγῆς ἢ καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν κριτηρίων τῆς καλῆς ποιότητος. Παρ' ὄλην ὁμῶς τὴν ὀρθότητα τοῦ μέτρου δὲν δύναμαι νὰ συστήσω ἀκαμπτον προσηλωσιν εἰς αὐτό. Δὲν πρέπει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ὅλας τὰς δυσχερείας καὶ νὰ προσκροῖωμεν εἰς πᾶν βῆμα εἰς τὰς συνθηεῖας τῶν ἀμπουργῶν. Διὰ τοῦτο μέγρις ὅτου ἀρχίσουν νὰ λειτουργοῦν ἔτοιμα τὰ οἰνοποιεῖα δὲν πρέπει νὰ εἰσαγάγωμεν οὐδαμοῦ οὐδὲ ἐν καινὸν δαιμόνιον.

Ἡ πληρωμὴ κατὰ τὸν ὀρθον τρόπον γίνεται εἰς πλείστας χώρας ὡς ἐν Γαλλίᾳ, Ἀλγερίᾳ, Ἑλβετίᾳ, Γουαγουάιτᾳ καὶ ἄλλαχού (*).

7. **Σταφυλοὶ ἢ γλεῦκος.**—Ὑποστηρίζεται ὀρθῶς καὶ βασίμως ὅτι τὰ συνεταιρικά οἰνοποιεῖα πρέπει νὰ παραλαμβάνουν τὴν παραγωγὴν οὐχὶ ὡς γλεῦκος ἀλλ' ὡς σταφυλιάς. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς παραλαβῆς ἔχει τὰ ἀκόλουθα οὐσιώδη πλεονεκτήματα.

α') Διὰ τῆς γενικῆς ἐκθλίψεως ἐλαττοῦνται τὰ ἔξοδα αὐτῆς καὶ ἀποφεύγεται ἡ μεγάλη δαπάνη, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀποκτήσιν ἕκαστος συνεταιρῶν τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐκθλίψιν τῶν σταφυλῶν μέσα.

β') Εἶναι μεγαλυτέρα ἢ ἀπόδοσις λόγῳ τῆς τελειότητος τῶν ἐκθλιπτικῶν μέσων. Τινὲς μάλιστα ὑποστηρίζουν ὅτι ἐκ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς εἰς συνεταιρισμοὺς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς ἀμπέλου εἶναι ἡ αὐξήσις τῆς ἀποδόσεως ἢ τῆς ἀποδοτικότητος τῆς ἰσχυρῆς μηχανικῆς ἐκθλίψεως.

γ') Γίνεται τελειότερα ἢ οἰνοποιήσις καὶ ἀποδοτικότης τῆς παραγωγῆς ἢ ἐπιμεμπτος τάσις τινῶν συνεταιρῶν νὰ παραδίδωσι τὴν χειροτέραν μερίδα τῆς παραγωγῆς των.

δ') Ἐπιτυγχάνεται ἐπιμελεστέρι χρησιμοποίησις τῶν ἐκθλιπτικῶν τῆς ἀμπέλου, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν ἐντελῶς ἀσήμαντον ἀξίαν.

ε') Καθίσταται εὐχερεστερα ἢ παρεσκευῆ θειωμένου γλεῦκος, τὸ ὁποῖον ζητεῖται εἰς τὸ ἔξωτερικόν. Ἡ παρεσκευῆ αὐτοῦ εἰς τοὺς ληνοὺς τῶν μεμονωμένων παραγωγῶν εἶναι προφανῶς δυσχερεστερα· ἐπίσης δυσχερῆς εἶναι ἡ θείωσις τῶν μεταφερομένων εἰς τὸ οἰνοποιεῖον ἔτοιμου γλεῦκος, διότι ἡ θείωσις πρέπει νὰ γίνεται πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ζυμώσεως.

Παρὰ τὰ κολοσσιαῖα ταῦτα πλεονεκτήματα καὶ τοῦ μέτρου τούτου ἡ γυνικὴ ἀμεσὸς ἐφαρμογὴ δύναται νὰ προκαλέσῃ σοβαρὰς ἀντιδράσεις δι-

1) Βλ. Cliquе op. cit. σελ. 52, 101, 107, 110, 125, 195, 201, 265, 289.

* Ἀρχεῖον Δ. Καλιτσουνάκι Τόμ. 14 (1934) Β'

μόνον λόγῳ ἀντιθέτου συνηθείας ἀλλὰ κυρίως διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

α') διότι οἱ παραγωγοὶ ἔχουν τὸ ἐλάττωμα νὰ πιστεύουν ὅτι τὰ ἰδικὰ των προϊόντα ἔχουν μεγαλύτεραν ἀπόδοσιν ἀπὸ τὰ προϊόντα τῶν ἄλλων παραγωγῶν.

β') διότι εἰς πολλὰς περιφερείας ἔχουν ἤδη σχετικῶς καλὰς ἐγκαταστάσεις διὰ τὴν ἐκθλίψιν τῶν σταφυλῶν (1) καὶ

γ') διότι εἰς πολλὰς περιφερείας τὰ οἴνοποιεῖα ὑπάρχουν ἤδη ἢ θὰ ἰδρυσθῶν εἰς ἰκινὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν ἀμπελώνων, διὰ νὰ εὐρίσκωνται εἰς θέσεις παρουσιαζούσας συγκοινωνιακὰς εὐκολίας καὶ διὰ τὴν ἀποφυγὴν τῶν δαπανῶν μεταφορᾶς κενῶν καὶ πλήρων βαρελίων. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἢ μεταφορὰ τοῦ προϊόντος εἰς σταφυλὰς παρουσιάζει τὰ ἑξῆς μειονεκτήματα :

αα') τὸν κίνδυνον τῆς κλοπῆς κατὰ τὴν μεταφορὰν, ὃ ὁποῖος δὲν ὑπάρχει κατὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ γλεύκους, διότι τοῦτο εἶναι ὑγρὸν καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι εὐκόλος ἢ ἐξικριβίσις τοῦ βάρους του διὰ μετρήσεως πρὸ τῆς ἀποστολῆς· ζυγίσις τῶν ἀποστελλομένων σταφυλῶν θὰ ἦτο δυσχερεστάτη καὶ θὰ προεκίλει σοβαρὰν ἐπιβράδυνσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ τρυγητοῦ.

ββ') τὸν κίνδυνον τῆς βλάβης τῶν σταφυλῶν καὶ τῆς ἕξ αὐτῆς διαδροῆς μέρους τῆς εἰς αὐτὰς περιεχομένης ποσότητος χυμοῦ ἐκ τοῦ κλυδωνισμοῦ τῆς μεταφορᾶς καὶ

γγ') μεγιλύτερον ἐξοδα μεταφορᾶς· καὶ διότι αἱ σταφυλαὶ καταλαμβάνουν χώρον μεγαλύτερον κατὰ τὴν μεταφορὰν καὶ διότι μεταφέρονται ὄχι μόνον ὁ χυμὸς ἀλλὰ καὶ τὰ στέμφυλα.

8. Ἡ τυποποίησις τῶν οἴνων — Διὰ πλείστους λόγους εἶναι ἀναγκαῖα ἡ τυποποίησις. Περὶ αὐτῆς δὲν πρόκειται νὰ κάμω ἐνταῦθα ἰδιαιτέραν μνειάν, προτιθέμενος ἀλλαχοῦ εἰρύτερον ν' ἀσχοληθῶ περὶ αὐτῆς. Σημειῶ μόνον ὅτι, κατ' ἐμὴν γνώμην, δὲν χρειάζεται νὰ σημειωθῇ εἰδικῶς ἐν τῷ νόμῳ ἡ τυποποίησις ὡς εἰς τῶν σκοπῶν τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν, διότι περιλαμβάνεται εἰς τὴν γενικὴν διατύπωσιν τῆς προαγωγῆς τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας τῶν συνεταιρῶν.

9. Τὰ πρόστιμα. — Οἱ συνεταιῖροι οἱ ἀθετοῦντες τὸς πρὸς τὸν συνεταιρισμὸν ὑποχρεώσεις των εἶναι οἱ μεγαλύτεροι ἐχθροὶ τῶν συνεταιρισμῶν, διότι θέτουν ἐν κινδύνῳ τὸ ὅλον ἔργον. Ἄν δὲν ὑπάρχη βεβαιότης ὅτι οἱ συνεταιῖροι θὰ εἰσκομίσουν τὴν εἰσφορὰν των εἰς εἶδος, ὃ συνεταιρισμὸς δὲν δύναται ὑπολογίζων ἐπ' αὐτῆς νὰ συμβληθῇ μετὰ τρίτων. Καὶ ἐὰν δὲν πληρῶνουν οἱ συνεταιῖροι τὴν εἰς χρῆμα εἰσφορὰν των, δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ γίνονται τὰ οἴνοποιεῖα, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται οὔτε ν' ἀρχίσῃ σοβαρῶς νὰ λειτουργῇ ὁ συνεταιρισμὸς. Οἱ συνεταιῖροι αὐτοὶ πρέπει νὰ τιμωροῦνται διὰ προστίμων ὑποχρεωτικῶς ἐπιβυλλομένων καὶ εἰσπραττομένων (2).

(1) Ὡς πρὸς τὴν ἐμμονὴν τῶν ἀμπελουργῶν Ἀλσατίας εἰς τὸν τρόπον τοῦτον τῆς ἐκθλίψεως βλ. Cliquc op. cit. σελ. 165.

(2) Περὶ τῶν ἐν Βουργουνδίᾳ κρατούντων ὡς πρὸς τὰ πρόστιμα βλ. Cliquc op. cit. σελ. 102.

Τὰ πρόστιμα αὐτὰ ὅμως δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὑπερβολικά, διότι τότε ἢ δὲν εἰσπράττονται ποτέ ἢ εἰσπραττόμενα προκαλοῦν τοιαύτην ἐξέγερσιν, ὥστε νὰ δημιουργηται δυσμενὴς ἀτμοσφαῖρα γύρω ἀπὸ τὸν συνεταιρισμὸν. Τὰ πρόστιμα ἔχουν κάποιαν ἀναλογίαν μὲ τὰς ποινὰς τῶν παραβατῶν τοῦ ποινικοῦ νόμου, αἱ ὁποῖαι ὅταν εἶναι πολὺ βαρεταὶ σπανίως ἐπιβάλλονται, ἢ δὲ ἐπίδρασις τοῦ προστίμου ὑπάρχει ὅταν τοῦτο εἰσπράττεται διὰ πᾶσαν ὑπαίτιον παράβασιν ἀνευ ἐξαιρέσεως. Ἐκτὸς τῶν προστίμων πρέπει νὰ ὑποχρεοῦνται οἱ ἀσυνεπεῖς συνεταιῖροι καὶ εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ζημιῶν, τὰς ὁποίας ἔξ ὑπαιτιότητος αὐτῶν ὑπέστη ὁ συνεταιρισμὸς.

Ἡ ἀθέτησις τῶν ὑποχρεώσεων τῶν συνεταιῖρων δύνανται νὰ συνίσταται εἴτε εἰς παράλειψιν καταβολῆς τῆς χρηματικῆς εἰσφορᾶς του, εἴτε εἰς παράλειψιν παραδόσεως τῆς εἰσφορᾶς εἰς εἶδος. Τὰ πρόστιμα δεόν νὰ ἐπιβάλλωνται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ συνεταιρισμοῦ, αἱ κατ' αὐτῶν ἀντιρρήσεις νὰ ἐκδικάζωνται διὰ συντόμου διαδικασίας καὶ ἢ εἰσπραξις αὐτῶν νὰ ἐξασφαλίζεται δι' ἀποτελεσματικῶν ἀναγκαστικῶν μέσων. Ἡ παράλειψις τῆς καταβολῆς τῆς εἰς χρῆμα εἰσφορᾶς πρέπει νὰ συνεπάγεται προσαίτησιν συμβεβαιουμένην μετ' αὐτῆς ἴσην πρὸς τὸ τέταρτον τῶν καθυστερουμένων.

Καὶ ἐπὶ τῶν ἑλευθέρων συνεταιρισμῶν τὸ ζήτημα τῶν προστίμων δεόν νὰ τύχη τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ νὰ ἐπιβάλλωνται τοιαῦτα ἐν ἀθετήσει ὑποχρεώσεων καὶ νὰ εἰσπράττωνται τὰ ἐπιβαλλόμενα ὥστε νὰ μὴ ἐλιζοῦν οἱ κακοὶ συνεταιῖροι ὅτι εἰς τὸ τέλος αὐτοὶ θὰ ἀποφύγουν τὸ πρόστιμον.

§ 11. Τινὰ περὶ τῶν ἀναγκαστικῶν ὀργανώσεων εἰδικῶς.

Τὰ ζητήματα περὶ τῶν ὁποίων ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω παρουσιάζονται καὶ ἐπὶ ἑλευθέρων καὶ ἐπὶ ἀναγκαστικῶν ὀργανώσεων. Ὑπάρχον ὅμως καὶ ὠρισμένα ἀκόμη ζητήματα, τὰ ὁποῖα γεννῶνται ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶν ὀργανώσεων μόνον. Ταῦτα εἰδικώτερον εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

1. Π ρ ο α π α ι τ ο ὑ μ ε ν α ἰ δ ρ ὄ σ ε ω ς.— Εἰς τοὺς ἀναγκαστικούς συνεταιρισμοὺς ἐλέγχθη ἀνωτέρω ὅτι πρέπει νὰ συμμετέχουν καὶ θὰ συμμετέχουν ὅλοι οἱ ἀμπελοκτήμονες. Ὅρθον ὅμως εἶναι νὰ ἐξαίρεθοῦν τοῦ κανόνος οἱ ἰδιοκτητῆται, ἐπικαρπῶται ἢ ἐμφυτευταὶ ἐκτάσῃ, μέχρι δῖο δεκαδικῶν (οὐχὶ τοπικῶν) στρεμμάτων, διότι αὐτοὶ παράγουν συνήθως ποσότητα ἴσην πρὸς τὰς οἰκιακὰς τῶν ἀνάγκας καὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκην προστασίας τινός· ἢ συμμετοχὴ τῶν θ' ἀπετέλει ἄδικον ἐπιβάρυνσιν καὶ θὰ ἐνεῖχε τοὺς κινδύνους τῆς ὀχλαγωγίας εἰς τὰς συνελεύσεις καὶ τῶν ἐπικινδύνων ἐπίδρασεων τῶν ἀντιπάλων τῆς παραγωγῆς ἐπ' αὐτῶν.

Διὰ τὴν ἰδρυσιν ἀναγκαστικοῦ συνεταιρισμοῦ εἶναι ἀπαραίτητος ἢ ἔκδοσις διατάγματος, τὸ ὁποῖον νὰ ρυθμίζῃ ὅλα τὰ συναφῆ πρὸς τὴν ἰδρυσιν τοῦ συνεταιρισμοῦ ζητήματα. Διὰ νὰ ἐκδίδεται ὅμως τοιοῦτο διάταγμα πρέπει ἀφ' ἑνός μία ἀφομυδία ὀλιγομελῆς ἐπιτροπὴ ν' ἀποφαίνεται περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἰδρύσεως, ἀφ' ἑτέρου νὰ συγκατατίθεται εἰς τοῦτο ἢ ἐνδιαφερομένη

περιφέρεια. Τὰ τῆς συνθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὰ τῆς διαδικασίας τῆς ἰδρύσεως τοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ καταλόγου τῶν δικαιουμένων νὰ συμμετάσχουν αὐτοῦ, περιλαμβανόμενα εἰς τὸ ἐν τέλει τῆς παρούσης προσχέδιον, δὲν ἐκτίθενται ἐνταῦθα ὡς μὴ χρήζοντα ἰδιαιτέρας ἀναπτύξεως.

2. Αἱ συνεταιρικαὶ μερίδες.— Εἰς τὰς περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας οἱ ἀμπελοκτῆμονες ὀργανοῦνται ἀναγκαστικῶς πρέπει διὰ νομίμου μέτρου νὰ καθορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν συνεταιρικῶν των μερίδων, ὁ ὁποῖος νὰ εἶνε ἀνάλογος εἴτε πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν στρεμματίων, τῶν ὁποίων εἶναι κύριοι, ἐπικαρπῶται ἢ ἐμφυτευταί, εἴτε πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ γλεύκους ἢ τῶν σταφυλῶν, τὴν ὁποίαν παράγουν. Ἀμφότερα τὰ κριτήρια ἔχουν μειονεκτήματα μὴ οὐσιώδη καὶ διὰ τοῦτο ἐκάστοτε δύναται νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψει ἡ τοπικὴ συνήθεια, ἡ ὁποία δὲν εἶνε εὐκαταφρόνητος παράγων ἐπιτυχίας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν καλλιεργουμένων κλημάτων δὲν φαίνεται ὡς ἀνεπιτυχὲς κριτήριον, ἀλλὰ θὰ παρουσίαζε δυσχερείας ἢ προσαρμογὴ τῶν βαρῶν τῆς παραγωγῆς μὲ μονάδα ὑπολογισμοῦ τὸ κλῆμα (*). Ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν ὄμοσπονδίαν των πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀμπελοουργικὴν δυναμικότητα τῆς συμμετεχοῦσης ὀργανώσεως καὶ οὐχὶ πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν μερίδων τῆς συμμετεχοῦσης ὀργανώσεως, διότι τὸ μέτρον πρέπει νὰ εἶναι κοινὸν δι' ὅλην τὴν χώραν καὶ νὰ ἐξευρίσκειται διὰ συνδυασμοῦ τῆς καλλιεργουμένης ἐκτάσεως πρὸς τὴν παραγομένην ποσότητα σταφυλῶν ἢ γλεύκους. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ εἶναι εὐχερῆς καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν μερίδων τῶν συμμετεχόντων τῆς ὄμοσπονδίας ἐλευθέρων οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν ἢ ἰδιοτύπων ὀργανώσεων τῆς παραγωγῆς.

Ἐν ζήτημα ἀξίον προσοχῆς εἶναι τὸ τῆς τύχης τῶν μερίδων τῶν συνεταιριῶν, οἱ ὁποῖοι παύουν νὰ εἶναι τοιοῦτοι, διότι ἀπώλεσαν τὰς ἰδιότητας ἀνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ μετέχουν τῶν συνεταιρισμῶν. Θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι οὗτοι ἀποχωροῦντες δὲν δικαιοῦνται ν' ἀναλάβουν τὰς συνεταιρικὰς των μερίδας, διότι ἡ περιουσία τοῦ συνεταιρισμοῦ θὰ ἔχη δεατεθῇ διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἐγκαταστάσεων καὶ ἐπομένως δυσχερῆς θὰ εἶναι ἡ πληρωμὴ τῆς ἀξίας τῆς συνεταιρικῆς μερίδος. Τοιαύτη διάταξις ὑπάρχει εἰς τὰ περισσότερα καταστατικὰ τῶν συνεταιρισμῶν (†) τῶν εὐγενῶν οἴνων τῆς Βουργουνδίας.

Θὰ ἠδύνατο ἀκόμη νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι διὰ τῆς μεταβιβάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς ἀμπέλου δικαιώματος τοῦ συνεταιρίου διὰ πράξεως ἐν ζωῇ μεταβιβάζεται αὐτοδικαίως καὶ ἡ συνεταιρικὴ μερίς. Ἄλλ' ἀμφότεροι αἱ σκόπιμοι αὗται λύσεις φοβοῦμαι ὅτι ἀντιβαίνουν εἰς τὰς προστατευτικὰς τῆς ἰδιοκτησίας διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ Συντάγματος. Διὰ τοῦτο προτείνω πρὸς ἰκανοποίη-

(1) Ἐν Γιουκσλαβίᾳ ὁ ἀριθμὸς τῶν μερίδων εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν κλημάτων (βλ. *Clique op. cit.* σελ. 288).

(2) *Clique op. cit.* σελ. 55.

τικὸν διακανονισμόν τοῦ ζητήματος τὴν πληρωμὴν τῆς ἀξίας τῆς συνεταιρικῆς μερίδος τοῦ ἀποχωροῦντος εἰς δέκα ἴσας ἐτησίας δόσεις καὶ τὴν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πληρωμὴν αὐτῆς εἰς τὸν συνεταιρισμὸν ὑπὸ τοῦ νέου συνεταιρίου ὡς καὶ τὴν ὑποκατάστασιν τῶν ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμων αὐτοδικαίως εἰς τὴν θέσιν τῶν κληρονομουμένων.

Περίπτωσις πληρωμῆς τῆς συνεταιρικῆς μερίδος ἄλλη πλὴν τῆς περιπτώσεως τῆς ἀπώλειας τῆς ιδιότητος τοῦ ἀμπελοκτήμονος διὰ μεταβιβάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς ἀμπέλου δικαιώματος διὰ πρῶξιν ἐν ζωῇ ἢ αἰτίᾳ θανάτου (οὐχὶ ὅμως ἐξ ἀδιαθέτου) δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ διότι παραίτησις μὲν συνεταιρίου δὲν εἶναι νομικῶς δυνατὴ ἐπὶ ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν ἢ δὲ κατὰ τὸ ἀρθρ. 15 τοῦ νόμου 602 ὡς μετερρυθμίσθη ὑπὸ μεταγενεστέρων νόμων διαγραφὴ τοῦ συνεταιρίου δι' ὠρισμένους λόγους θ' ἀντέβαινε πρὸς τὴν ἀρχὴν καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς ἀναγκαστικῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς. Διὰ τοῦτο, εἰς τὰς περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας ἡ κειμένη νομοθεσία προβλέπει τὴν διαγραφὴν τοῦ συνεταιρίου, ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν ἀρκεῖ νὰ δύναται ἡ γενικὴ συνέλευσις νὰ στερήσῃ τὸν συνεταιρὸν τοῦ δικαίωματος τῆς ψήφου ἐπὶ ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον οὗτος δὲν θὰ εἶναι ἐκλέξιμος εἰς οὐδὲν ἀξίωμα τοῦ συνεταιρισμοῦ.

3. Τὸ παρακράτημα ὡς ῥητινίτης.— Ὁ σκοπὸς τοῦ γενικωτέρου παρακρατήματος εἶναι ἡ ἀφαίρεσις ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς τῶν πλεονασμάτων, τὰ ὁποῖα τὴν πιέζουν. Συνέπεια τοῦ σκοποῦ τούτου εἶναι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς οἰνοποιήσεως τοῦ γενικοῦ παρακρατήματος εἰς ῥητινίτην πρὸς κατανάλωσιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Ἐν ἐπετρέπεται ἡ οἰνοποίησις τοῦ παρακρατήματος εἰς ῥητινίτην θὰ ἐματαιούτο ὅλη ἡ εὐεργετικὴ ἐπίδρασις τοῦ θεσμοῦ τοῦ παρακρατήματος, διότι οἱ ἔμποροι θὰ ἐτέλουν εἰς ἀνησυχίαν μήπως τὸ παρακράτημα οἰνοποιηθῇ εἰς ῥητινίτην καὶ θὰ προσέφερον διὰ τοῦτο χαμηλοτάτας τιμὰς διὰ τὴν μὴ παρακρατουμένην παραγωγὴν. Ἡ σημασία τοῦ κινδύνου τούτου θὰ κατανοηθῇ ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ συνήθειαν μακρὰν ἢ πώλησις τοῦ προϊόντος γίνεται παρ' ἡμῶν εἰς τὰς περισσοτέρας περιφερείας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ τρυγητοῦ.

Ἡ ἀζητησία καὶ ἡ πτώσις τῶν τιμῶν θὰ παρατηρηθῇ καὶ ἐὰν ἀκόμη ἐκ τῶν ὑστέρων δὲν γίνῃ οἰνοποίησις παρακρατήματος εἰς ῥητινίτην, διότι ὁ κίνδυνος τοῦ τυχόν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης συναγωνισμοῦ προεξοφλεῖται ὑπὸ τῶν ἐμπόρων δι' ὑποτιμήσεως τοῦ ἀγοραζομένου προϊόντος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ τρυγητοῦ. Ἐὰν δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀποφασισθῇ νὰ μὴ γίνῃ οἰνοποίησις εἰς ῥητινίτην ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐν μόμον θὰ ἐπέλθῃ ἀποτελεσμα, ἢ ὑπερτίμησις τοῦ εἰς χεῖρας τῶν ἐμπόρων ἀποθέματος καὶ ἡ ἀπόληψις ὑπ' αὐτῶν προσθέτων κερδῶν ἀνευ οὐδεμιᾶς ὠφελείας τῆς παραγωγῆς. Ὁ κίνδυνος τῆς οἰνοποιήσεως τοῦ γενικοῦ παρακρατήματος εἰς ῥητινίτην ἐσωτερικοῦ ἔμποριου θὰ προεκάλει ἀληθῆ ἀναστάτῳσιν, διότι καμμία περιφέρεια δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ πωλήσῃ τὴν παραγωγὴν τῆς εἰς καλὴν τιμὴν. ἔστω καὶ ἂν ἐν αὐτῇ δὲν γίνεται παρακράτημα, διότι πάντοτε θὰ ὑπάρχῃ ὁ

άοριστος κίνδυνος τῆς καταπλημμυρήσεως τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς δι' οἴνου παρακρατήματος. Μόνον δὲ ἐν συνδυασμῷ πρὸς μονοπώλην τῆς παραγωγῆς τῆς ἀμπέλου ὑπὸ τῶν ὀργανώσεων αὐτῆς θὰ ἠδύνατο νὰ συζητηθῆ ἡ ἐλευθερία τῆς οἰνοποιήσεως τοῦ παρακρατήματος εἰς ῥητίνην. Ἄλλὰ τοιοῦτον μέρος ὄχι μόνον ἐφαρμόσιμον ἀλλ' οὐδὲ κἂν συζητήσιμον θεωρῶ, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ διοικητικῆς ὀργανώσεως τῆς χώρας μας. Ἄν ὅμως πρέπει ν' ἀποκλεισθῆ ἡ οἰνοποίησις τοῦ γενικοῦ παρακρατήματος εἰς ῥητινίτην, οὐδόλως δύναται ν' ἀποκλεισθῆ ἡ ὑπὸ ἐλευθέρων ἢ ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν οἰνοποίησις εἰς ῥητινίτην ἄλλαν ποσοτήτων πλὴν τοῦ γενικοῦ παρακρατήματος ὡς καὶ ἡ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς οἰνοποιήσεως εἰς ῥητινίτην ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου πώλησις γλεύκους μὴ προερχομένου ἐκ τοῦ γενικοῦ παρακρατήματος. Σκόπιμον ὅμως θὰ ἦτο πάντοτε ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς εἰς ῥητινίτην οἰνοποιηθισομένης ποσότητος γλεύκους ὑπὸ συνεταιρισμῶν νὰ λαμβάνεται πρὸ τοῦ τρυγητοῦ διὰ ν' ἀποφεύγεται ἡ δυσμενὴς ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν τιμῶν τοῦ φόβου οἰνοποιήσεως μεγάλων ποσοτήτων.

Ἡ εἰς ῥητινίτην οἰνοποίησις παρακρατήματος θὰ ἠδύνατο μετὰ περισκέψεως νὰ χρησιμοποιηθῆ ὡς ὄπλον κατὰ τῶν ὑπερβολικῶν τιμῶν τῆς λιανικῆς πωλήσεως, αἱ ὁποῖαι τόσον συντελοῦν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς καταναλώσεως. Ἄλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κινδύνου καταχρήσεως θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτραπῆ τοιαύτη οἰνοποίησις μόνον διὰ διατάγματος καὶ νὰ τεθῆ καὶ νομοθετικὸς περιορισμὸς· πρέπει δηλαδὴ νὰ ἐπιτρέπεται ἡ κατόπιν διατάγματος περιορισμένη οἰνοποίησις ποσότητος ἐκ τοῦ παρακρατήματος εἰς ῥητινίτην πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν μόνον ὡσάκις ἡ τιμὴ τοῦ λιανικῶς πωλουμένου οἴνου ὑπερβαίνει τὸ διπλάσιον τῆς τιμῆς τοῦ χονδρικῶς πωλουμένου γλεύκους καὶ κατόπιν τῆς προσηκούσης σταθμίσεως ὠρισμένων ἄλλων συνθηκῶν ἐκάστοτε.

§ 12. Συμπεράσματα

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ἀνωτέρω προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα:

1) Εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ὀργάνωσις τῆς ἀμπελοπαρυγωγῆς εἰς συνεταιρισμοὺς ἐλευθέρους καὶ ἀναγκαστικούς καὶ ἡ ἀμεσος ὑπ' αὐτῶν ἴδρυσις οἰνοποιητικῶν ἐγκαταστάσεων.

2) Οἱ ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοὶ εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν πλεονασμάτων ὑπὸ μορφὴν παρακρατήματος.

3) Οἱ ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοὶ πρέπει νὰ ἰδρυθῶν εἰς τὰ κατ' ἐξοχὴν οἰνοφόρα κέντρα καὶ δὴ τὰ παρουσιάζοντα συνήθως πλεονάσματα. Μόνον δὲ εἰς τὰ κέντρα αὐτὰ νὸ γίνεται ἡ παρακράτησις ὄλων τῶν πλεονασμάτων.

4) Εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἴδρυσις ταμείου προστασίας τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου προικισμένου μὲ ἐπαρκεῖς πόρους διὰ νὰ χορηγῆ συμπληρωματικὸν τίμημα εἰς τὰς παρακρατουμένας ποσότητας ὥστε νὰ κατανέμε-

ται ἢ ἐκ τοῦ παρακρατήματος ζημία ἐφ' ὅλης τῆς παραγωγῆς, ἢ ὅποια ἐξ αὐτοῦ ὠφελείται.

δ) Τέλος ἐνδείκνυται ἡ ὀργάνωσις τῶν συνεταιρισμῶν ἐλευθέρως μὲν εἰς ἐνώσεις ἀναγκαστικῶς δὲ εἰς πανελλήνιον ὁμοσπονδίαν.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ὄλων τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν χρειάζεται πλὴν τῆς ἰσχυροῦσης περὶ συνεταιρισμῶν νομοθεσίας καὶ ἰδιαίτερον νομοθέτημα, τοῦ ὁποίου προσχέδιον ἀκολουθεῖ. Ἐν τῷ προσχεδίῳ τούτῳ περιέχονται καὶ ὠρισμένοι διατάξεις, περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐγένετο ἰδιαίτερος λόγος ἀνωτέρω διότι δὲν εἶχον ἀνάγκην ἰδιαίτερας ἀναπτύξεως.

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΝ ΝΟΜΟΥ

ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ ΑΥΤΗΣ

Α' Ἰδρυσις ἀναγκαστικῶν ἀμπελουργικῶν Συνεταιρισμῶν

Ἄρθρ. 1. — Ἐπιτρέπεται καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν καὶ ἰδίως εἰς μεγάλα οἰνοφόρα κέντρα ἢ ἰδρυσις, διὰ προεδρικοῦ διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, ἀναγκαστικῶν ἀμπελουργικῶν καὶ οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν περιορισμένης εὐθύνης περιλαμβανόντων ὑποχρεωτικῶς ὡς μέλη ἅπαντας τοὺς ἰδιοκτῆτας, ἐπικαρπωτὰς καὶ ἐμφυτευτὰς ἐκτάσεως κοινῆς οἰνοφόρου ἀμπέλου τοῦλάχιστον δύο δεκαδικῶν στρεμμάτων, ὡς καὶ ἐκείνους οἱ ὅποιοι θὰ ἀποκτήσουν, ὑφ' οἰανδήποτε ἐκ τῶν ἄνω ἰδιοτήτων, τριαυτην ἀμπελον εἰς τὸ μέλλον. Οἱ συνεταιρισμοὶ οὔτοι διέπονται ὑπὸ τῆς ἰσχυροῦσης ἢ ἰσχυροῦσης νομοθεσίας περὶ γεωργικῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου θεσπιζομένων εἰδικῶν διατάξεων, αἱ ὅποιοι εἶναι πάντοτε ἐπικρατέστεραι τῆς γενικῆς περὶ συνεταιρισμῶν νομοθεσίας.

Β' Σκοποὶ αὐτῶν

Ἄρθρ. 2. — Σκοπὸς τῶν ἰδρυθησομένων συνεταιρισμῶν εἶναι 1) ἡ διὰ τῆς συνεργασίας τῶν συνεταίρων προαγωγή τῆς ἰδιωτικῆς τῶν οἰκονομίας, 2) ἡ δι' αὐτῶν συγκέντρωσις τῶν πλεονασμάτων τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου ἐπὶ σκοπῷ ἐξισορροπήσεως τῆς προσφορᾶς πρὸς τὴν ζήτησιν καὶ ἐνισχύσεως τῆς παραγωγῆς. Οἱ σκοποὶ οὔτοι ἐπιτυγχάνονται διὰ σειρᾶς μερικωτέρων ἐνεργειῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλαι μὲν ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου, ἄλλαι δὲ θὰ ὀρίζωνται ὑπὸ τοῦ ὑφ' ἐκάστης ὀργανώσεως καταρτισθησομένου καταστατικοῦ.

Γ' Διαδικασία καὶ προαπαιτούμενα τῆς ἰδρύσεως

Ἄρθρ. 3. — Διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ διατάγματος περὶ ἰδρύσεως ἀναγκαστικοῦ ἀμπελουργικοῦ καὶ οἰνοποιητικοῦ συνεταιρισμοῦ εἶς τινα περιφέρειαν ἀπαιτεῖται σύμφωνος γνώμη ἐπιτροπῆς ἀποφαινομένης κατὰ πλειοψηφίαν καὶ ἀποτελουμένης ἐξ ἐνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἄγροτ. Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῆς

Πανελληνίου Ὀμοσπονδίας Ἀμπελοφυτικῶν συνεταιρισμῶν μέχρι δὲ τῆς ἰδρύσεως τῆς τελευταίας ἀντὶ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτῆς, ἐξ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Ἀμπελοκτημόνων τῆς Ἑλλάδος ὡς τρίτου μέλους. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ἐπωφελοῦς τῆς ἰδρύσεως, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων τῶν συνεταιρῶν καὶ ὕλων ἐν γένει τῶν προκυπτόντων ζητημάτων. Ἀπαιτεῖται ἐπίσης ἡ συγκατάθεσις τῶν τριῶν πέμπτων τῶν ἰδιοκτητῶν, ἐπικαρπωτῶν καὶ ἐμφυτευτῶν κοινῆς ἀμπέλου, ἐκπροσωποῦντων τοῦλάχιστον τὰ 2/3 τῆς καλλιεργουμένης δι' ἀμπέλου ἐκτάσεως τῆς περιφερείας, ἐκφραζομένη δι' αἰτήσεως πρὸς τὸ ὑπουργεῖον Γεωργίας, συνοδευομένης ὑπὸ βεβαιώσεως τῶν οἰκείων κοινοτικῶν ἢ δημοτικῶν ἀρχῶν περὶ τῆς ἰδιότητος τῶν αἰτούτων, τῆς ἐκτάσεως τῶν ἀμπέλων, τὴν ὁποίαν κατέχουν ὑπὸ τινα τῶν ἀνωτέρω μνησθεισῶν ἰδιοτήτων καὶ περὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς κοινότητος ἢ τοῦ δήμου ἰδιοκτητῶν καὶ τῆς καλλιεργουμένης δι' ἀμπέλων ἐκτάσεως.

Ἄρθρον 4.— Ἡ ἐξακριβωσις τῶν δικαιουμένων καὶ ὑποχρεουμένων ὅπως μετάσχουν ἰδρυομένου ἀναγκαστικοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν στρεμμάτων ὧν ἕκαστος εἶναι κύριος, ἢ ἐπικαρπωτῆς, ἢ ἐμφυτευτῆς, γίνεται ὡς ἀκολούθως. Καταρτίζεται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἰδρυτικοῦ τοῦ συνεταιρισμοῦ Π. Διατάγματος ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐκάστης Κοινότητος ἢ Δήμου ἐξ ἐκείνων εἰς τῆς περιφερείας τῶν ὁποίων ὑπάρχουν ἀμπελοφυτεῖαι συμμετέχουσαι ἀναγκαστικῶς τοῦ ἰδρυομένου συνεταιρισμοῦ, κατάλογος περιέχων τὸ ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἰδιοκτήτου, ἐπικαρπωτοῦ ἢ ἐμφυτευτοῦ ἀμπέλου, τὴν κατοικίαν, τὴν περιφέρειαν ἐν τῇ ὁποίᾳ κεῖται τὸ κτῆμα καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν στρεμμάτων του. Ὁ κατάλογος οὗτος ἐκτίθεται ἐπὶ δεκαήμερον εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δήμου, τοιχοκολλᾶται δ' ἐπιμελείᾳ τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Δημάρχου ἐξωθὶ τοῦ γραφείου τῆς κοινότητος ἢ τοῦ δήμου καὶ εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη τῆς ἐδρας αὐτῶν γνωστοποιήσις περὶ καταρτίσεως τοῦ καταλόγου καὶ πρόσκλησις τῶν ἐνδιαφερομένων ὅπως ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ δεκαήμερου ὑποβάλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸν πρόεδρον τῆς Κοινότητος ἢ τὸν Δημάρχον τὰς τυχόν ἀντιρροήσεις των κατὰ τοῦ καταλόγου διὰ πᾶσαν ὁποσδήποτε ἐσφαλμένην ἐγγράφην ἢ παράλειψιν. Ἡ τοιχοκόλλησις ἀποδεικνύεται δι' ἀποδεικτικοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος, ἢ διδασκάλου, ἢ ἀστυνομικοῦ ὄργάνου, ἢ ὑπαλλήλου τῆς Κοινότητος. Διὰ τὰς ὑποβαλλομένας ἀντιρροήσεις ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος ἢ ὁ Δημάρχος ὑποχρεοῦνται νὰ δίδωσιν ἀποδείξεις παραλαβῆς. Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ δεκαήμερου ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος ἢ ὁ Δημάρχος ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ τὸν κατάλογον μετὰ τῶν τυχόν ὑποβληθεισῶν ἀντιρροήσεων εἰς τὸν ἀρμόδιον Εἰρηνοδίκην. Οὗτος δικάζων ἐκ τῶν ἐνόνητων ἀποφαίνεται ἀμετακλήτως ἐπὶ τοῦ καταλόγου, ὅστις ἰσχύει δι' ἓν ἡμερολογιακὸν ἔτος, ἐκδίδων τὴν ἀπόφασίν του τὸ βραδύτερον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆν εἰς αὐτὸν ὑποβολῆς καταλόγου καὶ ἀντιρροήσεων. Τὰ ἐκ τῆς ὀριστικότητος τοῦ καταλόγου ἀπορρέοντα δικαιώματα ἢ ὑποχρεώσεις δὲν προδικάζουσιν εἰ μὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑποχρεω-

τικὴν συμμετοχὴν τῶν εἰς τὸν συνεταιρισμὸν καὶ τὰς ψήφους τῶν ὡς καὶ τὴν κατὰ τὸν παρόντα νόμον κατὰ στρέμμα εἰσφορὰν εἰς χοῦμα καὶ εἶδος ἐπιφυλασσομένης πάντοτε τῆς ἐγγραφῆς τῶν τυχόν παρῴντων θέντων ὁποτεδήποτε ἤθελεν ἀποδειχθῆ αὕτη. Ἀντίγραφον τῆς ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου μετ' ἀντιγράφου τοῦ καταλόγου, ὡς ἐκρίθη οὗτος ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἀποστέλλονται εἰς τὸν ἀρμόδιον ἐπὶ τὴν συνεταιρισμῶν παρὰ τοῦ ὁποίου καλοῦνται οἱ ἐν τῷ ὀριστικῷ καταλόγῳ εἰς γενικὴν συνέλευσιν προεδρευομένην ὑπ' αὐτοῦ πρὸς κατάρτισιν τοῦ καταστατικοῦ καὶ ἐκλογὴν διοικητικοῦ συμβουλίου. Κατὰ τὴν πρώτην ταύτην γενικὴν συνέλευσιν ὑπάρχει ἀπαρτία ἂν παρευρίσκωνται συνεταῖροι ἀντιπροσωπεύοντες τὸ ἕμισυ τῶν ψήφων ἐν δὲ τῇ τυχόν ἐπαναληπτικῇ τὸ 1/4 τῶν ψήφων.

Δ'. Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 5.— Ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶν ἀμπελοφυτικῶν καὶ οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν ἰσχύουν αἱ ἀκόλουθοι εἰδικαὶ διατάξεις: 1) Ἐκαστος συνεταῖρος ἔχει ὑποχρεωτικῶς ἀριθμὸν συνεταιρικῶν μερίδων ἀνάλογον πρὸς τὴν ἔκτασιν ἀμπέλου, τὴν ὁποίαν ἔχει ὡς ἰδιοκτήτης, ἐκικαρπωτῆς ἢ ἐμφυτευτῆς ἢ πρὸς τὴν παραγομένην παρ' αὐτοῦ ποσότητα γλεύκους ἢ σταφυλῶν. Τοῦτο καθορίζεται εἰδικῶς δι' ἐκάστην περιφέρειαν διὰ τοῦ ἰδρυτικοῦ τοῦ συνεταιρισμοῦ διατάγματος.

2) Καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου συνεταιρικῶν μερίδων δύναται ν' ἀποκτήσῃ ὁ συνεταῖρος καὶ ἄλλον ἀριθμὸν συνεταιρικῶν μερίδων μετὰ προσθέτου δικαιώματος ψήφου οὐχὶ ὅμως καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου καὶ κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ὀριζόμενα.

3) Ἐν περιπτώσει θανάτου συνεταίρου, χωρὶς οὗτος νὰ κατελιπῆ διαθήκην, μεταβιβάζεται αὐτοδικαίως εἰς τοὺς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμους του καὶ ἡ συνεταιρικὴ μερίς του. Ἐν περιπτώσει κληρονομικῆς διαδοχῆς ἐκ διαθήκης, ἂν εἰδικῶς δὲν ἐπρονόησεν ὁ διαθέτης, εἰς τὸν ἐκ διαθήκης κύριον κλπ. τῆς ἀμπέλου μεταβιβάζεται ἡ συνεταιρικὴ μερίς τοῦ κληρονομουμένου τηρουμένων τῶν διατάξεων, αἵτινες διαγράφονται κατωτέρω διὰ τὴν πληρωμὴν καὶ ἀπόκτησιν συνεταιρικῆς μερίδος ἐν περιπτώσει μεταβιβάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς ἀμπέλου δικαιώματος διὰ πράξεως ἐν ζωῇ. Ἐν περιπτώσει δὲ μεταβιβάσεως τῶν δικαιωμάτων συνεταίρου ἐπὶ τῆς ἀμπέλου του διὰ πράξεως ἐν ζωῇ διαγράφεται ὑποχρεωτικῶς ὁ μεταβιβάσας τοῦ συνεταιρισμοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ἡ δὲ μερίς του καταβάλλεται εἰς αὐτόν, ὡς ἔχει τὸ λαβεῖν τῆς κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἔτους τῆς ἐξόδου, εἰς δέκα ἴσας ἐτησίας δόσεις, τῆς πρώτης κατεβαλομένης ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐπομένου τῆς ἐξόδου του λογιστικοῦ ἔτους. Ὁ νέος κύριος κλπ. τῆς ἀμπέλου ἐγγράφεται ὑποχρεωτικῶς ὡς συνεταῖρος καὶ ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν συνεταιρισμὸν εἰς 10 ἐτησίας δόσεις τὸ λαβεῖν τῆς μερίδος τοῦ πρώην συνεταίρου.

4) Ἡ συνεταιρικὴ μερίς δύναται νὰ καταβάλλεται ἐφ' ἀπαξ ἢ εἰς δύο

σεις. Δύναται ν' ἀποτελήται δὲ ἐκ μόνης τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ παρόντος ἐπιβαλλομένης ὑποχρεωτικῆς εἰς χρῆμα εἰσφορᾶς.

5) Τὰ μέλη τοῦ συνεταιρισμοῦ ἔχουν ἀριθμὸν ψήφων ἀνάλογον πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν συνεταιρικῶν τῶν μερίδων τῆς πιραγράφου 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ψήφων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοῖς 10. Ὁ ἐντὸς τοῦ ἠνωτάτου ὁρίου καθορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων καὶ τὸ κριτήριον τῆς πολλαπλῆς ψήφου ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ ἰδρυτικοῦ ἐκάστου συνεταιρισμοῦ διατάγματος.

6) Ἡ ἄτικσις τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου ὑπὸ τῶν ἀνηλίκων καὶ τῶν ἐν γένει ἐστερημένων τοῦ δικαιώματος τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῶν γίνεται ὑπὸ τῶν νομίμως ἐκπροσωποῦντων τούτους ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως.

7) Ἐπιτρέπεται ἡ ἀπυλλοτριώσεις γηπέδων πρὸς ἀνέγερσιν ἢ ἐπέκτασιν οἰνοποιητικῶν ἐγκαταστάσεων ὑπὸ τῶν ἐκουσίων ἢ ἀναγκαστικῶν ἀμπελοουργικῶν ἢ οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν, χαρακτηριζομένης τῆς ἰδρύσεως τῶν ἐγκαταστάσεων τούτων ὡς δημοσίας ἀνάγκης ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 6. — Δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένων συνεταιρισμῶν αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθρ. 15 τοῦ Νόμου 602, ὡς μετερρυθμίσθη ὑπὸ μεταγενεστέρων νόμων. Εἰς αὐτὴν ὅμως περιπτώσεις κατὰ τὴν παράγραφον 6 τοῦ ἀρθρ. 15 προβλέπεται ἡ διαγραφή τῶν συνεταιίρων δύναται ἢ γενικὴ συνέλευσις νὰ στερήτῃ τὸν συνεταιῖρον τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου ἐπὶ χρονικὸν διάστημα καθοριζόμενον διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς. Οἱ στερηθέντες τῆς ψήφου τῶν συνεταιίροι κατὰ τὸ διάστημα τῆς στέρησεως ταύτης δὲν εἶναι ἐκλέξιμοι εἰς οὐδὲν ἀξίωμα τοῦ συνεταιρισμοῦ.

Ἄρθρ. 7. — Τὰ προσόντα τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀναγκαστικῶν καὶ τῶν ἐλευθέρων ἀμπελοουργικῶν καὶ οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ ἢ ἄλλως ὅπως ἐκάστοτε ὀρίσει τὸ καταστατικὸν ἄνευ περιορισμοῦ τινος ἐκ τοῦ ἀρθρ. 10 τοῦ Νόμου 5289, τοῦ ὁποίου ἡ ἐφαρμογὴ ἀποκλείεται ἐν προκειμένῳ.

Ε'. Ἐνωσις Συνεταιρισμῶν. — Ὁμοσπονδία

Ἄρθρ. 8. — Τρεῖς τοῦλάχιστον ἀναγκαστικοὶ ἢ ἐκούσιοι (ἐλεύθεροι) ἀμπελοουργικοὶ ἢ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ δύναται μετ' ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς συνέλευσός των ν' ἀποτελέσωσιν ἔνωσιν διεπομένην ὑπὸ τῆς κοινῆς περὶ συνεταιρισμῶν νομοθεσίας.

Ἄρθρ. 9. — Οἱ ἐπὶ τῇ βίσει τοῦ παρόντος νόμου ἰδρυσόμενοι ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοί, οἱ ἐκούσιοι ἀμπελοουργικοὶ καὶ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοί, οἱ ὑπὸ εἰδικῶν νόμων διεπόμενοι ἀναγκαστικοὶ ἀμπελοουργικοὶ ἢ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ καὶ οἱ ἐνώσεις πάντων τούτων ὀργανοῦνται ὑποχρεωτικῶς καὶ θὰ ἀποτελέσωσιν τὴν Πανελληνίαν Ὁμοσπονδίαν ἀμπελοουργικῶν συνεταιρισμῶν (Π.Ο.Α.Σ.) ἢ ὁποία θὰ λειτουργήσῃ ὡς κεντρικὴ ἔνωσις συνεταιρισμῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 602, ὡς μετερρυθμίσθη ἢ μεταρρυθμισθῆσεται ὑπὸ νεωτέρων νόμων καὶ κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Π. Διατάγματος κανονισθησόμενα. Ἡ ΠΟΑΣ θὰ ἰδρυθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ

Ἐπιτροπῆς τῆς Γεωργίας δημοσιευομένης εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ τὴν ἴδρυσιν αὐτῆς δέον α') νὰ ὑπάρχῃ σύμφωνος γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου καὶ β') νὰ ὑπάρχουν 10) τοῦλάχιστον συνεταιρικὰ οἰνοποιεῖα διαθέσιμα συνολικὴν χωρητικότητα τοῦλάχιστον 200.000 ἑκατολίτρων, ἀνήκοντα εἰς ἐκουσίους ἢ ἀναγκαστικούς συνεταιρισμούς καὶ κείμενα εἰς τὴν περιφέρειαν πέντε τοῦλάχιστον νόμων κατὰ τὴν σημερινὴν διοικητικὴν διαίρεσιν τοῦ Κράτους. Ἐντὸς διμήνου ἀφ' ἧς ὑπάρξουν οἱ ὄροι ἰδρύσεως τῆς Π.Ο.Α.Σ. ὁ ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ὑποχρεῖται νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν του.

Παρά τῇ ΠΟΑΣ διοικουμένη ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ ἀντιπροσώπων τῆς παραγωγῆς ἐπιτρέπεται ἡ τοποθέτησις Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου διορισμένου ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας καὶ Παρατηρητοῦ διορισμένου ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς.

Ἀμφοτέροι καλοῦνται ὑποχρεωτικῶς καὶ προσερχόμενοι συμμετέχουν τῶν συνεδριάσεων τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου μετὰ γνώμης ἀλλ' ἄνευ ψήφου, δικαιούμενοι κατὰ συνεδριάσιν ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὴν τοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 10.— Τὰ μέλη τῆς Π.Ο.Α.Σ. συμμετέχουν εἰς αὐτὴν δι' ἀριθμοῦ συνεταιρικῶν μερίδων ἀναλόγου πρὸς τὴν ἀμπελοφυτικὴν δυναμικότητα τῶν συνεταιρῶν του, λαμβανομένου τοῦ αὐτοῦ μέτρου δι' ὅλην τὴν ἐπικράτειαν.

Ἐκαστον ἐκ τούτων θὰ ἔχη ἀριθμὸν ψήφων ἀνάλογον πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν συνεταιρικῶν του μερίδων ὀριζομένου ὁμοῦ, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἴκοσι ψήφων ὡς ἀνωτάτου ὅριον.

ΣΤ'. Περὶ τῶν ὑπαρχουσῶν ὀργανώσεων.

Ἄρθρον 11.— Αἱ κατὰ τὸν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου λειτουργοῦσαι οἰκονομικαὶ ὀργανώσεις τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 602, πρώτου ἢ δευτέρου βαθμοῦ, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τὸ ταμεῖον ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς Λευκάδος (Ἐνωσις ἀναγκαστικῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν Λευκάδος), τὸ Ταμεῖον Ἀμύνης Οἰνοπαραγωγῆς Θήρας καὶ Θερωσίας, ὁ Οἰκονομικὸς Ὄργανισμὸς Συνεταιρικῶν Οἰνοποιεῖων Κρήτης, ὁ Ἀναγκαστικὸς Συνεταιρισμὸς τῶν ἀμπελοφυτειῶν τῶν κειμένων εἰς τὰς κοινότητας Μύτικα, Βασιλικῶν, Ἁγίου Νικολάου, Φύλλων καὶ Ἀφρατίου καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Δήμου Χαλκιδέων, οἱ Ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοὶ Ἀττικοβοιωτίας (ἀποτελοῦντες τὸν Ὄργανισμὸν Προστασίας Ἀμπελοφυτῶν Ἀιτικῆς), ἡ Ἐνωσις Ἀναγκαστικῶν Ἀμπελοφυτικῶν Συνεταιρισμῶν Σάμου, ἐπαχθήσονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου διὰ Π. Διαταγμάτων ἐκδοθησομένων ὑποχρεωτικῶς προτάσει τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐντὸς διετίας τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, μετὰ γνώμην μὴ ὑποχρεωτικὴν τῆς τε ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 3 καὶ τῆς ἐνδιαφερομένης ὀργανώσεως. Διὰ τῶν αὐτῶν διαταγμάτων θέλει ρυθμισθῆ τίνες ἐκ τῶν δια-

τάξεων τῶν εἰδικῶν νόμων τῶν διετόντων τὰς κηρησιείας ὁργανώσεις θέλουσι διατηρηθῆ καὶ τίνες θέλουσι καταργηθῆ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ἐκαστοῦ διατάγματος ἢ μετὰ προθεσίαν ἀπὸ ταύτης. Πάντως θὰ διατηρηθοῦν αἱ οἰκονομικαὶ βίσεις τῶν λειτουργουσῶν ὁργανώσεων ἐν ἀνάγκῃ δὲ ἀπολύτῳ θὰ διατηρηθῆ καὶ ἡ διοικητικὴ αὐτῶν ἰδιορρυθμία. Καὶ ἐπὶ τῶν ὁργανώσεων τούτων ἰσχύουν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου οἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 15 καὶ 17 ἐπιβίλλουσαι ὑποχρεώσεις ὡς καὶ ὅλαι αἱ εὐεργετικαὶ διατάξεις.

Ζ'. Ἐγγύησις καὶ ἐπιχορήγησις τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 12. — Πρὸς ἀσφάλειαν τῶν δανείων τῶν συνομολογηθησομένων ὑπὸ ἐκουσίῳ ἢ ἀναγκαστικῶν ἀμπελοφυλάκων καὶ οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν εἴτε παρὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τροπῆς τῆς Ἑλλάδος εἴτε παρ' οἰοδηγίῳτε ἄλλου πιστατικοῦ ὁργανισμοῦ πρὸς ἔξαγοράν, ἀνέγερσιν, ἐπέκτασιν ἢ συμπλήρωσιν οἰνοποιείων, ἐπιτρέπεται νὰ χορηγηθῆ διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἢ ἐγγύησις τοῦ Κράτους, μετ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Ἐπίσης ἐπιτρέπεται ἡ ἐγγραφή εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους ἐνὸς ἢ περισσοτέρων ἐτῶν κοινδιλίου μέχρι 10 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐν συνόλῳ διὰ τὴν χορήγησιν ὑπ' αὐτοῦ χρηματικῆς ἐνισχύσεως εἰς τοὺς οἰκοδομῶντας οἰνοποιεῖα ἀναγκαστικούς ἢ ἐλευθέρους συνεταιρισμοὺς μέχρι τοῦ 1/5 τῆς ἀξίας αὐτῶν κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Διατάγματος ὁρισθησόμενα.

Η'. Ἀτελείαι

Ἄρθρον 13. — Οἱ ἰδρύνόμενοι συνεταιρισμοὶ ἀπολαύουν ἀτελείας κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν πρώτων ὑλῶν τῶν ἀπιτυμένων διὰ τὴν ἀνέγερσιν δεξαμενῶν, ἐργοστασίων καὶ ἄλλων συναφῶν ἐγκαταστάσεων, ἐφ' ὅσον αὐταὶ δὲν παράγονται ἐν Ἑλλάδι, ὡς καὶ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀπαραιτῶν εργαλείων, μηχανημάτων, ξυλείας διὰ τὴν κατασκευὴν βαρελίων καὶ ἐτοιμῶν τοιούτων, ἀνεξαργῆτως τοῦ ἂν τοιαῦτα κατασκευάζωνται καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Ἐπίσης ἀπολαύουν ὅλων τῶν προνομίων καὶ ἀτελειῶν τῶν ὁποίων ἀπολαύουν καὶ οἱ λοιποὶ Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοί, ἀπαλλάσσονται δὲ πάσης ἐν γένει φορολογίας μὴ ἐξαιρουμένων οὐδὲ τῶν φορολογιῶν ἐπιτηδεύματος καὶ ἐπὶ τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν.

Θ'. Πόροι.

Ἄρθρον 14. — Εἰς τὰς περιφερείας, εἰς τὰς ὁποίας ἰδρύνονται ἀναγκαστικοὶ συνεταιρισμοὶ ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου ἐπιβάλλεται ὑπὲρ τῶν ἰδρυσόμενων συνεταιρισμῶν, χάριν τῆς ἰδρύσεως οἰνοποιητικῶν ἐγκαταστάσεων πρὸ παντός καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν καὶ τῶν ἄλλων σκοπῶν αὐτῶν, εἰδικὴ ὑποχρεωτικὴ εἰσφορὰ εἰς χρῆμα κατὰ στέμμα, ἢ κατὰ ποσότητα γλεύκου καὶ οἴνου παραγομένου, μεταφερομένου, ἢ ἐξαγομένου σκοπομένου ἐκάστοτε νὰ ἐπιτυγχίνεται ὁ ἀσφαλέστερος, ἀποδοτικώτερος καὶ ὀλιγώτερον ἐπαχθῆς τρόπος εἰσπράξεως καθὼς καὶ ἡ γενικότης τῆς ἐπιβαρύνσεως. Ἡ ὑποχρεωτικὴ αὕτη εἰσφορὰ ὁρίζεται κατ' ἀνώτατον ὄριον

εἰς δραχμὰς ἑξήκοντα (60) κατὰ δεκαδικὸν στρέμμα ἢ εἰς λεπτὰ 15 κατ' ὀκτὼν παραγομένον, μεταφερομένου ἢ ἐξαγομένου γλεύκουσ καὶ οἴνου, ἡ δὲ διάρχεια αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν δεκαετίαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς. Ὁ καθορισμὸς τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως, τῆς διαρκείας καὶ τοῦ μέτρου αὐτῆς ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος ὀριζομένων ἀνωτάτιον ὁρίων γίνεται ὑπὸ τοῦ ἰδρυτικοῦ ἐκάστου ἀναγκαστικοῦ συνεταιρισμοῦ διατάγματος. Ἡ ὑποχρεωτικὴ αὕτη εἰσφορὰ δὲν ὑπόκειται εἰς οὐδεμίαν προσαύξῃσιν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου καταβάλλεται δὲ ὑπὸ τῶν ὑποχρέων κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Διατάγματος ὀρισθησόμενα· ἐν μὴ ἐμπροθέσῳ κατοβολῇ εἰσπράττεται ὡς δημόσιον ἔσοδον μετὰ προσαυξήσεως 25 ο/ο κατὰ τὰ ἐπίσης διὰ Διατάγματος ὀρισθησόμενα. Τὰ αὐτὰ ἰσχύουν καὶ ὡς πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 § 3 ἔδ. τελευταῖον τοῦ παρόντος ὑποχρέωσιν τῶν νέων συνεταιρίων. Ἡ ἐν λόγῳ εἰσφορὰ καὶ πᾶσα ἐν γένει εἰσπρῶξις κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δύναται νὰ εἰσχωθῶσιν εἰς τὸ Δημοσίον Ταμεῖον ὡς δημόσιον ἔσοδον.

Γ'. Ἴδρυσις ταμείου προστασίας τῆς παραγωγῆς τῆς κοινῆς ἀμπέλου (Τ.Π.Κ.Α.)

Ἄρθρον 15. — Καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν πλὴν τῶν περιφερειῶν εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχουν ἀναγκαστικοὶ ἀμπελοφυλακικοὶ καὶ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ διεπόμενοι ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ἢ ὑπὸ εἰδικῶν προϋφισταμένων νόμων ἢ ἄλλοι ὀργανισμοὶ πρὸς προστασίαν τῆς ἀμπελοπαραγωγῆς καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἢ ὑποχρεωτικὴ εἰσφορὰ τοῦ προηγουμένου ἁρθρου ἢ εἰσφορὰ ὑπὸ εἰδικῶν νόμων ἐπιβεβλημένη, ἴση τοὐλάχιστον πρὸς τὰ δύο τρίτα τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου, ὡς καθορίζεται τοῦτο εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον, δι' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἐπιβάλλεται ὑποχρεωτικὴ εἰσφορὰ εἰς χρῆμα κατ' ἀνώτατον ὄριον δραχμ. τριάκοντα (30) κατὰ δεκαδικὸν στρέμμα ἢ λεπτῶν 8 κατ' ὀκτὼν παραγομένον, ἐξαγομένου ἢ καταναλισκουμένου γλεύκουσ καὶ οἴνου, οὐλοπυμίνου ἐκάστοτε νὰ ἐπιτυγχίνεται ὁ ἀσφαλέστερος, ἀποδοτικώτερος καὶ ὀλιγώτερον ἐπιχθῆς τρόπος εἰσπράξεως καὶ ἡ γενικότης τῆς ἐκ τῆς εἰσφορᾶς ἐπιβιβύσεως, τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως καθορισθησόμενου διὰ Διατάγματος καὶ τοῦ μέτρου αὐτῆς, ἴσων δι' ὅλας τὰς περιφερείας, καθορίζομένου κατ' ἔτος διὰ Διατάγματος μέχρι τῆς 30ης Δεκεμβροῦ ἐκάστου ἔτους. Εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς αὐτῆς ὑποχρεωτικῆς εἰσφορᾶς ὑπόκεινται καὶ οἱ συνεταιροὶ ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν συνημορφώθησαν πρὸς τὸ Π. Δ. περὶ καθορισμοῦ τοῦ παρακρατήματος. Ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως ἐφαρμόζονται καὶ ἐν προκειμένῳ αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ ἁρθρου 14. Ἡ ὑποχρεωτικὴ αὕτη εἰσφορὰ περιέρχεται εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ παρόντος ἰδρυόμενον «Ταμεῖον προστασίας τῆς παραγωγῆς τῆς Κοινῆς Ἀμπέλου» (Τ.Π.Κ.Α.), ὅπερ ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου καὶ διοικεῖται ὑπὸ ἐπιταμελοῦς διοικητικοῦ συμβουλίου ἀποτελουμένου ἐξ ἐνὸς ὑπαλλήλου ἐξ ἐκάστου τῶν ὑπουργείων Γεωργίας, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ τεσσάρων ἀντιπροσώπων τῆς πα-

ραγωγῆς ὀριζομένων ὡς ἐξῆς : εἰς ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου τῶν Ἀμπελοκτημόνων τῆς Ἑλλάδος, δύο ὑπὸ τῶν Συνεταιρικῶν Οἰκονομικῶν Ὁργανώσεων τῆς παραγωγῆς τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος ἰδρυομένων ἢ ὑπὸ εἰδικῶν νόμων ἰδρυθεισῶν καὶ εἰς ὑπὸ τῶν πράγματι λειτουργούντων ἔκουσίων οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν, τῶν διεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου 602. Μέχρι τῆς ἰδρύσεως τριῶν τοῦλάχιστον συνεταιρισμῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς παραγωγῆς παρὰ τῷ συμβουλίῳ ὀρίζονται ὡς ἐξῆς : δύο ὑπὸ τοῦ Ε. Σ. Α., εἰς ὑπὸ τῶν ἐλευθέρων συνεταιρισμῶν, τῶν διεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου 602 καὶ εἰς ὑπὸ τῶν ὑπὸ εἰδικῶν νόμων διεπομένων συνεταιρισμῶν καὶ ἐν γένει ὀργανώσεων τῆς ἀμπελοπαραγωγῆς. Σκοπὸς τοῦ Ταμείου Προστασίας Κοινῆς Ἀμπέλου εἶναι ἡ παροχὴ συμπληρωματικοῦ τιμήματος εἰς τὰ πλεονάσματα τῆς παραγωγῆς, ἅτινα χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς ὅλης παραγωγῆς τῆς ἀμπέλου παρακρατοῦνται καὶ συγκεντροῦνται διὰ τῶν ἀναγκαστικῶν οἰνοποιητικῶν καὶ ἀμπελουργικῶν συνεταιρισμῶν, εἰς τρόπον ὥστε ἡ τιμὴ τοῦ παρακρατήματος ἐκάστης περιφερείας νὰ μὴ μὴ εἶναι κατωτέρα τῶν ὀκτῶ δεκάτων τῆς μέσης ἀγοραίας τιμῆς, οὔτε ὅμως ἀνωτέρα αὐτῶν ἐκτὸς ἐὰν τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ δι' ὑποχρεωτικῆς εἰς χρῆμα εἰσφορᾶς κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον μὴ ὑπερβαινούσης τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνωτάτου ὀρίου. Ἐκ τοῦ σκοποῦ τούτου κανονίζεται καθ' ἕκαστον ἔτος τὸ μέτρον τῆς εἰσφορᾶς ἐντὸς τῶν ἀνωτάτων ὀρίων ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε παρουσιαζομένων ἀναγκῶν. Κατὰ τὰ λοιπὰ τὰ τοῦ σκοποῦ τοῦ ταμείου καὶ τῆς λειτουργίας καὶ ἀρμοδιότητος τοῦ διοικητικοῦ αὐτοῦ συμβουλίου κανονισθῆσονται διὰ διατάγματος. Ἐν τῇ ἰδρύσει τῆς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας τῶν ἀμπελουργικῶν συνεταιρισμῶν καταργεῖται διὰ διατάγματος, ὑποχρεωτικῶς ἐκδεδομένου προτάσει τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, τὸ Ταμεῖον τοῦτο οἱ δὲ πόροι καὶ ἡ ἀρμοδιότης αὐτοῦ περιέρχονται εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν. Τὸ Ταμεῖον Προστασίας Παραγωγῆς Κοινῆς Ἀμπέλου δύναται νὰ προικισθῇ διὰ φορολογίας ἐπὶ τοῦ ζύθου ἐπιβληθησομένης διὰ νόμου καὶ διὰ ποσοστοῦ τῶν φορολογιῶν οἰνοπνεύματος καὶ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ οἴνου δυναμένων νὰ παραχωρηθοῦν εἰς αὐτὸ διὰ Π. Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τῶν ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας.

ΙΑ'. Ἀπαλλαγὰι καὶ ἐξαιρέσεις.

Ἄρθρον 16.— Τῶν εἰσφορῶν τῶν ἄρθρ. 14 καὶ 15, ἐφ' ὅσον εἰσπράττονται κατὰ στρέμμα ἢ κατ' ὀκᾶν ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, ἀπολλάσσονται οἱ ἰδιοκτῆται, ἐπικαρπῶται καὶ ἐμφυτευταὶ ἀμπέλου ἐκτάσεως μικροτέρας τῶν δύο Γαλλικῶν στρεμμάτων, ὅπου ἡ εἰσφορὰ εἰσπράττεται κατὰ στρέμμα καὶ οἱ παράγοντες κάτω τῶν 800 ὀκάδων γλεύκους, ὅπου ἡ εἰσφορὰ ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῆς παραγωγῆς.

Πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς ὑποχρεωτικῆς εἰσφορᾶς συνυπολογίζεται καὶ ἡ ἰδιοκτησία κλπ. ἢ τὸ εἰσόδημα ὄλων τῶν συννοικούντων προσώπων τῶν εὐρισκομένων εἰς σχέσιν ἀγάμου θυγατρὸς, ἀνηλικίου ἄρρενος τέκνου καὶ πατρὸς

ΙΒ'. Παρακράτημα τῶν πλεονασμάτων.

Ἄρθρον 17.— Εἰς τὰς περιφερείας, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχουν ἢ ἰδριόνται ἀναγκαστικοὶ ἀμπελοφυγικοὶ καὶ οἰνοποιητικοὶ συνεταιρισμοὶ οἰασθῆποτε φύσεως δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἢ δυνάμει ἐιδικῶν νόμων, ἐπιβάλλεται παρακράτημα τῆς παραγωγῆς παραδιδόμενον εἰς τὸν ἀναγκαστικὸν συνεταιρισμὸν τῆς περιφερείας. Τὸ μέτρον τοῦ παρακρατήματος τοῦτου ὀρίζεται καθ' ἕκαστον ἔτος διὰ Π.Δ. ἐκδιδομένον ἕνα μῆνα τοῦλάχιστον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρυγητοῦ προτάσει τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Τ.Π.Κ.Α. δὲν δύναται δὲ νὰ εἶναι ἀνώτερον τῶν 30 ἑκατοστῶν τῆς προϋπολογιζομένης παραγωγῆς. Τὸ ποσοστὸν τοῦ παρακρατήματος εἶναι τὸ αὐτὸ δι' ὅλας τὰς περιφερείας, εἰς τὰς ὁποίας ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῇ βίσει δὲ ὑπολογισμοῦ τοῦ ποσοστοῦ, τοῦ ὁποίου ἐνδείκνυται ἢ παρακράτησις καὶ τῆς κατὰ στρέμμα μέσης ἀποδόσεως ἐν τῇ περιφερείᾳ ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ Λιταύματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Τ.Π.Κ.Α., ἢ δι' ἑκάστην περιφέρειαν κατὰ στρέμμα ὑποχρέωσις τῶν συνεταιρίων πρὸς εἰσφορὰν παρακρατήματος. Πρὸς διενκόλυνσιν τῆς προπωλήσεως σταφυλῶν, οἴνου, ἢ γλεύκους τοῦ παρακρατήματος πρὸς ἐξαγωγήν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐπιτρέπεται ἢ ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ἀναγκαστικοῦ συνεταιρισμοῦ ἐπιβολὴ παρακρατήματος ἐντὸς τῶν ἀνωτάτων ὀρίων τοῦ παρόντος νόμου ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ἐκαστοῦ ἔτους. Τὸ παρακράτημα τοῦτο συνυπολογίζεται κατὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ποσοτήτων αἰτίας παρακρατοῦνται δυνάμει Π. Δ. καὶ κατόπιν γνώμης τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Τ.Π.Κ.Α.

Ἄρθρον 18.— Τὸ παρακράτημα τοῦτο δὲν δύναται νὰ οἰνοποιηθῇ εἰς οἶνον ρητινίτην, οὔτε ὑπὸ τοῦ συνεταιρισμοῦ ἀπ' εὐθείας, οὔτε ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ γλεύκους, τῶν σταφυλῶν ἢ τοῦ οἴνου, ὃ δὲ τρόπος τῆς διαθέσεως αὐτοῦ ἀποφασίζεται ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ταμείου προστασίας τῆς κοινῆς ἀμπέλου καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Π.Ο.Α.Σ. Ὁ συνεταιρισμὸς, ὃ ἐνεργῶν ἄνευ τῆς ἀποφάσεως ἢ παρὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Τ.Π.Κ.Α. ἢ τῆς Π.Ο.Α.Σ. στερεῖται κατὰ τὸ ἔτος τῆς αὐθαιρέτου ἐνεργείας καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον παντὸς δικαιώματος συμπληρωματικοῦ τιμήματος ἐκ τοῦ Τ.Π.Κ.Α. Ἐπιτρέπεται ἐν τούτοις κατ' ἐξαίρεσιν τῆς ἄνω ἀρχῆς ἢ ὑπὸ τῆς ἐνδιαφερομένης ὀργανώσεως πώλησις τοῦ παρακρατήματος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἄνευ περιορισμοῦ τινοῦ, ἀλλ' ἄνευ δικαιώματος συμπληρωματικοῦ τιμήματος ἐκ τοῦ Τ.Π.Κ.Α., ἢ ἢ κατόπιν συγκαταθέσεως Τ.Π.Κ.Α. διαθέσις εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἢ ἄλλως μεθ' ὄλων τῶν ἐκ τοῦ παρόντος νόμου δικαιωμάτων. Ἐπιτρέπεται ὅπως κατόπιν διατάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ΤΠΚΑ ἐκδιδομένον, διατίθεται μέρος τοῦ παρακρατήματος πρὸς οἰνοποίησιν εἰς ρητινίτην καὶ κατανάλωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἢ εἰς τινὰς μόνον περιφερείας. Ἡ ἐκδοσις τοιοῦτου διατάγματος ἐπιτρέπεται μόνον ἐὰν ἢ τιμὴ τοῦ λιαν-

κῶς πωλούμενον οἴνου ὑπερβῆ τὸ διπλάσιον τῆς τιμῆς τοῦ χονδρικῶς πωλούμενου γλεῦκου.

Ἄρθρον 19.— Οἱ συνεταιῖροι τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου διεπομένων ἀναγκαστικῶν ἀμπελοουργικῶν καὶ οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ των ἢ τῶν πάσης φύσεως ἀναγκαστικῶν ἀμπελοουργικῶν καὶ οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν τῶν διεπομένων ὑπὸ εἰδικῶν νόμων κατὰ τὰς διατάξεις τῶν νόμων τούτων ἀνεξαρτήτως τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς εἰσφορὰν εἰς τὸν συνεταιρισμὸν τῆς περιφερείας των τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 παρακρατήματος, ὑποχρεοῦνται νὰ εἰσφέρουν εἰς τὸν συνεταιρισμὸν καὶ ἕτερον ποσὸν καθοριζόμενον ἐκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ συνεταιρισμοῦ λαμβανομένης δέκα πέντε τοῖλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρυγητοῦ. Τὸ ποσὸν τοῦτο ὀρίζεται κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ στρέμματα τοῦ συνεταιρίου. Τὸ ἄθροισμα τοῦ ποσοστοῦ τοῦ παρακρατήματος τοῦ ἄρθρου 17 καὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς ταύτης εἰς εἶδος εἰσφορᾶς δὲν δύναται νὰ ὑπερβῆ τὸ ἕμισυ τῆς μέσης κατὰ στρέμμα παραγωγῆς τῆς περιφερείας.

Ἄρθρον 20.— Τὴν ὑποχρεωτικὴν εἰσφορὰν τοῦ ἄρθρ. 19 διαχειρίζεται ἄνευ οὐδενὸς περιορισμοῦ ὁ συνεταιρισμὸς. Ἀπολαμβάνει ὅμως καὶ αἴτη ὅλων τῶν πλεονεκτημάτων καὶ δικαιωμάτων (συμπληρωματικοῦ τιμήματος κλπ.) τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 παρακρατήματος ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν οἰνοποιεῖται εἰς ρηινίτην καὶ πωλεῖται εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὅτε ἢ οὕτως οἰνοποιηθεῖσα ποσότης στερεῖται τῶν ἄνω πλεονεκτημάτων. Τῶν ἄνω εὐεργετημάτων ἀπολαμβάνουν ἐπίσης πλεονάσματα εὐρισκόμενα εἰς χεῖρας ἐλευθέρων οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν προοριζόμενα πρὸς ἐξαγωγήν ἢ ἀπόσταξιν.

Ἄρθρον 21.— Συνεταιῖροι μὴ ἐκκληροῦντες τὰς ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 17 καὶ 19 τοῦ παρόντος ἐπιβαλλόμενα; εἰς αὐτοὺς ὑποχρεώσεις τιμωροῦνται ὑποχρεωτικῶς διὰ προστίμου κατ' ὅκιν ἴσου πρὸς τὸ ἕμισυ τῆς ἀξίας τῆς μὴ εἰσκομισθείσης εἰσφορᾶς, ἐπιβαλλομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ συνεταιρισμοῦ, ἐπὶ πλέον δὲ ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσουν πᾶσαν ζημίαν ἣν ὑπέστη τυχόν ὁ συνεταιρισμὸς ἐκ τῆς ἀθετήσεως τῶν ὑποχρεώσεων των καὶ τὴν χρηματικὴν εἰσφορὰν τοῦ ἄρθρ. 15 κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν αὐτῷ ὀριζόμενα. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ συμβουλίου ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρακτικοῦ τῆς γενικῆς συνελεύσεως ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐκ τῶν ἐνόμιων κρίνοντος ἀμετακλήτως, διὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἢ λόγῳ θεομηνίας. Μόνον κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην κρίνεται παρεμπιπτόντως καὶ ἡ τήρησις τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρ. 19. Τὸ τελεσιδίκως ἐπὶ βληθὲν πρόστιμον βεβαιοῦται ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων. Διὰ πᾶσαν ἀπαίτησιν τοῦ συνεταιρισμοῦ κατὰ τῶν συνεταιρίων ἐπιτρέ-

πεται καὶ ἡ προσωπικὴ κρίτησις ὡς ἀναγκαστικὸν μέσον ἐκτελέσεως.

Ἄρθρον 22.— Κατὰ τὴν ἐπ' ἀνταλλαγῇ ἔξαγωγὴν Ἑλληνικῶν προϊόντων ὡς καὶ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς Κράτη, εἰς τὰ ὅποια ὑπάρχει περιορισμένον ποσὸν ἢ ποσοστὸν εἰσαγωγῆς (CONTINGENT), τὰ παρακρατούμενα προϊόντα κατὰ τὰ ἄρθρ. 17 καὶ 19 τοῦ παρόντος προτιμῶνται παντὸς ἄλλου ὁμοειδοῦς ἢ συγγενοῦς.

ΙΓ'. Τελικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 23.— Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου δὲν ἰσχύουν δι' ὀριομένης περιφερείας ὀρισθησομένης διὰ Διατάγματος, τῶν ὁποίων ἡ φύσις τοῦ προϊόντος ἔχει χαρακτηριστὰ μονοπωλιακὰ καταναλίσκεται δ' ἐξ ὀλοκλήρου αὐτοῖσιον ἢ ἐν ἀναμίξει εἰς τὴν ἁλλοδαπὴν καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ παράγεται, εἰς δὲ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα μόνον εἰς μικρὰς ποσότητας ὡς οἶνος ἐμφιαλωμένος, μὴ προερχόμενος ἐξ ἀναμίξεως. Ἡ κυκλοφορία καὶ ἡ κατανώσις τοῦ προϊόντος τῶν περιφερειῶν τούτων, κατὰ παρτίβασιν τοῦ προηγουμένου ἔδαφίου, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς δραχμῶν πέντε μέχρι πενήκοντα χιλιάδων.

Ἄρθρον 24.— Οἱ ἐκ προθέσεως παραβαίνοντες τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου περὶ διαθέσεως τοῦ γενικοῦ παρακρατήματος τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως μέχρι ἑξ μηνῶν ἢ διὰ χρηματικῆς ποινῆς χιλίων μέχρι πενήκοντα χιλιάδων δραχμῶν ἢ δι' ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν τούτων.

Ἄρθρον 25.— Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος νόμου κανονισθήσονται διὰ διατάγματος. Εἰς ὅσας περιπτώσεις ὁ παρὼν νόμος ἐπιτρέπει τὴν ἔκδοσιν διαταγμάτων νομοθετικοῦ περιεχομένου τοιαῦτα δύνανται νὰ ἐκδίδωνται κατ' ἐπανάληψιν καὶ οὐχὶ μόνον ἐφ' ἅπαξ. Ἡ ἐναρξὶς τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, πλὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθροῦ 24, ἣτις θέλει τεθῆ ἐν ἰσχύϊ διὰ διατάγματος.